

Kocmárgé

I

Наталія Тарасевич
Лариса Костюк

Георгій Косміаді:
життя і творчість у документах
(том I)

Рівне
2009

УДК 374:376.130.2

ББК 85.143(3)

Г-36

Рецензенти:

Троян С.С. — доктор історичних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Лісова С.В. — доктор педагогічних наук, академік (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. Академіка С.Дем'янчука).

Георгій Косміаді: життя і творчість у документах. Збірник документів у 2-х томах. Т.1. Рівне: ПП ДМ, 2009. — 304 с.

Збірник документів містить відомості про життя і творчість художника, архітектора і педагога Георгія Петровича Косміаді, який у 1916–1940 рр. минулого століття працював у Рівному. Творча спадщина художника складає понад 5000 художніх робіт. Сьогодні його ім'я вписується у контекст розвитку історії мистецтва ХХ століття. Видання розраховане на дослідників історії, краєзнавства, мистецтвознавства, культурології, педагогіки, студентів і широке коло шанувальників культурно-мистецької спадщини світу.

УДК 374:376.130.2

ББК 85.143(3)

**Видання здійснено за підтримки
Надії Георгіївни Косміаді —
дочки художника Г.П.Косміаді**

ISBN 978-611-515-002-1

ISBN 978-611-515-003-8 (Т.1)

© Тарасевич Н.Р., 2009

(1886–1967)

*Видання присвячується
пам'яті художника
Георгія Петровича Косміаді*

Несколько строк к нашей книге.

Мой отец является примером для очень многих художников и других людей. Вся культурная жизнь в 1917 году развалилась. Очень много людей уехали на Запад. Отец определенный период оставался на Волыни. Он и вся наша семья чувствовали себя здесь как дома. Тут было много коренных жителей и много “удравших” из России.

Отец здесь нашел возможность передавать любовь к искусству. Он брал меня везде с собой: в школы, на работу по подготовке выставок, на концерты, в театр, на литературные вечера. Это он делал и в Ровно и потом в Германии. Я решила продолжить, как отец, передавать любовь к искусству. Привезла картины и многое другое от отца назад на Восток. Я надеюсь, что появится новая жажда на науку и искусство. Отец был бы очень этим счастлив.

Надежда Георгиевна Саннов-Космиали.

Надежда Космиаді

Переднє слово

Майже 70 років тому художник Георгій Петрович Косміаді в силу історичних обставин виїхав з Рівного. Це було 28 січня 1940 р. І лише в роки незалежності України, завдяки наполегливості Надії Георгіївни та її великій пошані до творчості батька і любові до тої землі, де вона народилася, ми маємо змогу читати цю книгу.

1992 рік був щасливим для Надії Георгіївни. Вона вперше за багато років відчула велику благодать: з трепетом у серці ступала по рівненській землі. Центр міста... Собор... Кінотеатр “Партизан” — бувший “Ампір”, що спроектував і розписав стіни у грецькому стилі її батько зі своїми учнями — став дещо сучасним... Будиночок в два поверхи з мансардою, що неподалік від пивзаводу, який теж проектував батько — майже не змінився... А люди — такі ж само привітні рівняни, посміхаються, радіють зустрічі і розпитують...

От і збулася велика мрія її життя — повернутися до Рівного. Але поверталася вона із великим і цінним багажем. Це були роботи учнів рівненських навчальних закладів 20–30-х років ХХ століття, в яких її батько був вчителем малювання. А ще безліч документів тих часів: афіші, збірки “Естетичного вісника”, який випускали Георгій Петрович зі своїми учнями, вирізки з газет із відгуками про художні виставки його і учнів, альбоми і папки з фотографіями.

А пізніше, Надія Георгіївна почала привозити до Рівного картини батька. Усі ці реліквії вона передала до фондів Рівненського обласного краєзнавчого музею та Народного музею історії Рівненської Української Гімназії.

Надія Георгіївна повернула Рівному окрему сторіночку його історії, а саме — розуміння специфіки толерантного і творчо насиченого життя поліетнічного міського середовища 20–30-х років минулого століття, в якому кожен міг реалізувати свої творчі обдарування незалежно від національної приналежності. Не лише реалізувати, а й здобути європейське визнання.

Укладена збірка документів в повній мірі створює об’єктивну картину про особливості становлення та розвитку життя і творчості непересічної

особистості, глибокого естета, взірця шанобливості та поваги, просто великої людини, вчителя, художника, батька і дідуся — Георгія Петровича Косміаді. Вписування таких осіб у минувшину нашого краю збагачує її окремою яскравою і багатобарвною сторінкою історії.

Документальний матеріал у збірнику поданий у хронологічному порядку за окремими розділами, що знаменують основні віхи життя Г.П.Косміаді: “Кавказ”, “Москва”, “Волинь”, “Німеччина”, “Гамбург”, “Пошанування пам’яті”. Текст документів та їх переклад з російської, польської і німецької мов розміщений у дзеркальному варіанті. В основу збірки покладені ті матеріали, які сім’я Косміаді збирала упродовж життя. Частина із них сьогодні складає окремі фонди музеїв Рівного. Але основний масив документів продовжує залишатися в Німеччині (“Atelier Kosmiadi”. Legienstr. 8 a, 22111 Hamburg).

Укладачі збірника “Георгій Косміаді: життя і творчість у документах” висловлюють щиру вдячність за сприяння у підготовці та виданні цієї книги **Надії Косміаді** — дочці художника, **Олександру Булизі** — директору Рівненського обласного краєзнавчого музею.

Наталія Тарасевич
Лариса Костюк

Георгій Петрович Косміаді: основні віхи життя та творчості

Минуле XX століття в історії мистецтва посідає особливе місце. Саме у цьому столітті відбулася трансформація предметного мистецтва у безпредметне і народився той творчий феномен, який зумів об'єднати різні художні напрями та окремі особистості під єдиним дахом. Для їхньої творчості було характерне ствердження життя як воно є, з усіма його суперечностями і перевагами.

Серед таких творчих особистостей XX століття, які змальовували життя в художніх образах, на шанобливе місце претендує *Георгій Петрович Косміаді (24 березня 1886 — 22 травня 1967 рр.)* — художник, архітектор, педагог. В силу історичних перипетій минулого століття він постає в історії мистецтва як художник-одинак: багатогранний майстер темперних коловоротів, віртуоз радісних колористичних монотипій, сила візуальних рецепцій яких нуртує інтелект, заставляє ще і ще раз звертатися до глибин його творчого спадку і документів життя.

Оскільки історія XX століття є предметом зосередженої уваги науковців, то в окремих дослідженнях, присвячених регіональним аспектам культури, уже порушена проблема життя та творчості митця. Педагогічний та творчий спадок Г. Косміаді вивчається сучасними рівненськими дослідниками Оленою Прищепю, Ольгою Юрчук, Наталією Кожушко, Наталією Тарасевич, Ларисою Костюк та іншими (див. вибрану бібліографію про життя і діяльність Г.П.Косміаді).

Завдяки старанням дочки художника Надії Георгіївни Косміаді частина документів та творчого спадку її батька повернута в кінці 90-х років XX століття — на початку XXI століття до Рівного. У фондах Рівненського обласного краєзнавчого музею і Народного музею історії Рівненської української гімназії зберігається понад 500 документів художника і робіт його рівненських вихованців. Зокрема, фондову колекцію матеріалів Г.П.Косміаді у РОКМ складають афіші художніх виставок та театральних вистав, ди-

пломи з виставок, свідоцтва його педагогічної діяльності, документи і фотографії родини. У музеї міста дочка художника передала 275 картин Георгія Косміаді.

Документи, що зберігаються у фондowych колекціях музеїв Рівного, неодноразово ставали експонатами виставок, котрі проводилися у зв'язку із урочистими подіями РОКМ і РУГ. Вперше їх побачили відвідувачі Рівненського краєзнавчого музею в експозиції “Старе Рівне” та на виставці робіт учнів Г.П.Косміаді (1995 р.).

Пізніше відбулися виставки художніх творів Г.П.Косміаді у Рівненській Українській Гімназії у зв'язку із святкуванням 80-річчя РУГ та іншими урочистостями (2002–2004 рр.). У жовтні 2005 року в Рівненському краєзнавчому музеї експонувалася спільна виставка РОКМ і РУГ картин художника “*Життя у творчості*”, яка стала значною подією у мистецькому житті Рівного і викликала жвавий інтерес до особистості Георгія Косміаді.

У 2006 році до 120-річчя від дня народження Георгія Косміаді працівники РОКМ і РУГ підготували спільний проект “*Г. Косміаді: мистецтво життєтворчості*”. Відбулися презентації ювілейних виставок робіт художника та його учнів у Рівненському обласному краєзнавчому музеї, художніх творів митця в Рівненській Українській Гімназії та в Рівненській обласній державній науковій бібліотеці. Колективом шанувальників творчості художника був підготовлений каталог мистецьких робіт Георгія Косміаді і ювілейний календар. У березневі дні 2006 року проходили зустрічі художньо-мистецької еліти Рівного з багатонаціональною родиною художника, котра завітала в Україну із Німеччини на святкування ювілею батька, дідуся, прадідуся.

У наступному 2007 році була реалізована акція “*Літо у Рівному з Георгієм Косміаді*”. Це був 40-ий рік пошанування пам'яті художника і педагога, який залишив добру згадку у рівнян. Жителям краю було запропоновано три виставки робіт митця: “*Візуальні рецепції Георгія Косміаді*” — у Першій Рівненській мистецькій галереї “*Зуза*”, “*Погляд на землю Георгія Косміаді*” — у виставковій залі Рівненської обласної організації Національної

спілки художників України, *“Баби в житті Георгія Косміаді”* — у галереї Олександра Купчинського.

2008 рік у Рівному був ознаменований черговою виставкою, пов’язаною з іменем Георгія Косміаді — *“Найбільша загадка — душа дитини”*. З ініціативи Рівненського обласного центру соціально-психологічної реабілітації дітей (директор Тарасевич Н.Р.) та Рівненської обласної благодійної організації *“Родина”* (голова Маркевич Л.В.) у Першій Рівненській мистецькій галереї *“Зуза”* на цей раз експонувалися роботи учнів шкіл і гімназій Рівного 20–30-х років XX століття, вчителем малювання у яких був Г.Косміаді. Це саме ті роботи, які художник таємно вивіз у 1940 році при виїзді у Німеччину і зберігав їх на чужині упродовж свого життя. Працівниками вищеназваного центру досліджується питання впливу арт-терапії Г. Косміаді на розвиток дітей.

Вісімдесята за рахунком виставка художніх робіт Георгія Косміаді *“Прелестной свежестью картин Вы мне напомнили так много...”* експонувалася вперше в столиці України і була презентована у *“Росзарубіжцентрі”* (м.Київ, червень 2008 р.). Упродовж квітня — травня 2009 року в *“Доме русского зарубежья имени Александра Солженицына”* (м. Москва) відбулася виставка картин *“Между Востоком и Западом”*. Художник зі своїми роботами, здобувши світове ім’я, повернувся через 100 років до міста своєї молодості і змужніння.

У даний збірник документів і матеріалів про життя та діяльність художника увійшли численні свідчення, посвідчення, довідки, фотографії, афіші художніх виставок, творчих вечорів і театральних вистав, нагороди тощо. Значна частина матеріалів репрезентує газетні статті, рецензії, відгуки на творчість художника.

То хто ж такий Георгій Косміаді, як і чому він з’явився в образотворчому процесі XX століття і в силу яких обставин до недавнього часу його ім’я не вписувалося в контекст мистецтва минулого століття? Адже це про нього ще у 1923 році писав польський професор Олександр Прусевич: *“Те, що у Польщі подібного вчителя, як професор з Рівного, взагалі немає, що він стоїть на європейському рівні — цього не потрібно навіть пояснювати.*

Я вважаю, що було б великою помилкою розглядати його надзвичайні здібності тільки на рівні Рівного. Професор міг би навчати і майбутніх вчителів малювання, графіки, де потрібне збудження індивідуальної творчості. Як було б мудро і корисно створити школу малювання для нашого населення, де кожен селянин — митець від Бога. Цей рівненський педагог ще б більше підніс їхню творчість” (*Виставка малюнків учнів державних гімназій з Рівного та Луцька // Волинський щоденник. — 1923. — №12*).

Георгій Петрович Косміаді, в родовідних каналах якого переплелися грецькі й російські корені, народився 24 березня 1886 року в м. Нальчик на Північному Кавказі. Упродовж всього життя він буде пам’ятати вузькі міські вулиці, вкриті килимами, яскраві й оригінальні кавказькі звичаї, вуличних музик, сірчані бані, ослів і буйволів, навантажених овочами та фруктами, купи баклажанів, кавунів, винограду, яблук, солодошів, вареної дрібної риби. Ймовірно, ці дитячі спогади стануть живильним джерелом його образного мистецького світу.

Освіту Георгій здобув у школі Св. Олександра при вчительському інституті в Тифлісі, а також закінчив факультет архітектури державної технічної школи в Баку. Художню освіту продовжив у Москві, куди переїхав у січні 1905 року для роботи в міській архітектурі. Був членом об’єднання архітекторів Москви. Йому було довірено архітектурний догляд за Кремлем. Певний час жив у Коломенському під Москвою, де зустрів своє кохання — Надію Сорокіну, яка працювала фельдшером Коломенської земської лікарні. Захворівши, Надія не змогла одужати і померла у 1914 році. Георгій Петрович зберіг про неї теплі спогади на все життя. Навіть свою дочку Надію назвав в пам’ять про неї.

Паралельно із робочими справами Георгію Петровичу вдавалося зустрічатися з мистецькою елітою Москви та продовжувати навчання у студіях відомих живописців Валентина Серова та Єгора Хрустова з Третьяковської галереї. В цей час він спілкується також із композитором Сергієм Рахманіновим, який справив на нього незабутнє враження. Упродовж життя Георгій Косміаді залишався великим шанувальником музики С.Рахманінова і любив виконувати його твори. На виставках своїх картин Георгій Косміа-

ді поєднував їх експонування із музикою, де обов'язково звучали композиції Сергія Рахманінова.

Перша світова війна застала Г.Косміаді у Москві. Тут же, у Москві, у 29-річному віці 15 травня 1915 року одружується і створює сім'ю з Бригіттою-Фрідою Федорівною Геерманн (народилася в Москві 26 червня 1894 року), родовідне коріння якої було пов'язане із Німеччиною. Дружина стає йому найміцнішою і найкращою підтримкою на все подальше життя.

Георгій Косміаді силою обставин війни опинився на Волині. Його, як знавця будівельної справи, було призначено начальником VI будівельного загону Всеросійського союзу міст Північно-Західного фронту. Робота з відновлення мостів та інших шляхів сполучення перетворилася для Г.Косміаді на життєву школу толерантності і досвіду спілкування із поліетнічним населенням Волині. На усіх ділянках доручень Георгій Косміаді проявляв надзвичайну витримку і працьовитість. За відмінну, наполегливу службу і роботу 11 січня 1916 року Г.Косміаді був нагороджений орденом Св. Станіслава III ступеня.

Із збережених документів, що знаходяться у власному архіві Н.Саннов-Косміаді, можна дізнатися про особисті якості Георгія Петровича як організатора будівельної військової справи. Так, у листі завідувача відділом перевезення хворих і поранених воїнів Московського міського суспільного управління від 11 березня 1916 року читаємо: "...продуктивність інтенсивної роботи VI загону, бездоганне виконання загоном завдань, своєчасна, повна і обґрунтована здача технічного, фінансового звітів, звіту про діяльність, залежали виключно від технічних знань, організаторських здібностей, акуратності, ініціативи та енергії начальника загону Косміаді, особисті якості якого і уміння забезпечити загін усім необхідним, його здібності орієнтуватися у будь-якій ситуації, якісно проведені VI загоном роботи — все це поставило загін, ввірений Косміаді, на ідеальну висоту фронтового часу" (Із власного архіву Н.Г.Саннов-Косміаді. Гамбург. Німеччина).

У 1916 році в Рівне із Москви переїжджає його дружина Бригітта-Фріда. Тут у Рівному народяться їхні діти: Юрій (1917 р. н., помер у 1919 р., по-

хований на рівненському кладовищі Грабник), Надія (1923 р. н., проживає у Гамбурзі), Володимир (1931 р. н., проживав у Німеччині, помер у 2007 р.).

Працюючи в Комітеті Південно-Західного фронту Всеросійського союзу міст, Георгій Петрович доклав багато зусиль для налагодження роботи в Суському лісництві Волинської губернії. Під його керівництвом була відновлена робота Оржівського лісопильного заводу.

Після ліквідації у 1918 році Головного Комітету фронту Г.Косміаді залишився у Рівному. Більше двох десятиліть Георгій Косміаді викладав малювання у рівненських навчальних закладах, де здобували освіту діти різних національностей. Його педагогічний талант проявився в усіх напрямках естетичного виховання школярів — восьмирічній Торгівельній школі, восьмикласному Комерційному училищі, Математично-природничій гімназії, Приватній гімназії з українською мовою викладання ім. Федора Пекарського, приватній освітній гімназії з польською мовою викладання, Освітній гімназії Російського товариства доброчинності, Єврейській гімназії, Початковій художній школі.

Педагогічну діяльність Георгій Петрович розпочав 1 березня 1918 року як вчитель малювання, креслення і каліграфії у Рівненському восьмикласному Комерційному училищі. Також він вів курси товарознавства і був класним наставником учнів 2, 3, 4 класів. У своїй педагогічній роботі вчитель цілеспрямовано акцентує увагу на естетичному вихованні учнів і у цій царині досягає успіху.

Варто наголосити, що Георгій Косміаді з наполегливістю поринає у культурно-освітнє життя Рівного, шукаючи у ньому своє особливе призначення. Документи засвідчують, що уже 17 липня 1918 року Георгій Косміаді як відповідальний розпорядник і член Московської студії “Сад Слова” організовує у Рівному і проводить перший художній захід — “Вечір Радості” у замку князів Любомирських, а 10 серпня 1918 року і “Вечір Смутку”. Ці вечори носили благородну місію: зібрані кошти були спрямовані на підтримку діяльності Рівненської міської бібліотеки ім. В.Г.Короленка. Пізніше буде безліч театральних вистав, художніх виставок, творчих вечорів, які об’єднують учнів, батьків, рівненську інтелігенцію і сприятимуть

формуванню особливого культурно-мистецького середовища міста у міжвоєнних 20–30-тих роках ХХ століття.

З перших кроків у Рівному Г. Косміаді заявляє про себе як інтелігентна і милосердна людина, високий професіонал. Проявився не лише його педагогічний талант, а й мистецький і архітектурний хист. На Волині педагог і художник Георгій Косміаді зумів реалізувати свої природні здібності, прожити яскраве і насичене життя, здобути повагу жителів і авторитет учнів.

Після завершення російсько-польської війни і підписання Ризького перемир'я (за його умовами місто Рівне відійшло до Польщі) на підставі Розпорядження Ради Міністрів Польщі від 08.02.1921 року у зв'язку з утворенням шкільних органів на території польських земель Георгій Косміаді був призначений вчителем державної гімназії ім. Тадеуша Костюшко.

Оскільки годин малювання було обмаль, Георгій Петрович викладає в усіх навчальних закладах міста. Разом з учнями ставить вистави, малює декорації, вишиває, ліпить, декламує вірші. Він стає улюбленцем учнів, його естетична діяльність набуває ваги і значення. Про це свідчать численні документи, афіші, подяки, нагороди.

Про успіхи Г.Косміаді знають і його діяльністю цікавляться у Краківській та Варшавській академіях мистецтв. Його замітили ще в 1922 році, коли Георгій Петрович експонував у Варшаві велику виставку учнівських робіт на першому Всепольському з'їзді учителів малювання. Пізніше ректор Варшавської академії мистецтв професор В.Ястржембовський відзначав надзвичайно високий рівень учнівських робіт, які засвідчували силу педагогічного таланту і волі Г.Косміаді та його захопленість мистецтвом. В листі від ректорату і професури Краківської Академії мистецтв від 07.06.1923 року читаємо: “Представлені роботи учнів пана Косміаді ... привертають увагу надзвичайною оригінальністю декоративних мотивів та колористичним розмаїттям” (*Із власного архіву Н.Г.Саннов-Косміаді. Гамбург. Німеччина*).

В газетних статтях того часу підкреслювалося, що мистецька професура Польщі завжди висловлювала найкращі захоплення майстерністю Георгія Косміаді і як педагога, і як художника. У Рівненському краєзнавчо-

му музеї зберігається лист від 14 липня 1924 року за підписами професорів і ректора Краківської Академії мистецтв, в якому зазначається: “Величезна кількість учнівських робіт, оригінальність оформлення і колористика свідчать про незвичайну енергію, працелюбність і педагогічну обдарованість пана Георгія Косміаді; професори, які підписалися, вважають, що розпочата діяльність заслуговує на якнайбільшу підтримку — особливо з огляду на дуже цікавий своїми кольорами елемент пограничного мистецтва, присутність якого повністю відповідає традиціям польської культури” (РОКМ. — Інв. № 11436/363).

Серед документів збірника можна побачити паспорт Георгія Косміаді, виданий 3 березня 1925 року, де зазначається, що він мав темно-русьве волосся, сірі очі, темні брови, пропорційний ніс, овальне лице і ріст в 168 см та вагу 75 кг (*Із власного архіву Н.Саннов-Косміаді. Гамбург. Німеччина*). Фото, які представлені в даному збірнику документів, засвідчують, що Георгій Косміаді мав шляхетну зовнішність і відкрите для спілкування обличчя. У розповідях про батька дочка художника Надія якимось зронила фразу: “Тато любив жінок. А мама любила тата”. Вона також відмічає той факт, що Георгій Косміаді був привабливим чоловіком.

В 20–30-их роках до Г. Косміаді приходить визнання. Саме в цей період він має, як засвідчують документи, численне листування з багатьма адресатами із Луцька — центру Волинського воєводства, Варшави, Кракова та інших міст центральної Польщі щодо організації та проведення художніх виставок. Звертає увагу на себе й те, що в усіх регіональних виставках були представлені художні роботи Г. Косміаді і його учнів. Так, зокрема, серед 651 експоната на художній виставці Волинського Товариства краєзнавців і охорони пам’яток, яка проводилася у Луцьку в грудні 1931 року, було презентовано 12 картин Георгія Петровича Косміаді, що отримали схвальні відгуки відвідувачів, а сам художник був нагороджений похвальним листом (*Із власного архіву Н.Саннов-Косміаді. Гамбург. Німеччина*).

Критики того часу у своїх оцінках творчості художника підкреслюють ряд дуже важливих рис його характеру — волю, старанність, наполегли-

вість, працьовитість, вимогливість та глибоке захоплення мистецтвом, яке наслідували і його учні.

Високу європейську славу Г.Косміаді та його учні здобули у 1937 році на Всесвітній виставці дитячих робіт у Парижі. 67 учнівських малюнків, експонованих на виставці, привернули увагу відвідувачів досконалістю рисунку, шляхетністю побудови композиції, відчуттям міри і гармонії в орнаментиці. Учасники виставки були нагороджені Дипломом Паризької Виставки. Також варто підкреслити, що за дитячими рисунками декоративно-прикладного характеру, створеними під керівництвом Георгія Петровича, оздоблювали свої тканини сілезькі ткачі, їх використовували ткацькі мануфактури у Лодзі та інших містах Польщі.

А ще Георгій Петрович пробував себе у Рівному як архітектор. Сьогодні у нашому місті по вулиці Петра Могили, 10 збережена двохповерхова споруда з мансардою, проект якої розробив Г.П.Косміаді. До недавнього часу милувала погляд рівнян своєрідна будівля — кінотеатр “Ампір” — спроектований у 30-х роках Георгієм Петровичем і розписаний у грецькому стилі. Переважна частина жителів міста пам’ятають його як “Партизан”, який зруйнували у 2007 році.

26 жовтня 1939 року Г.П.Косміаді було призначено керівником художньої школи, до створення якої Георгій Петрович мав безпосереднє відношення. Але працювати у новоствореному мистецькому закладі педагог в силу обставин часу уже не зміг.

1939 рік приніс зміни в територіальний поділ Європи. У Рівне прийшла радянська влада, яка невдовзі почала цікавитися колишнім військовим царської армії Георгієм Косміаді. Родина художника прийняла рішення про переїзд до Німеччини, де з 1918 року уже проживали найближчі родичі Бригітти-Фріди. 28 січня 1940 року сім’я Косміаді покидає Рівне. Георгію Петровичу в ту пору було 54. Найкращі роки життя пройшли. Тут він знайшов себе як митець і вчитель. Тут він почувався комфортно. Пізніше, у Німеччині, Георгій Петрович часто повторюватиме, що у Гамбурзі він спить, їсть, а душа і думки — на Волині, в Москві, на Кавказі.

У найтяжчі роки Другої світової війни після поневірянь у таборі для переселенців Г. Косміаді, вивчивши німецьку мову, оселився із своєю сім'єю в Гамбурзі. Працював оформлювачем сцени у Державній опері і у театрі “Талія”. Долаючи складні життєві труднощі, Георгій Косміаді зумів утримувати сім'ю завдяки своєму таланту художника. За дуже короткий час в Німеччині Г.Косміаді домогся визнання як художник. Інонаціональне художнє середовище позитивно сприймало декоративізм і колористику робіт Георгія Петровича, завдяки яким митець із Східної Європи поступово набуває авторитету.

Усі ці роки його підтримувала і допомагала, піклуючись про домашнє вогнище і дітей, дружина Бригітта-Фріда. “Було дуже тяжко, — згадує дочка художника Надія Георгіївна, — ...подеколи приходилося перебиватися впроголодь” (*Записано зі слів Н.Г.Саннов-Косміаді 07.03.2009 р.*). Але на полотно просилися ті сюжети, що залишилися в душі. Георгій Петрович малював, малював, малював...

В 1942–1943 роках в Гамбурзі відбувається ряд персональних виставок Георгія Косміаді. Часопис “Гамбурзький щоденний листок” неодноразово подає похвальні рецензії на них, підкреслюючи колористичне обдарування митця (*Максиміліан Роге. Гамбурзькі виставки // Гамбурзький щоденний листок. — 1942. — 26 листопада*). Через рік, характеризуючи творчий почерк Г.Косміаді, що простежується в роботах художника, на черговій виставці картин той же Максиміліан Роге відмічав: “Митець, який, безумовно, володіє колористичним обдаруванням, майстерно передає тони і гармонійне звучання. Це можливості найвищого ґатунку, в яких панує впевненість і свобода” (*Максиміліан Роге. Мистецтво і знання // Гамбурзький щоденний листок. — 1943. — 14 жовтня*).

14 жовтня 1943 року з приводу цієї ж виставки творчих робіт Георгія Петровича, журналіст Хуго Сіекер в “Гамбурзькому віснику” писав: “Він знову зустрічає нас справжнім феєрверком фарб. Як в українському народному мистецтві, з якого черпав натхнення Косміаді, гармонують поруч сяюче червоне і ультрамаринове блакитне, глибоко зелене і оранжеве, і коли до цього додається в кожному певному випадку інший живопис-

ний рецепт, здається, що тільки Косміаді знає, як правильно організувати такий шалений контраст фарб. ...Вражаючий прогрес у його роботах, в порівнянні з минулим роком, захоплює і закріплює митця у німецькому культурному житті” (*Хуго Сіекер. Зачарування кольором // Гамбурзький вісник. — 1943. — 14 жовтня*).

Наразі всі коментарі і пояснення не доречні. Варто лише акцентувати увагу на тому, що Г.Косміаді у Гамбурзі перебував всього декілька років.

У тому ж таки 1943 році в берлінській газеті “Нове слово” числом 89 відзначався успіх чергової виставки Г.Косміаді у Гамбурзі, де було експоновано 84 картини, 39 з яких в перший же день були продані (*Виставка картин Косміаді // Нове слово. — 1943. — №89*).

Після війни на одній із виставок у Мьольні 26 травня 1946 року організатори презентації підкреслювали: “Переконливі пейзажні мотиви та естетичні художні роботи відтворюють повноту справжніх почуттів. На його сповнених кольором полотнах, де зображені квіти та церкви, а також в декораціях до опер Римського-Корсакова і Мусоргського, ми відчуваємо імпульс його захоплюючого темпераменту” (*Запрошення Культурної Спільноти Мьольна на відкриття виставки Георгія Косміаді 26 травня 1946 р. // Власний архів Н.Саннов-Косміаді. Гамбург. Німеччина*). Г.П.Косміаді продовжував і в Німеччині творити професійно та високо нести ім’я художника і декоратора із Східної Європи.

Загалом, за 27 років свого перебування в Німеччині художник Георгій Косміаді презентував понад 40 мистецьких виставок. Усі вони викликали у відвідувачів прекрасне сприйняття і підтримку. Будучи з 1945 року вільним художником, Георгій Петрович багато подорожував, здобуваючи собі нових шанувальників і друзів, яким дарував живописні полотна.

На ювілейній виставці з нагоди 80-річчя від дня народження Георгія Косміаді 24 березня 1966 року Вільгельм Біерхенке у своєму виступі висловив надзвичайне спостереження: “Незважаючи на вже 25-річне перебування на Заході, Косміаді художньо так і не став західним європейцем” (*Ви-*

ступ Вільгельма Біерхенке на ювілейній виставці Георгія Косміаді 24 березня 1966 року // Власний архів Н.Саннов-Косміаді. Гамбург. Німеччина).

Георгій Петрович помер тихо і у спокої вранці 22 травня 1967 року, читаючи газету “Нове російське слово”.

Із творчого спадку Г.П.Косміаді обсягом понад 5000 картин сьогодні переважна їх частина знаходиться у Гамбурзі, де німецькі мистецтвознавці вписують їх в контекст європейського мистецтва ХХ століття.

У жовтні 2006 року стараннями дочки художника Надії Косміаді 60 картин митця були представлені в галереї “Лангебек Вірхов Хаус” у Берліні. Головна концепція берлінської виставки: “Георгій Косміаді — художник між Сходом і Західною Європою” якнайкраще висвітлює контекст його творчості. Усвідомлення нового аспекту, а саме інтеграційного характеру художніх робіт Г.П.Косміаді — надзвичайно цікава і захоплююча тема для дослідження. Адже Георгію Петровичу, на нашу думку, вдалося в своїй творчості органічно поєднати античне відчуття міри, пропорції, гармонії та ритму з надзвичайно динамічним і яскравим декоративізмом східних мистецьких традицій.

Відмітимо, що сьогодні сотні робіт знаходяться у приватних колекціях в різних частинах світу. Георгій Косміаді любив дарувати живописні картини своїм друзям. На відкритті ювілейної виставки у 1966 році, проголошуючи вдячну промову, Георгій Петрович казав: “Будь ласка, уявіть: я маю листи з Франкфурта, з інших міст...і мені пишуть: “Любий Георгій! Твоя картина робить щось особливе, тому що перші наші погляди, коли ми рано-вранці встаємо, спрямовані на “твою роботу!!!” І ця “робота” справді робить нас щасливими, і ми маємо цей настрій на цілий день!” Чи це не щастя?! — Щастя!” (*Промова Георгія Косміаді на ювілейній виставці 24 березня 1966 року // Власний архів Н.Саннов-Косміаді. Гамбург. Німеччина).*

Варто зазначити, що рівненська колекція картин Г.Косміаді дозволяє створити образне враження про особливості його художньої системи. Найперше відзначимо її інтелектуальність. І як тут не згадати слова відомого іспанського філософа Хосе Ортеги-і-Гассета про те, що мистецтво пови-

нно бути втіленням ясності, повинно бути апогеем роботи інтелекту! Вони повною мірою відносяться і до творчості Георгія Косміаді. Адже образний лад творчого спадку художника організований інтелектуально. Він усталено гармонійний і органічно ритмічний. Композиції виважені й активно динамічні. Образи відрізняються глибокою життєдайністю.

В сюжетних лініях картин Георгія Косміаді відчутне уособлення єдності божественного і людського. Попри те, що сакральна тема звучить не в усіх роботах митця, але присутність Вічності і найкращого творіння Божого — Людини — проглядається майже скрізь. Чи мова йде про пейзажний живопис, чи про портретний жанр, чи про натюрморт. Серед його робіт доцільно звернути увагу на картину “Погляд на сільську землю”. У ній закодований своєрідний резервуар людської пам’яті, що приймає на себе промінь світла в образі Собору, концентрує масштабність творіння Божого — Природи, утворюючи той мистецький часопростір, у якому в глядача народжується відчуття присутності Людини, наповненої благодаттю. Пластика письма художника урівноважена окремими елементами композиції та гармонією пастельних кольорів. Кожна дрібниця в його роботі художньо виправдана. На полотні немає нічого зайвого чи випадкового: все доцільно і виважено, логічно і асоціативно, продумано і досконало організовано в завершальний пучок енергії — художній образ “погляду на землю”.

В образотворчій системі Георгія Косміаді слушно також підкреслити вражаючу магічність простоти композицій як ознаки художньої міри мистця. Художнику вдалося діалектично поєднати масштабність зображення із виписуванням малих деталей. А вираження сюжетної лінії в архітектонічній співрозмірності і в узгодженості з колірним і тональним діалогом, підкреслюють вишукану манеру його письма. У цьому проявилася сильна особиста художня воля митця.

Удосконалюючи свою майстерність, Георгій Косміаді прийшов до своєрідного колористичного бачення світу. Ретельно вивірені художником сполучення пастельно-серпанкового зі спалахами бурштинового визначають пластичну осмисленість і конструктивну логіку картин, запам’ятовуються і глибоко хвилюють душу.

Г.П.Косміаді віртуозно володів магією чорних напівтонів. А яскраві колірні акценти, розставлені художником здебільшого в натюрмортах, портретних і жанрових монотипіях, пробуджують архетипні асоціації. Розмаїття і багатство колористичного вирішення в його роботах можна порівняти з музикою, особливо з творами Сергія Рахманінова. Радість передачі кольору, як радість звуку, виступає в його картинах сильно і переконливо.

Художні полотна Георгія Косміаді — це свідки мислення мистця, що яскраво підтверджують багатогранність його таланту. У своїх роботах, написаних на чужині, художник продовжував мислити барвистістю народно-го слов'янського мистецтва, вишуканою художньою орнаментикою знаків. І все це дозволило йому не ностальгувати, а натхненно творити. Георгій Косміаді залишався вірним провідній ідеї художників-одинаків авангардного мистецтва — писати і стверджувати життя, як воно є.

Таким чином, відірваний від рідної землі обставинами складного ХХ століття Г.Косміаді зумів створити багату у візуальному й інтелектуальному плані художню систему. Творча спадщина Георгія Петровича по праву вписується в контекст історії мистецтва ХХ століття. Репрезентована збірка документів про життя і діяльність Г.П.Косміаді є надзвичайно важливою для наших сучасників. Адже кожен документ збірки промовляє інформацією про велику людину — художника, вчителя, батька, дідуся, прадідуся Георгія Петровича Косміаді, який любив все, що єднає нас із Мистецтвом і Вічністю.

**Наталія Тарасевич
Лариса Костюк**

Кавказ

*Картина Георгія Косміаді “Кавказ”
1952 р.*

*Батьки Георгія Косміаді:
Петро Костянтинович Косміаді і Пауліна Косякіна-Косміаді
м. Тифліс, початок XX століття*

Мій дід Костянтин Косміаді народився в Афінах у 1817 році у родині власника пароплавів у гавані Піреус в Афінах. Одним із пароплавів, як представник фірми батька, Костянтин прибув у справах в Одесу. Там познайомився із Марією Садовською, закохався, одружився і залишився в Одесі. Мав турецьке громадянство, однак був православним. Помер в Одесі у 1877 році. Його дружина — моя бабуся — Марія Садовська народилася у 1825 році у Варшаві, була католичкою. Померла в Одесі у 1870 р. Вони мали трьох дітей: дочку Олександрю (1844 р. н.), синів Петра (1848 р. н.) та Анатолія (1856 р. н.). Петро — мій батько — був механіком і мав власне виробництво в Тифлісі. Одружившись з моєю мамою — Пауліною Косякіною (1860 р. н) — вони виховали вісім дітей.

Записки 1967 року Георгія Косміаді про свій рід

У своїх “Записках” (1967 р.) Г.Косміаді згадує: “Звичайно, я пам’ятаю багато чого зі свого життя у Тифлісі, куди переїхала наша сім’я у 1887 р. Не знаю, як зараз виглядає Тифліс, однак у моєму дитинстві він був більш азійським містом, ніж європейським. Стара частина міста з дуже вузькими вуличками була у більшій частині покрита килимами. Там майже ніде не було возів, тільки пішоходи, верблюди, осли, буйволи, навантажені фруктами, овочами, кислим молоком, топталися по цих килимах і дуже сильно їх бруднили, на невеликих майданах лежали купами кавуни, дині, кошики з виноградом, помідорами, баклажанами, гранатами і вареною дрібною рибою. На вузьких вуличках справа і зліва чувся стукіт спеціальних молотків для роботи по міді та сріблу. Килими ж ці лежали на вулицях спеціально для обробки їх ногами (стирання ворсу), що надавало їм більшої ціни після того, як тижнями вони промивалися у гірських струмках.

Вся торгівля в місті відбувалася вранці, увечері та вночі, бо вдень було дуже спекотно і душно, повітря нагрівалося до +45 градусів. Тифліс запам’ятався яскравими та оригінальними звичаями. На Новий рік увесь день усі лавки і духани були відчинені і всі солодощі стояли зовні. Органщики обходили зі своєю музикою торговців, пригощали випадкових перехожих вином і солодощами, а водоноси з палицями і величезним яблуком у руці обходили усі квартири, куди вони зазвичай носили воду, збирали срібні монети і встромляли їх у яблуко. До полудня це вже було не яблуко, а величезна срібна куля. До речі, у Тифлісі всі ремісники були розділені не тільки за професією, а й за національністю. Наприклад, усі штукатурки — асирійці, пекарі — греки, ковалі — цигани, всі водоноси — індуси, теслі — грузини, а муляри — татари.

У квартирах міста майже зовсім не було ванн. Мешканці ходили хоча б один раз на тиждень в баню. Сірчана дуже гаряча вода, яка була зі скель прямо у велику загальну ванну, а потім казковий звичайний масаж усього тіла ногами банщика-татарина. Спершу дуже страшно, як він ходить по вас обома ногами, а для здоров’я добре. Ми з батьком часто ходили в ці сірчані бані, і тепер, на старості років, згадую це із приємністю та з жалем, що сьогодні цього тут немає.”

Записки 1967 року Георгія Косміаді про життя на Кавказі

Ескіз Георгія Косміаді “Арабський район Баку”
1965 р.

*Фото Г. Косміаді
м. Баку, 5 березня 1904 р.*

Москва

*Картина Георгія Косміаді “Вид на Москву”
1946 р.*

*Георгій Косміаді в костюмі на маскарадї
м. Москва, 1910 р.*

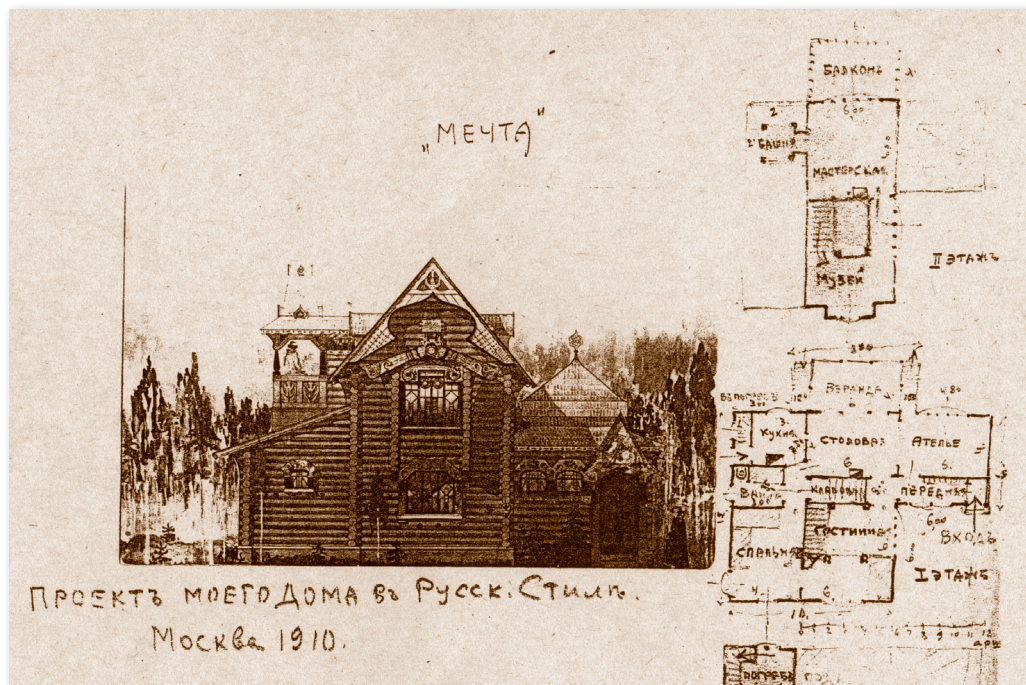

Фото проекту власного будинка Георгія Косміаді
в російському стилі
м. Москва, 1910 р.

*Фото Надії Сорокіної — дівчини,
в яку був закоханий Георгій Косміаді
с. Коломенське, 1912 р.*

Працюючи в селі Коломенському під Москвою, зустрів дівчину — Надію Сорокіну, в яку закохався. Вона була тиха, скромна, увічлива і уважна. Працювала фельдшером в земській лікарні. Захворіла на тиф і померла. Доглядав за нею до смерті. На хресті могили зробив напис:

Ясочке

Здесь ты лежишь успокоенная,
Светлая, чистая, кроткая, тихая.
Всеми любимая как нежная греза.
Образ твой милый, обвеянный тихой печалью,
Все мы храним. Верим, что с нами Ты.
С нами Ты делишь ввысь упования,
Наши надежды и наши мечты,
Что настанет заветное светлое время,
Мир всего мира в торжестве красоты.

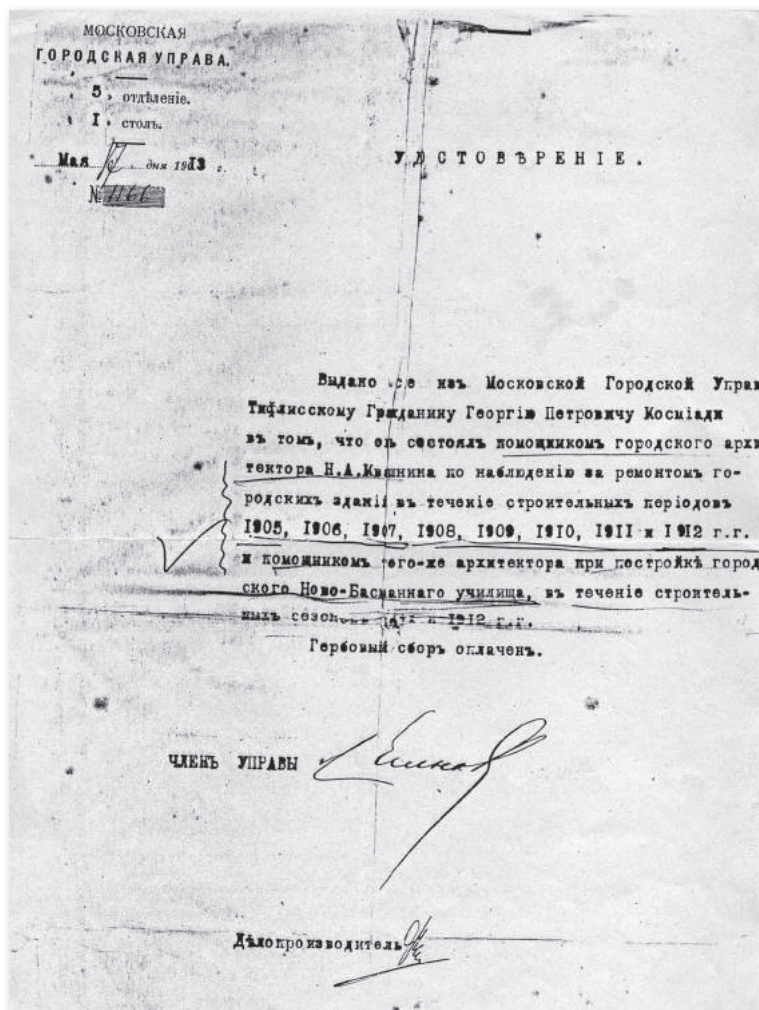
**Із записок-спогадів Георгія Косміаді
1967 р.**

*Фото Георгія Косміаді
м. Москва, 1912 р.*

*Георгій Косміаді на засіданні вегетаріанського клубу
з майбутньою тещею Мартою Геерманн
м. Москва, 1913 р.*

Посвідчення Московської міської управи
від 17 травня 1913 р.

Московська
Міська Управа
5 відділення
17 травня 1913 р.
№1166

Посвідчення

Видане Московською Міською Управою Тифліському громадянину Георгію Петровичу Косміаді про те, що він був помічником міського архітектора М. О. Квашніна зі спостереження за ремонтом міських будівель на протязі будівельних періодів 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911 і 1912 р. р. і помічником цього ж архітектора під час будівництва Ново-Басманного училища, на протязі будівельних періодів 1911 і 1912 р. р.

Гербовий збір оплачений.

Член Управи
Діловод

Підпис
Підпис

Печатка

Удостоверение

Сим удостоверяю, что Тифлисский гражданин, окончивший Бакинское Техническое училище по строительному отделению Георгий Петрович Космиади состоял моим помощником с 20 февраля 1905 года по 2 июня 1913 года. За это время при его участии в качестве техника было произведено много частных построек: многоэтажные дома, одноэтажные деревянные и каменные дома, особняки, службы, залы и прочие строения.

Параллельно с этими обязанностями он был помощником по постройкам городских зданий и состоял по службе од города по ремонту зданий. Составлял предварительные и отчетные сметы, описи, формуляры, исполнял чертежные работы, рисовал акварелью. От города получал жалование 100 рублей в месяц, от меня 125 рублей. В среднем получал до 225 рублей.

“При исполнении своих обязанностей был всегда честен, энергичен, относился к делу с большой любовью, вкладывая много знания, опыта и самостоятельности. Ушел по собственному желанию в следствии болезни.

Николай Александрович Квашнин. Участковый архитектор Московской городской управы.

Подпись 31.05.1913 г.

Подпись руки архитектора Н.А Квашнина удостоверяю

17.6.1913 года

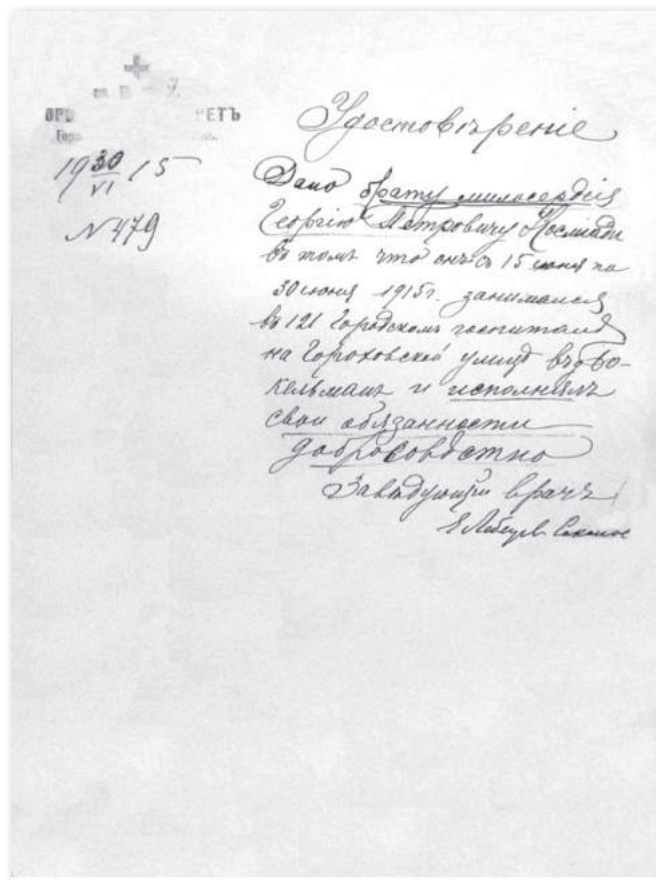
подпись

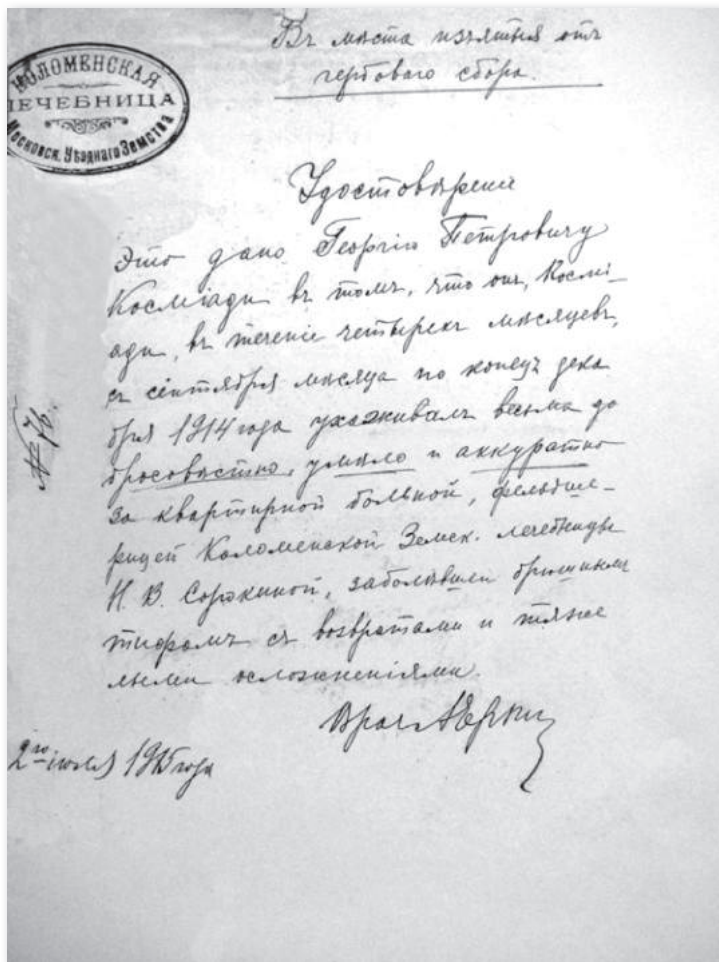
*Фото Марти і Теодора Геерманн, батьків Бригітти-Фріди Геерманн
Марти і Теодора Геерманн*

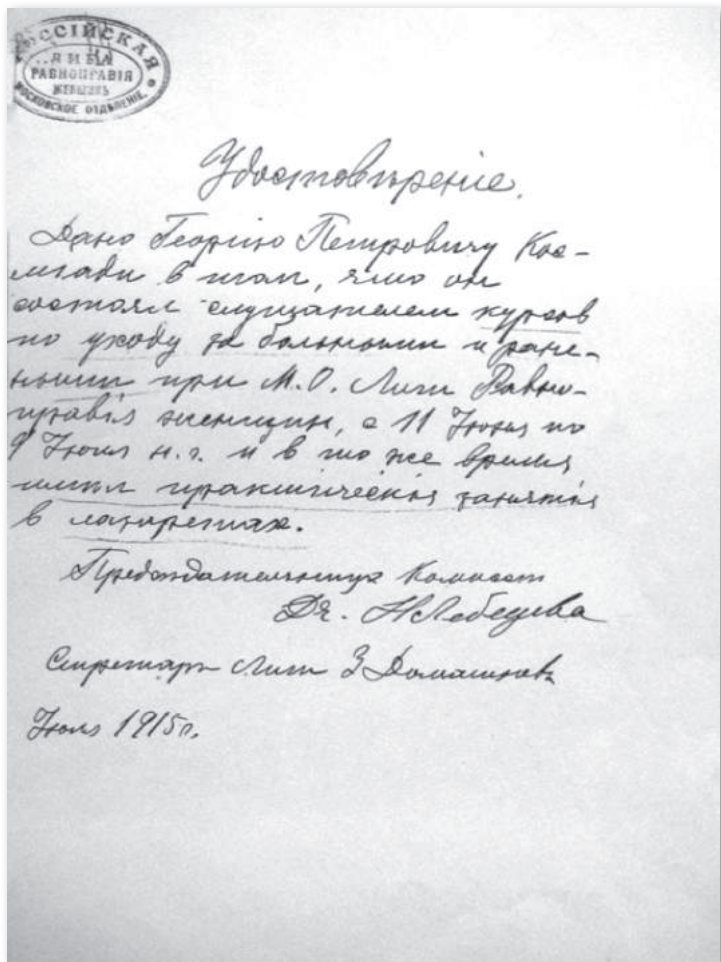
*Фото Бригітти-Фріди Геерманн — дружини Георгія Косміаді
м. Москва, 1915 р.*

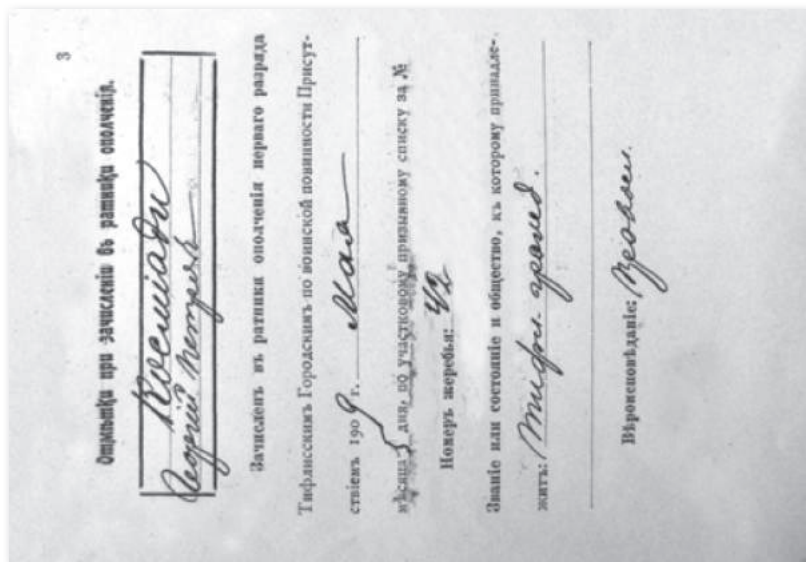
Посвідчення, видане Георгію Косміаді
30 червня 1915 р.

Посвідчення, видане Георгію Косміаді
2 липня 1915 р.

Посвідчення, видане Георгію Косміаді
7 липня 1915 р.

Книга ратника військового ополчення Георгія Косміді
м. Москва, 1909 — 1915 рр.

КОМАНДА
Войска
00744
2102 1915
ВОЙСКОВАЯ ЧИСТАЯ ЧИСЛА

Явился по призыву ратниковъ оногодней въ
сутствие _____ года _____ мѣсяца _____ числа.
Освобождается ли по ст. 24 Уст. воин. повин-
ности, и по какой именно должности?
Генерал-майоръ 20

По освидѣтельству пріемъ
В. М. Саннов-Косміаді
Присягнувъ
Гамбургъ 1915

Принять на службу по учетному оному
списку за № _____

Семейное положеніе: *Вѣнчанъ*
1915 г. *Мартъ 10-го въ г. Брауншвейгъ*
Германія

Присоединъ къ присягѣ въ городѣ _____
_____ года _____ мѣсяца _____ дня

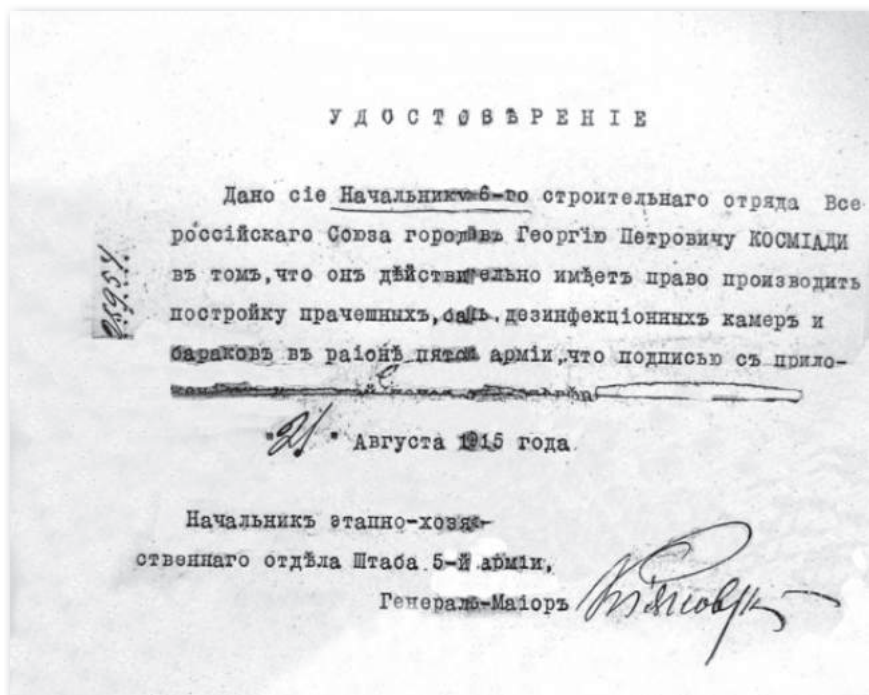
Присягнувъ Присягнувъ

Книга ратника військового ополчення Георгія Косміаді
м. Москва, 1909 — 1915 рр.

Волинь

*Картина Георгія Косміаді “Волинське поле”
1955 р.*

Посвідчення на право здійснення будівництва
на території дислокації 5-ї армії, видане Георгію Косміаді
21 серпня 1915 р.

Довідка про затвердження підпису Георгія Косміаді,
видана 21 серпня 1915 р.

Печатка
Фото

Печатка

Начальник
будівельного загону
Всеросійського союзу міст

Підпис руки і особистості начальника 6-го будівельного загону Всеросійського союзу міст Георгія Петровича Косміаді підписом і печаткою засвідчую

21 серпня 1915 року.

Начальник етапно-господарського
відділу Штабу 5-ї армії

Генерал-Майор Кіяновський
Підпис

Печатка

Виписка з наказу про нагородження Георгія Косміаді
орденом Св. Станіслава III ступеня
11 січня 1916 р.

На основі наданої мені високої влади нижче поіменовані чини нагороджуються мною орденами
За відмінно-сумлінну службу і працю під час військових дій:

Св. Станіслава 3 ступеня:
Начальника 6-го будівельного загону Всеросійського
Союзу Міст,
Георгій Косміаді.

Підписав: Тимчасовий командуючий армією
Генерал-Лейтенант Гурко

Вірно: В. с. Помічника діловода
Зауряд-військовий чиновник /Підпис/.

Секретар: _____ Підпис _____

Печатка

*Фото Георгія Косміді
Волинь, 1916 р.*

 МОСКОВСКОЕ
 Городское Общественное Управление.
 отделъ перевозок
 РАНЫМЪ И БОЛЬНЫМЪ ВОИНАМЪ.
Николаев для 1916 г.
 №
 М.Г.
 Петръ Николаевичъ.

Предъявитель сего Георгійъ Петро-
 уполномоченный Строительныхъ Отрядовъ
 Северо-Западнаго Фронта занималъ в
 Начальника У1 Строительнаго Отряда,
 вущихъ Арміи.

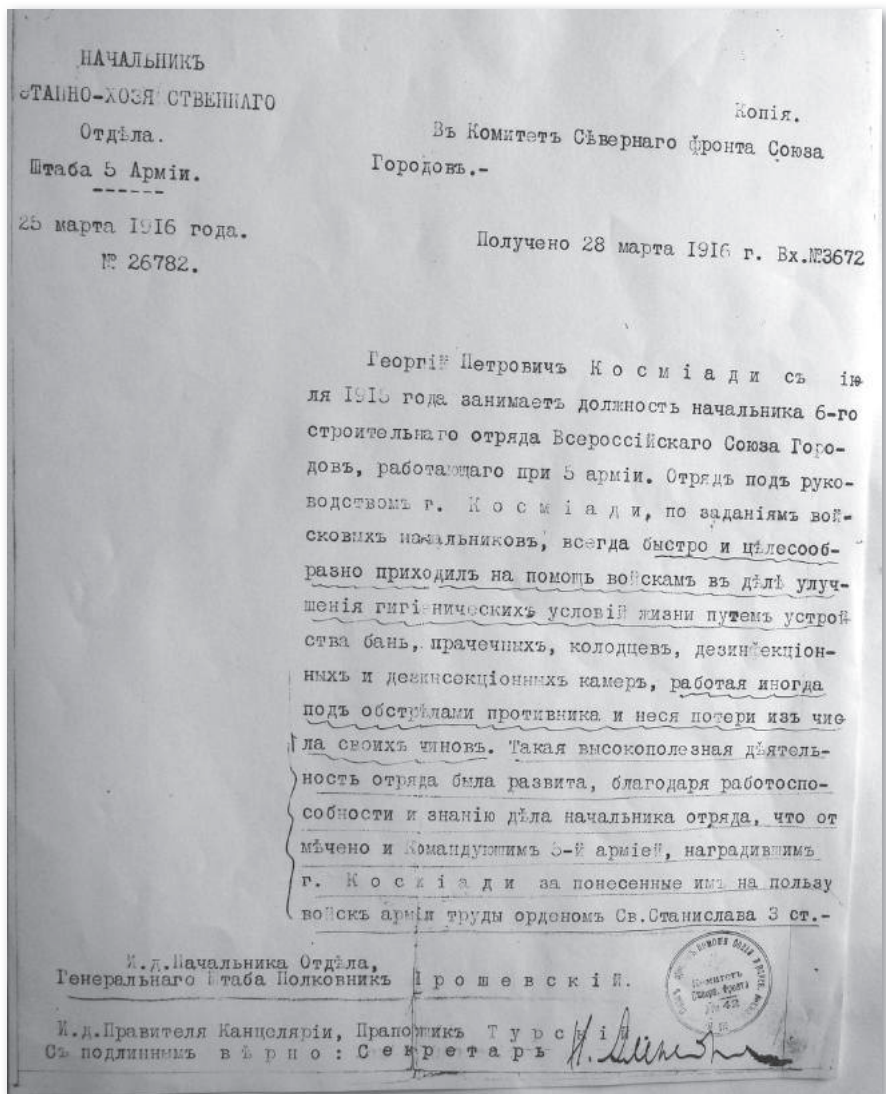
Считаю нужнымъ указать, что про-
 Отряда, обеспечивающее выполнение Отрядомъ
 даній, своевременная, полная и обоснованная
 ваго и о дѣятельности отчетовъ зависи-
 познаній, организаторскихъ способностей,
 гіи Начальника Отряда Косміади, личныя
 дить своевременно отрядъ въѣзъ необходи-
 его способности найтись при всякой
 У1 Отрядомъ работъ, - все это постави-
 ади на идеальную высоту Фронтового Отряда.

Полагаю, что Косміади является
 ствующее лицо въ любой организаци-
 вать его Вамъ, какъ рѣдкаго Начальника
 и работника.

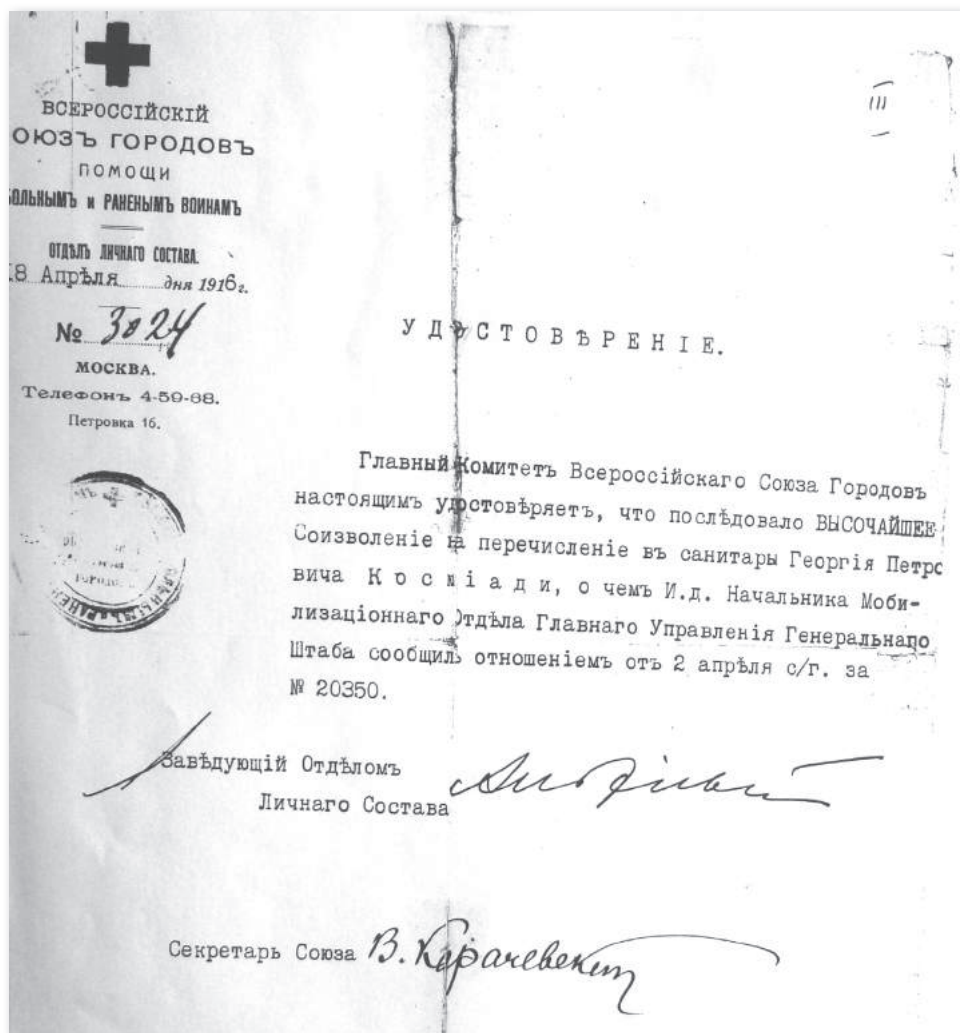
Примите уваженіе въ мою совѣщеніемъ почтеніи и пре-
 данности:
 Завѣдующій отдѣломъ
 перевозки
 раненыхъ и больныхъ воиновъ
 и
 Уполномоченный Строительныхъ
 Отрядовъ Западнаго Фронта Рос-
 сійскаго Земельнаго Союза

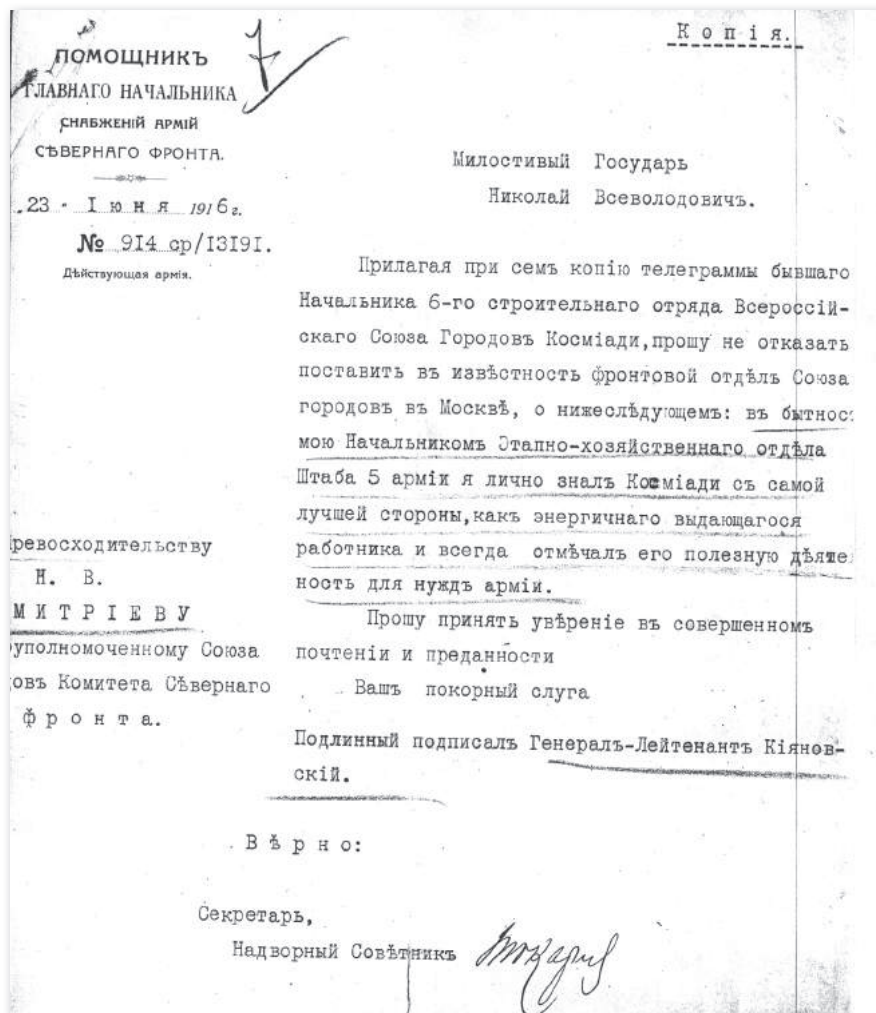
Рекомендація московського міського громадського управління,
 видана Георгію Косміаді
 11 березня 1916 р.

Довідка етапно-господарського відділу
штабу 5 армії
від 28 березня 1916 р.

Посвідчення, видане Георгію Косміаді
18 квітня 1916 р.

Лист-рекомендація Георгію Косміаді
від 23 червня 1916 р.

**ВСЕРОССИЙСКИЙ
ЮЗЪ ГОРОДОВЪ**
помощи
раненымъ и раненымъ воякамъ.
Югъ Сѣвернаго фронта.

УДОСТОВѢРЕНІЕ.

Ю. Д. Я. 25 дня 1916 г.
№ 13446

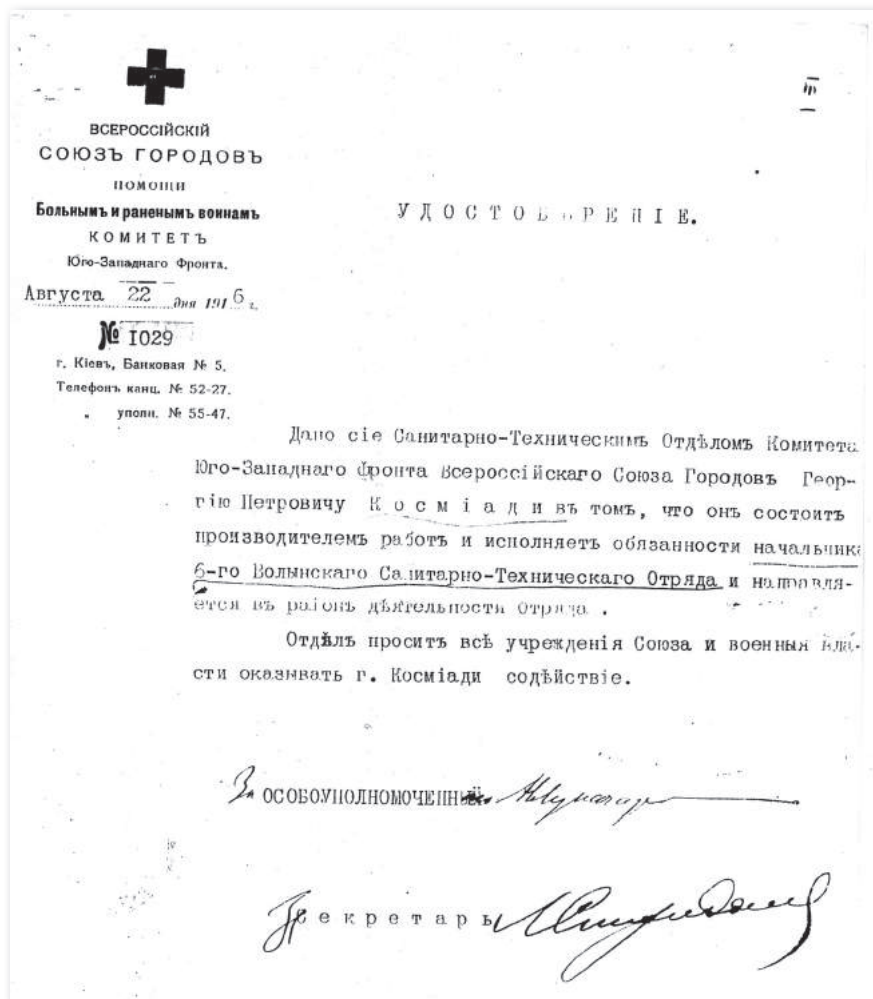
р. П. с. к. о. в. ъ.

Дано сіе Георгію Петровичу Косміади въ томъ, что онъ съ 8-го іюля 1915 года по 25-ое сего іюля состоялъ на службѣ въ Комитетѣ Сѣвернаго фронта /бывшій Варшавскій Комитетъ / Всероссійскаго Союза Городовъ въ должности Начальника Строительнаго отряда, въ качествѣ накового принималъ дѣятельное участіе въ устройствѣ для нуждъ арміи бань, прачешныхъ, колодцевъ, дезинфекціонныхъ камеръ и др. сооружений, работая подчасъ въ линіи дѣйствительнаго обстрѣла. Къ обязанностямъ своимъ г. Косміади относился съ полной добросовѣстностью и знаніемъ дѣла и службу въ Комитетѣ оставилъ въ виду откомандированія его по болѣзни въ распоряженіе Главнаго Комитета.

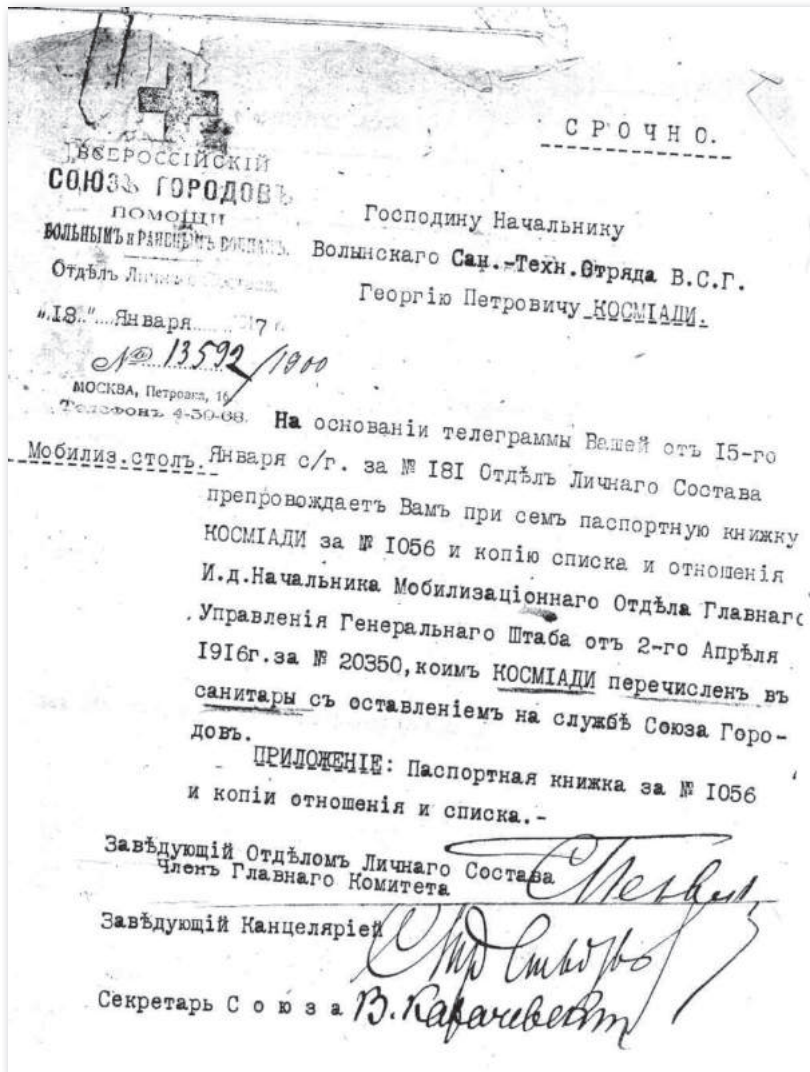
ПОМОЩНИКЪ ОСОВОУПОЛНОМОЧЕННАГО *Венгавскі*
Завѣдующій Отд. личн. состава
Уполномоченный *Савин*
Завѣдующій Канцел. іей *М. Р. П. П. П.*

Посвідчення, видане Георгію Косміади
25 липня 1916 р.

Посвідчення, видане Георгію Косміаді
22 серпня 1916 р.

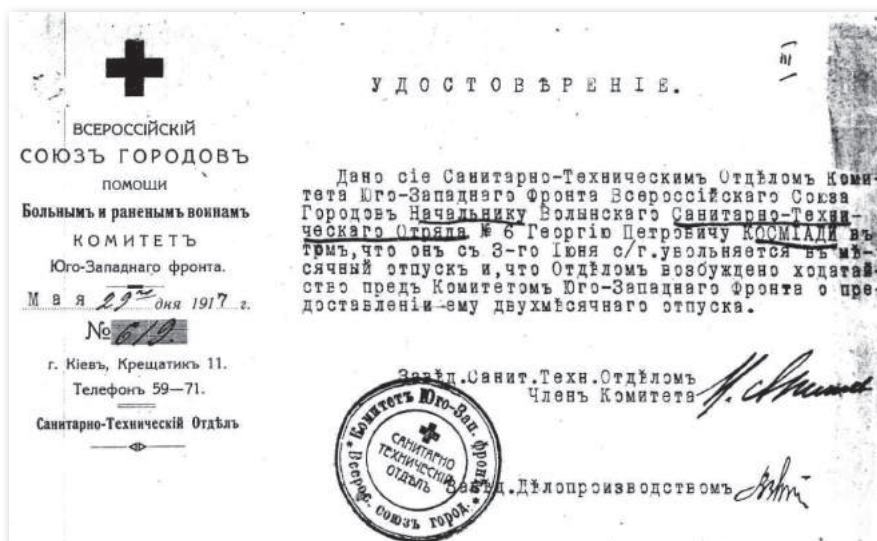
Лист-супровід Г. П.Косміади
від 18 січня 1917 р.

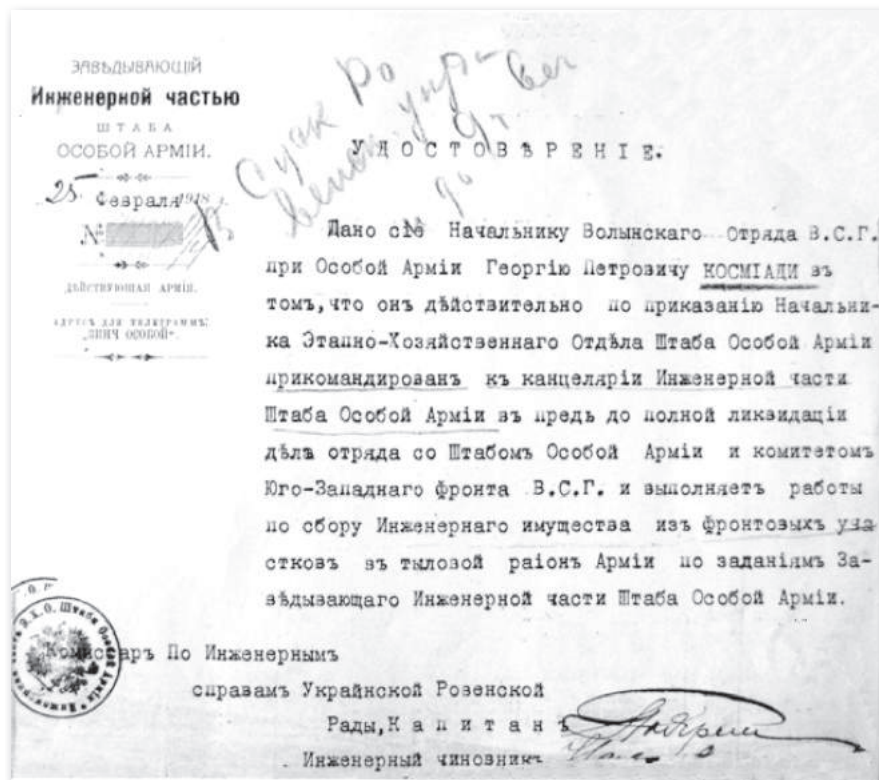
*Фото Георгія Косміаді
м. Рівне, 1917 р.*

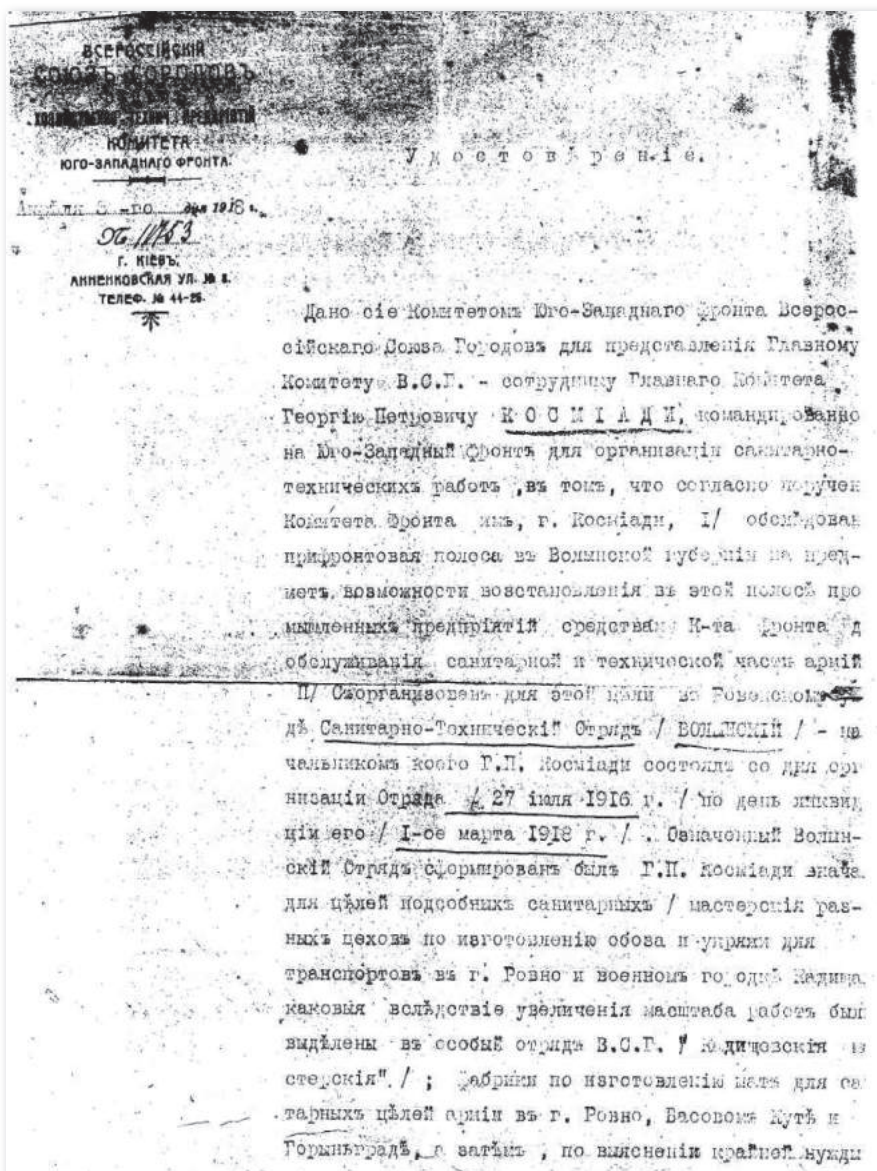
Фото Бригітти-Фріди Федорівни Геерманн-Косміаді
м. Рівне, 1917 р.

Посвідчення, видане Георгію Косміді
29 травня 1917 р.

Посвідчення, видане Георгію Косміаді
25 лютого 1918 р.

Посвідчення, видане Георгію Косміаді 3 квітня 1918 р.
(продовження на наступній сторінці)

Особой Армії в лісних матеріалах має, Г.П. Косміади, організовані Одділи Офісу по заведенню лісу в Суській лісній ділі Волинської губернії і востановленню крупнілих в Росії Орловської лісопильні заводу. Одділи лісної Одділи Офісу широко обнаблюди Особу Армії лісними матеріалами, що засвідчувалося було перед Комітетом В.С.Г. представителями армії.

/ телеграфна Завідуючого Інженерної частини Штабу Особой Армії от 19 октября 1917 года за № 76918/4 ; удостоверение корпусного инженера 1-го Гвардейского Корпуса от 2 ноября 1917 года за № 23428 и др. /

Означенна твориски діяльність / по організації и веденню лісного діла / Г.П. Косміади должна бути отмічена перед Головним Комітетом В.С.Г. - как иниціатива и проведеніє в жизнь вперше новой отрасли в діяльності Вопера на фронте. С 1-го Сентября 1917 года Г.П. Косміади , состоя начальником Воинского Отдела , одно- временно занимает должность заведующего района Суськи / по отделу Хозяйственно-Технических пред- приятий комитета и службу в Комитет Вло-Западного Фронта оставил вследствие ликвидации діла Комитета Фронта 1 марта 1918 года , что подписью и приложением печати удостоверяется.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КОМИТЕТА

Заведующий Отделом ХОЗТЕХА

Член Комитета

Директор

Посвідчення, видане Георгію Косміади
3 квітня 1918 р.

Николай

Телеграфъ

Вз _____

Телеграмма *72*

Н. П. Б. АРМ. СТАНО. ХОЗЯИСТВ.

ДЕЛ. НАЧ. АЛ. НИКУ СТРОИТЕЛЬНОГО

ОТРЯДА КОСМИАДИ

И. Р. Ц. МАНСКА ГУБ. 904767.31;19.11.19/Н. НОВОСИБИРСК. М.

Приказ *9/1* к *8* *27*

Службы

Рис.	Система связи	Подана

Службы

ВЫСОКО ЦЕННО САМООТВЕРЖЕННУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОТРЯДА ПРЕДЛАГАЮ ПРОДОЛЖАТЬ РАБОТУ ЖЕЛЕТ ЛЮДЕЙ ДОВЕДИТЕ РАПОРТОМ СВЕДЕНИЯ ШТАБА ТОЧКА

ДЕНЬГИ БЕЛЫЕ ВЫШЛО ДУДЯНЫМ 209 НОВОСИБИРЦЕВ.

Секретарь *Н. Космиаді*

Телеграма Георгію Косміаді,
19 квітня 1918 р.

ТЕЛЕГРАММА.

Копія.

По военной надобности.

МОСКВА СОЮЗЪ ОТДѢЛЪ ФРОНТА.

ПОЛУЧИЛЪ ТЕЛЕГРАММУ ДВѢ ТОЧКИ 6 СТРОИТЕЛЬНЫМЪ ОТРЯДОМЪ ЗА
 ВРЕМЯ РАБОТЫ ВЪ 5 АРМІИ УСТРОЕНО 27 БАНЬ 4 ПРАЧЕШНЫХЪ 4 ЛЕТУЧИХЪ
 ДЕЗИНФЕКЦИОННЫХЪ КАМЕРЫ 3 БОЛЬШИХЪ ДЕЗИНФЕКЦИОННЫХЪ КАМЕРЫ 16
 КОЛОДЦЕВЪ ТОЧКА 24 БАНИ 4 ЛЕТУЧИХЪ КАМЕРЫ, ОБСЛУЖИВАЮТЪ ВОЙСКА
РАСПОЛОЖЕННЫЯ НА ПЕРЕДОВЫХЪ ПОЗИЦІЯХЪ ЧѢМЪ ЗНАЧИТЕЛЬНО УЛУЧШЕНЫ
ГИГИЕНИЧЕСКІЯ УСЛОВІЯ ЖИЗНИ ВЪ ОКОПАХЪ ТОЧКА ВЫСОКОПОДОТВОРНАЯ
ДѢЯТЕЛЬНОСТЬ ОТРЯДА НЕОДНОКРАТНО БЫЛА ЗАСВИДѢТЕЛЬСТВОВАНА НАЧАЛЬ-
НИКАМИ ЧАСТЕЙ ПОЛЬЗОВАВШИХСЯ УСЛУГАМИ ОТРЯДА ТОЧКА ПРИ ПРОИЗВОД-
СТВѢ РАБОТЪ НА ПОЗИЦІЯХЪ ИЗЪ ЧИНОВЪ ОТРЯДА УБИТЬ 1 ТЯЖЕЛО РАНЕНЫ
2 ЛЕГКО РАНЕНЫ И КОНТУЗИРОВАНЫ 7, НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ ДѢЯТЕЛЬНОСТЬ ОТРЯДА
 ВЪ ПОЛНОМЪ ХОДѢ БЛАГОДАРЯ ЭНЕРГІИ НАЧАЛЬНИКА ОТРЯДА ТОЧКА ВВИДУ
 ИЗЛОЖЕННАГО ПОЛАГАЕТЪ БЫ КРАЙНЕ ПОЛЕЗНЫМЪ ОСТАВИТЬ ОТРЯДЪ ВМѢСТѢ
 СЪ ЕГО НАЧАЛЬНИКОМЪ КОСМІАДИ ВЪ 5 АРМІИ 27600 РЪЖИЦА НАЧАЛЬНИКЪ
 ЭТАПНО ХОЗЯЙСТВЕННАГО ОТДѢЛА ПОЛКОВНИКЪ ЯРОШЕВСКІЙ ТОЧКА ПРИ-
 СОЕДИНЯЮСЬ И НАСТАИВАЮ НА ОСТАВЛЕНІИ ОТРЯДА 5 АРМІИ ТОЧКА ЖДУ
 ОТВѢТА НА ЭТО И НА ЗАПРОСЪ СМѢТЫ НА СТРОИТЕЛЬНЫЯ НУЖДЫ
 ОСОБОВУПНОМОЧЕННЫЙ Д М И Т Р І Е В Ъ

Съ копіей вѣрно:

Секретарь

— Книга, это — душа, которая не становится душой! —
(из сч. «аль-Кельз аль-Мафрун» 1349 г.)

— Книга — прекрасный друг во чась одиночества и прекрасный знакомый во чуждой стране! —
(из сч. «аль-Кельз аль-Мафрун» 1349 г.)

Равно, т.е. Браера

ВЪ СТАРОМЪ ЗЕМЬИ
КНЯЗЯ ЛЮБОМИРСКОГО Г. РОВНО

ДЕЛ СОЮЗНОГО
ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ВЕЧЕРА

по призыву украинских художественных вечеров
„ПЬСНИ ДУШИ“ вь Москву.

ВЪ СЕБЕЮ 27 ЮЛІЯ 1918 г.

„ПЬСНИ ДУШИ“ вь Москву.

ПРОГРАММА
ВЕЧЕРА
вЪ ПАВЛУ
РОВЕНСКОЙ ГОРОДСКОЙ
БИБЛОТЕНИ
и с.е.и

В. Г. Короленко.

НАЧАЛО РОВНО ВЪ 8 ЧАС ВЕЧ.
ПРОСЬБА — ЗАНИМАТЬ МѢСТА ДО НАЧАЛА И НЕ АПОДИРОВАТЬ.

ПОВТОРЕНІЯ ЖЕ НА „ВЪ“ НЕ ДОПУСКАЮТСЯ.

УЧАСТВУЮЩІЕ: А. Гальперин — (роман); И. Карпачевскій — (орган); В. Наринговскій — (вокаль); Г. Космади — (чтение); М. Лесгиль — (пение); В. Лесгиль — (аккомпанимент); Ш. Шаровскій — (орган).

Отвѣтственный распорядитель: Ксѣя Морозовскій Художественной Студіи „Свѣтъ Слова“ Г. П. КОСМИДИ.

1. ГИНО-ВАХЪ — „Ангелы“ — (пение, романс, вокаль, романс);
2. КОРОЛЕНКО В. Г. — „Огоньки“ — (пение, аль-Кельз);
3. ВРАГЪ — „Серенада“ — (пение, романс);
4. ГРИГЪ — „Пѣснь Соловейка“ — (пение, романс);
5. ГЛЕРЪ — „Задушевн.“ — (романс);
6. ШОПЕНЪ — „Соната“ — (романс).

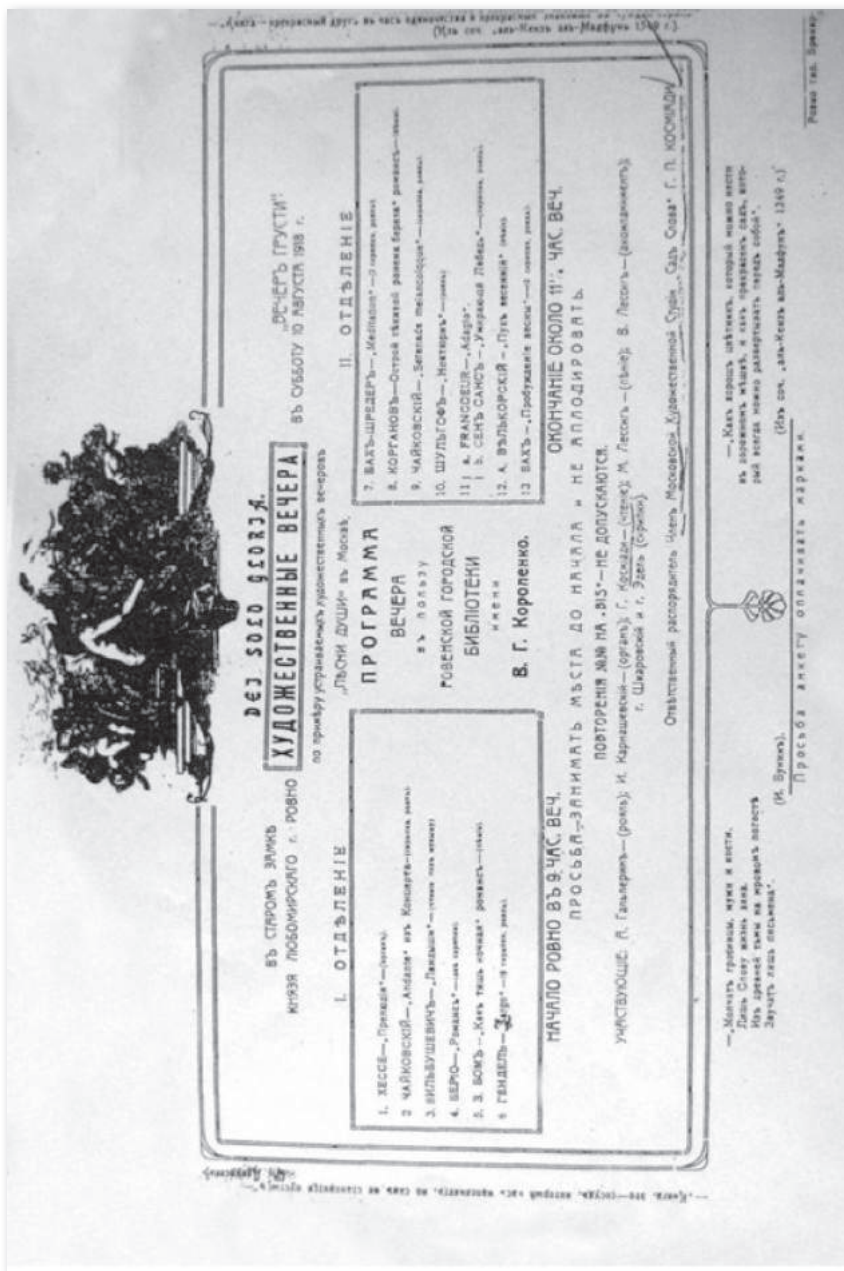
7. ГРИГЪ — „Утро“ — (пение, романс);
8. ВАЛЬМОНТЪ и друг. — „О книгѣ“ — (высказаніе);
9. Р. де ЗАРАТЕ — „Зерошвейскі“ — (романс, романс);
10. КОРАС — „Глава“ — (романс, романс);
11. ДЕЛЬ-АКУА — „Вилла“ — (романс, романс);
12. ЧАЙКОВСКІЙ — „Вальс“ — (романс, романс, романс).

— Мелкія грѣшныя, куми и кисти,
Паша Слоу! заныла.
Ихъ, древней тѣмъ на мировѣхъ погостъ
Звучитъ лѣта пѣснью! —
(из Бунинъ).

— Какъ кохотъ шутникъ, который нежно нести
въ арканомъ мѣстѣ, и какъ правдивъ, кто
вѣсьмъ всѣмъ можно развѣрнуть перся свой!
(из сч. „аль-Кельз аль-Мафрун“ 1349 г.).

II-я Художественный вечер — вь субботу 3 августа с.г.

Афіша художнього “Вечора радости”, який проводив Георгій Косміди
27 липня 1918 р.

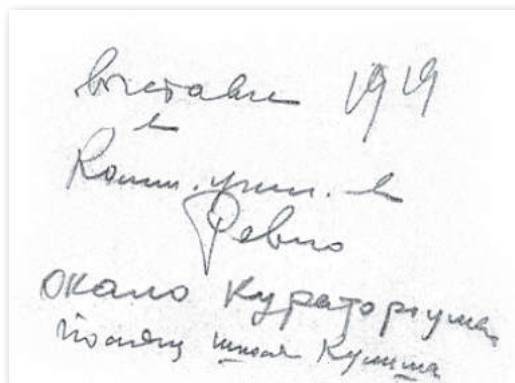
*Фото Бригітти Косміаді з сином Юрою в квартирі
на розі вулиць Галлера і Директорської
м. Рівне 1918 р.
(син помер у 1919 році, похований на кладовищі Грабник)*

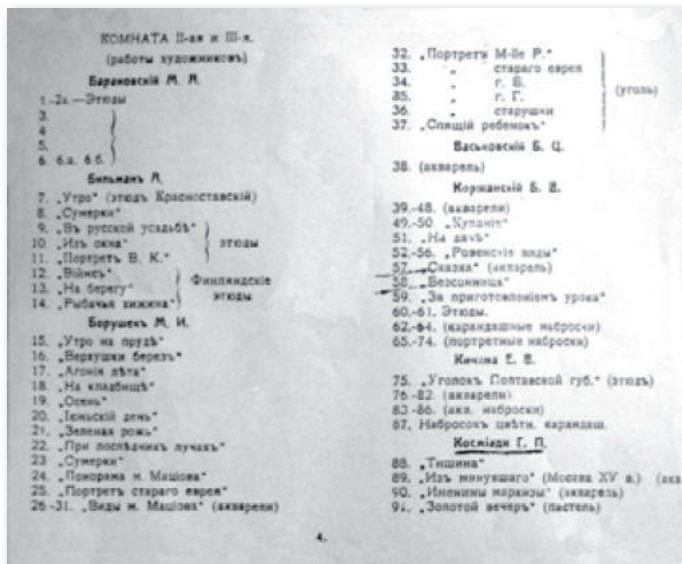
Картина Георгій Косміаді “Могила Юри”, 1948 р.

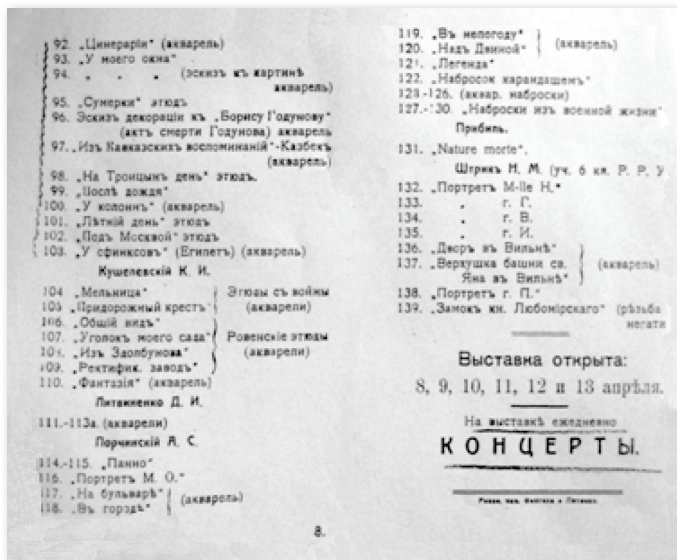
Фото виставки робіт Георгій Косміаді
у Рівненському комерційному училищі
1919 р.

Зворотний бік фотографії
з власноручним написом Георгій Косміаді

Каталог виставки картин і малюнків членів естетичного гуртка комерційного училища м. Рівне, 1920 р.

Продовження каталогу виставки картин і малюнків членів естетичного гуртка комерційного училища м. Рівне, 1920 р.

Фото Георгія Косміаді на власній виставці м. Рівне, 1921 р.

*Георгій Косміаді з учнями комерційного училища
Нанесення орнаментів на тканину для виготовлення килимів
м. Рівне, 1921 р.*

*Фото Георгія Косміаді
м. Рівне, 1921 р.*

Перелік даних про Г.Косміди, завірених нотаріусом
м. Рівне, 1921 р.

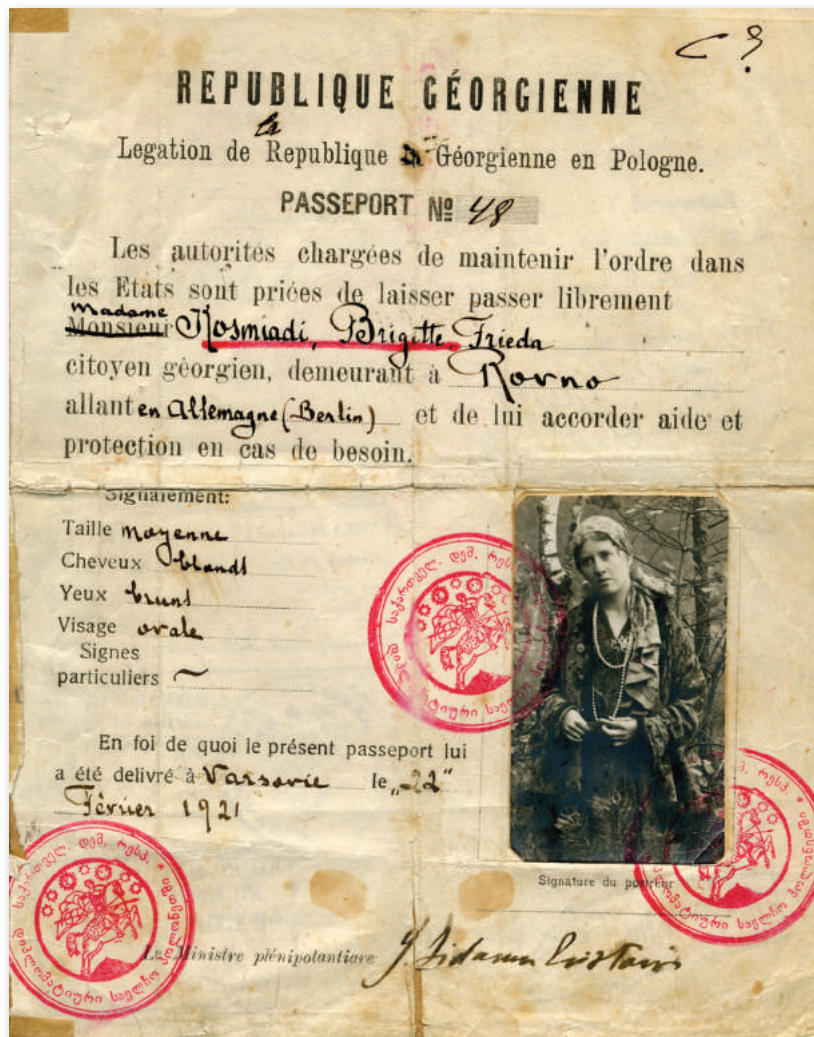

Паспорт Георгія Косміаді (с.1),
виданий Республікою Грузія
(продовження документа на наступній сторінці)

Паспорт Георгія Косміаді (с.2),
виданий Республікою Грузія
(продовження документа на наступній сторінці)

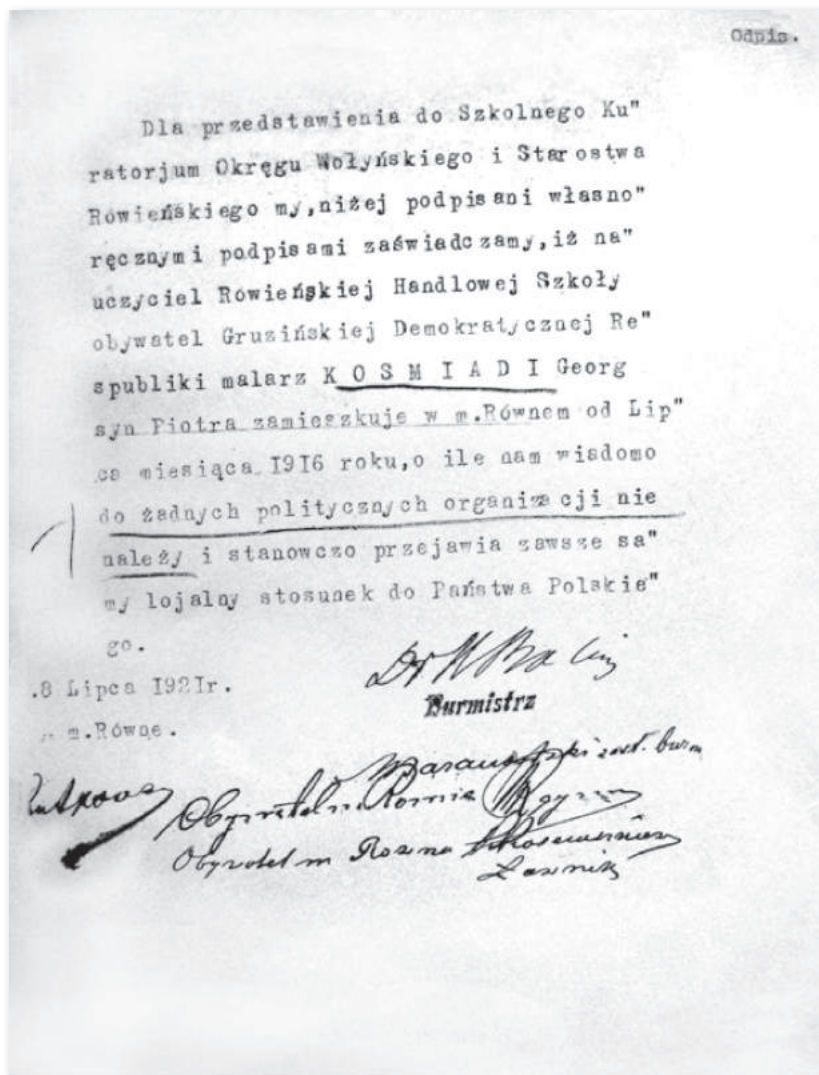
Паспорт Георгія Косміаді (с.3),
виданий Республікою Грузія

Паспорт Бригітти-Фріди Косміаді (с.1),
виданий Республікою Грузія
(продовження документа на наступній сторінці)

Паспорт Бригітти-Фріди Косміаді (с.3),
виданий Республікою Грузія

Довідка, видана Георгію Косміді
м. Рівне, 8 липня 1921 р.

Відповідь

Для пред'явлення шкільному відділу освіти Волинського округу і Ровенського Староства ми, ті, що нижче підписалися, засвідчуємо, що вчитель Ровенської торгової школи громадянин Грузинської Демократичної Республіки художник Косміаді Георгій, син Петра, проживає у м. Рівне від липня 1916 року, наскільки нам відомо, до жодних політичних організацій не належить і рішуче завжди проявляє тільки лояльне ставлення до Польщі.

8 липня 1921р.
м. Рівне

Бургомістр
підпис

Підписи

Розпорядження про призначення Г.Косміаді
вчителем Державної гімназії ім. Тадеуша Костюшко
м. Луцьк, 30 вересня 1921 р.

Луцьк, 30 вересня 1921 р.

Представник
Міністра Віросповідань та Громадської Освіти
у Волинському окрузі.
№1783/21.

Пану Косміаді Георгію
в Рівному

На підставі § 3 Розпорядження Ради Міністрів від 8 лютого 1921 року в зв'язку з утворенням шкільних органів на території земель, огорнутих умовою про перемир'я, яка була підписана у Ризі 12 жовтня 1920 р, призначити Пана з 1 жовтня 1921 року на посаду постійного вчителя Державної Гімназії ім. Тадеуша Костюшко в Рівному на 1921/22 навчальний рік.

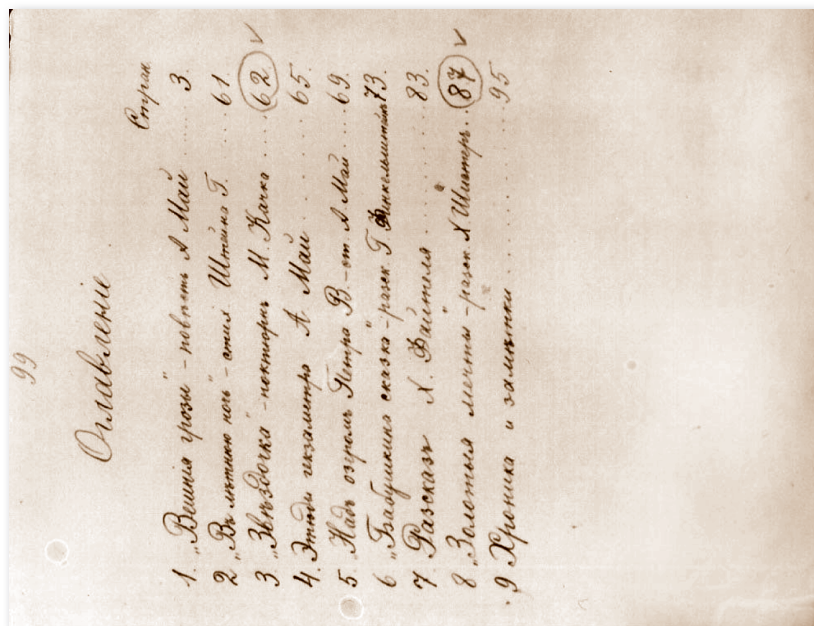
Розмір зарплатні обумовлює закон від 13 липня 1921 р.

Печатка

Підпис

Резолюція в.о. директора (писане власноруч)
п. Георгій Косміаді приступив до виконання
обов'язків 1 жовтня 1921 р.

в.о. директора (підпис)

Сторінки “Естетичного вісника” №2 — видання зуртка
при Рівненському комерційному училищі, яким керував Георгій Косміді
м. Рівне, 1922 р.

Нѣсколько слов о художественной выставкѣ Ровенскаго Эстетическаго Кружка.

14 апрѣля у нас в Ровно открылась очередная художественная выставка мѣстной эстетическаго кружка. Выставка вдвойнѣ интересна: как характеризующая степень успѣхов молодых, неокрѣпших еще силъ, во вторых, как дающая формы „прекраснаго“ в произведеніяхъ зрѣлых, уже выявивших свою индивидуальность художников. Очень хороши этюды и картины организатора выставки худ. Косміади. Основной характеръ его произведеній — романтизмъ превосходно выявлен его отчетливо-индивидуальным подходомъ стилист. Худ. Марцинкевич в рядѣ Волынскихъ этюдовъ мягко подошел къ выявленію ласково-теплой, отчасти даже сентиментальной природы Товужья. Прекрасный портрет в благородной темной гаммѣ с оригинальным „Врубелѣвским“ подходомъ далъ в своихъ картинахъ худ. Курнатто. Неудачен подход къ примитиву передняго плана „Города“ худ. Кикин-новскаго. Работы учениковъ членовъ кружка, стоящіе выше общаго ученическаго уровня, очень хороши. Выдержанные, стилистич. рисунки и модели ковровъ говорятъ в серьезно развѣвающемся художественномъ глазу и пониманіи цѣлостнаго пятна. В заключеніе остается отмѣтить малое число посѣтителей, показывающее равнодушіе Ровенчанъ къ своей выставкѣ. Равнодушіе гаситъ энергію, и слѣдовало бы отнестись къ этой выставкѣ съ большимъ вниманіемъ, т. к. работы кружка помимо своего эстетическаго значенія, могутъ сыграть видную роль в промышленности, как одна изъ отраслей прикладнаго искусства.

1922. Гэрри.

МѢСТНАЯ ЖИЗНЬ.

Выставка.

Эстетическимъ Кружкомъ при Ровенскомъ Коммерческомъ училищѣ, устраивая свою ежегодную весеннюю 4-ую выставку картинъ, рисунковъ, художественныхъ ковровъ (работы членовъ Э. К.) и рѣдкихъ старинныхъ монеты, приглашаетъ г. г. художниковъ на Волыни участвовать на этой выставкѣ своими экспонатами. Выставка будетъ открыта 14, 15, 17, 18, 19 и 20 апрѣля с. г. в зданіи Коммерческаго училища (Шоссейная № 38) ежедневно от 10 ч. утра до 7 часовъ вечера.

Обращаться до 11 апрѣля лично и письменно къ председателю Эстет. Кружка Г. Г. Косміади (Шоссейная ул. № 38 Коммерческаго училища г. Ровно).

Статті з волинських газет про виставку
Рівненського Естетичного Гуртка
квітень 1922 р.

Итоги Художественной Выставки.

20 апреля завершилась выставка картин, рисунков, художества, ковров, старинных и редких монет, устроенная Эстетическим Кружком при Ровенском коммерческом училищѣ.

Выставка была весьма показательна в смысле того, каких громадных успѣхов можно достигнуть умѣя передавать любовь к искусству и методы его учащимся, часть которых еще совершенныя дѣти.

Большинство составленных ими композицій, мотивов для декораций, ковров, обложек и бордюров поражает как своею красочностью так и замыслом и красотою рисунка; эти работы напоминают работы Строгановскаго училища и Миргородскаго имени Гоголя художественнаго училища. Лучшею оцѣнкою для работ этого рода служит то, что одна из наибольших мануфактур в Гѣщинской Силезіи приобрѣла цѣлую серію этих рисунков, чтобы выткать по ним узоры на своих надѣлѣях.

Акварели с натуры, исполненныя старшей группой учащихся, настолько хороши, что не вѣрится, что это работы учеников училища, удѣляющих для рисованія всего 2 ч. в недѣлю.

Конечно, все это можно приписать только неутомимой энергіи и особому таланту преподавателя коммерческаго училища и Царьственой гимназій, председателя Эстетическаго кружка художника Косміяди.

Ковры, расписанные на обыкновенных джутовых мѣшках, имѣющіе, конечно, только чисто-декоративный характер,—прекрас-

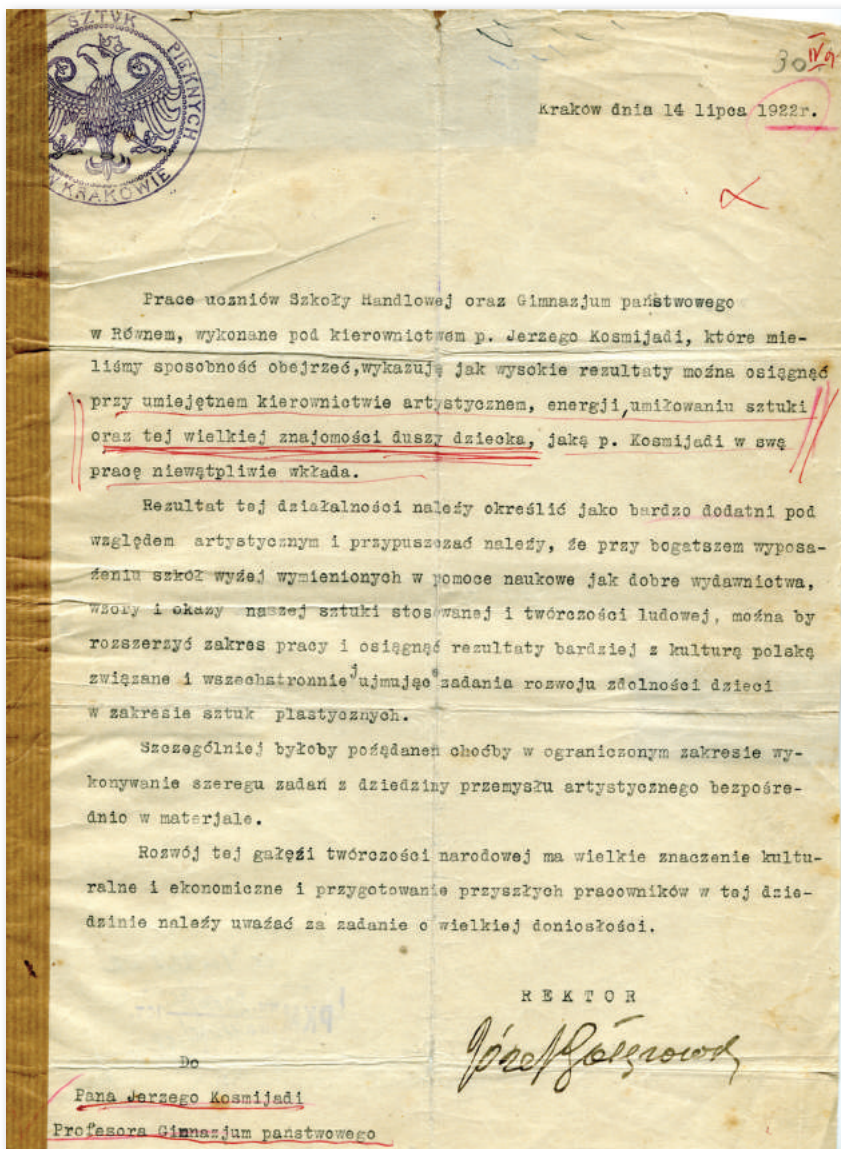
ны. Сравненія с указанными произведеніями, работы учеников общественной гимназій и реальнаго училища бросаются в глаза своим убожеством и как бы выставлены для того только, чтобы ярче подчеркнуть преподавательскія способности и таланты художника Косміяди—ученика знам. проф. Стрѣза.

Переходя к картинам, число которых не особенно велико, мы опять таки пальму первенства должим воздать г. Косміяди. Его „Кавкаскій Хребет“, „Мотивы замка князей Любомирских“, „Палац бар. Штейгеля“ и nature morte цвѣты-анѣ конкурса.

Из других картин хороши произведенія молодого худ. Куріятто мѣсти. урож., ученика г. Косміяди имѣя находившагося в Варшавской академіи художества, а также картины Дунина Марцинкевича—легкіе воздушныя этюды, по тонкости исполненія производящіе впечатлѣніе акварели, и Шварца, напоминающаго Васнецова.

В заключеніе хороша польскій гобелен начала 19-го вѣка очень полно представлена коллекція польских монет и медалей.

Нельзя не пожалѣть, что выставка посѣщалась мало, может быть этому способствовало праздничное время. От себя мы могли бы рекомендовать устроителям сдѣлать ее передвижною и обѣхать с нею хотя бы города Волинии.

Лист ректора Краківської Академії мистецтв
до Георгія Косміаді
від 14 липня 1922 р.

Гербова печатка

Краків,
14 липня 1922р.

Роботи учнів Торгової школи та Державної гімназії у Рівному, виконані під керівництвом п. Георгія Косміаді, які ми мали можливість оглянути, показують, яких високих результатів можна досягнути за умови вмілого художнього керівництва, енергії, захопленні мистецтвом, а також при великій обізнаності дитячої душі, яку п. Косміаді, без сумніву, вкладає у свою працю.

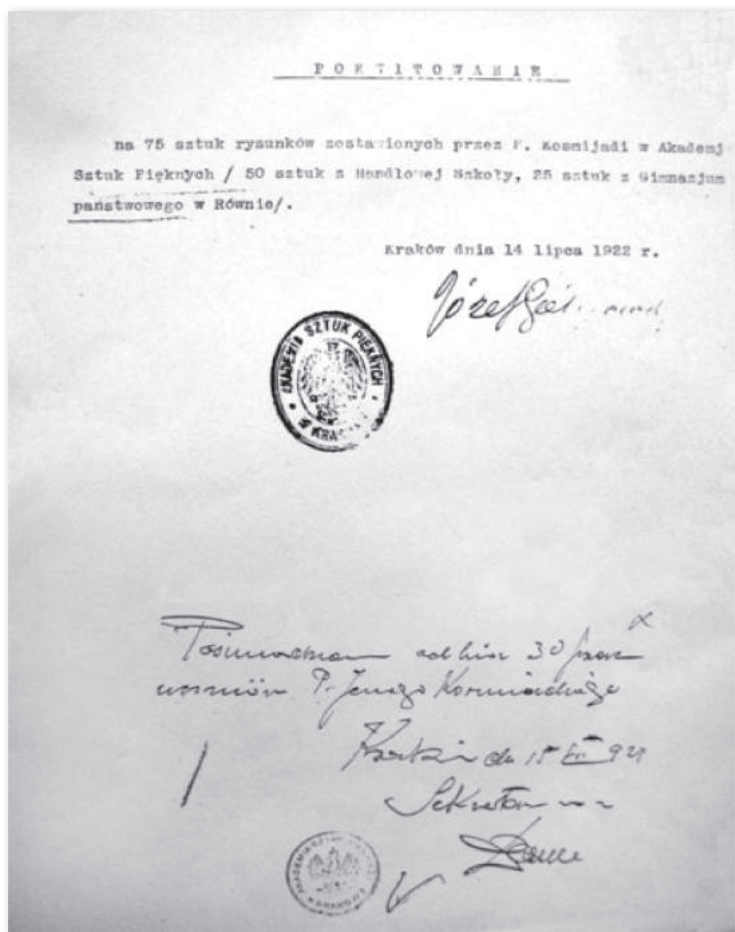
Результат цієї діяльності є дуже позитивний з художньої точки зору, і потрібно припустити, що при кращому забезпеченні вищеназваних шкіл навчальними посібниками, такими, як добрі видання, зразки та екземпляри нашого прикладного мистецтва і народної творчості, можна було б розширити обсяг роботи і досягнути результатів, які б були більш пов'язані з польською культурою і які б всебічно визначили завдання розвитку здібностей дітей в галузі образотворчого мистецтва.

Особливо бажаним було б виконання, хоча б в обмеженому обсязі, ряду завдань в галузі художнього промислу безпосередньо в матеріалі.

Розвиток цієї галузі народної творчості має велике культурне та економічне значення, і підготовка майбутніх працівників у цій галузі є дуже важливим завданням.

Ректор
Підпис

До п. Георгія Косміаді,
професора державної гімназії

Розписка, видана Георгію Косміаді

РОЗПИСКА

на 75 штук малюнків, складених п. Георгієм
Косміаді в Академії Мистецтв (50 штук з Торгової
школи, 25 штук з Державної гімназії у Рівному).

Краків, 14 липня 1922 р.

Підпис ректора

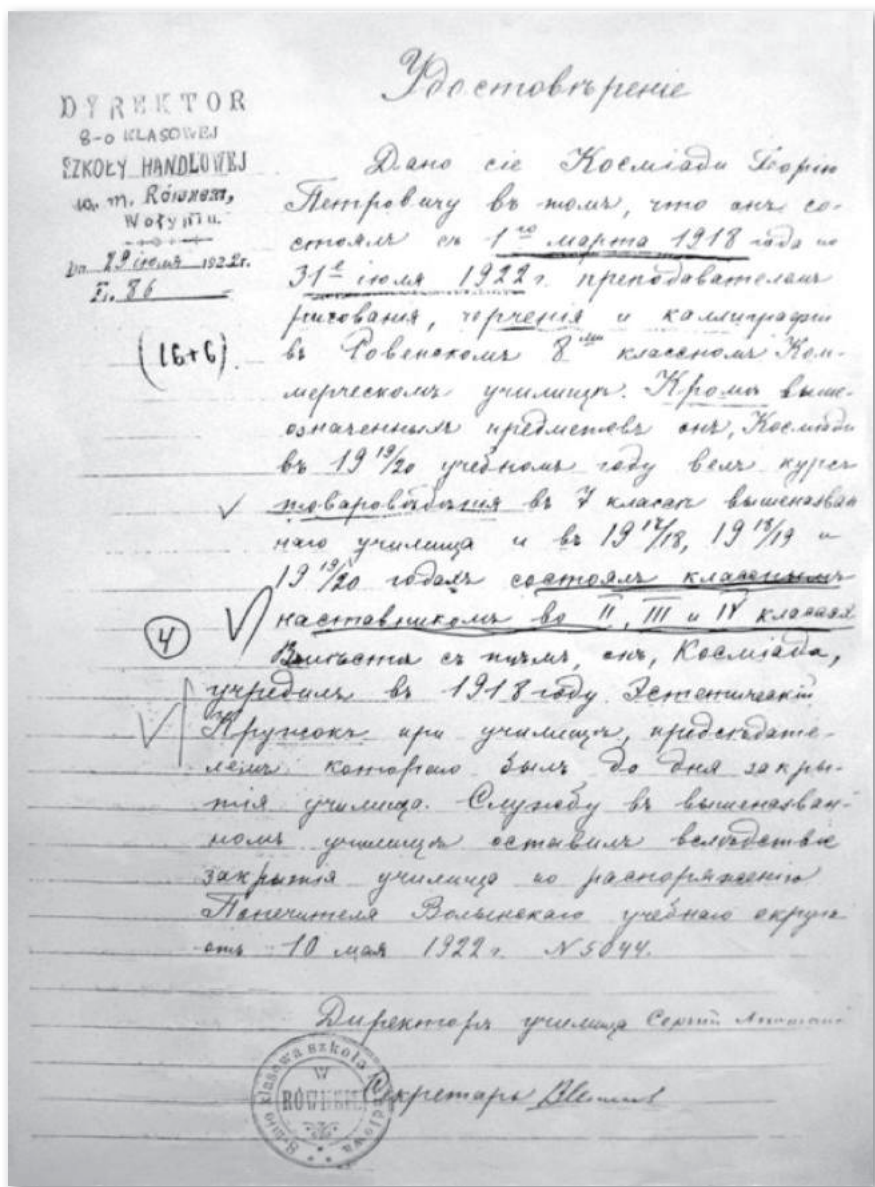
Печатка

Засвідчую отримання 30 робіт учнів
п. Г. Косміаді

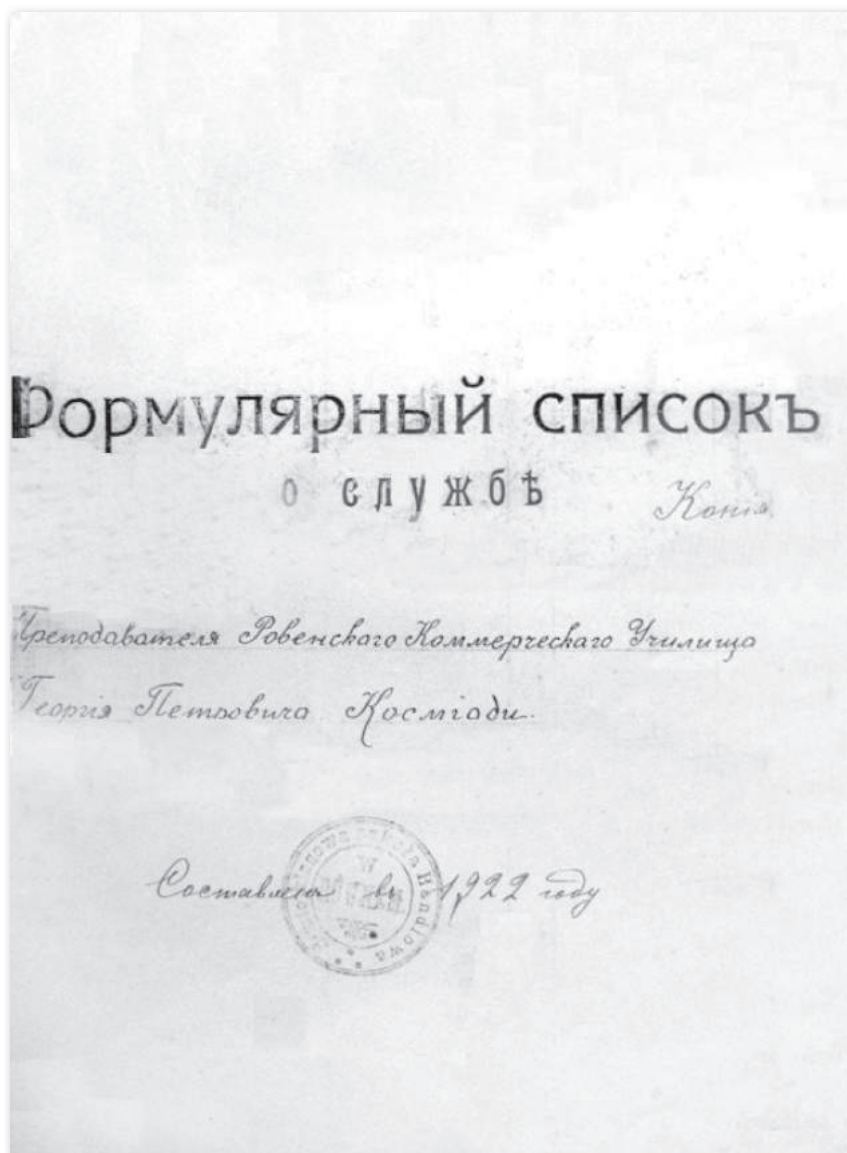
Підпис

Печатка

Секретар Підпис

Посвідчення, видане Георгію Косміаді
29 липня 1922 р.

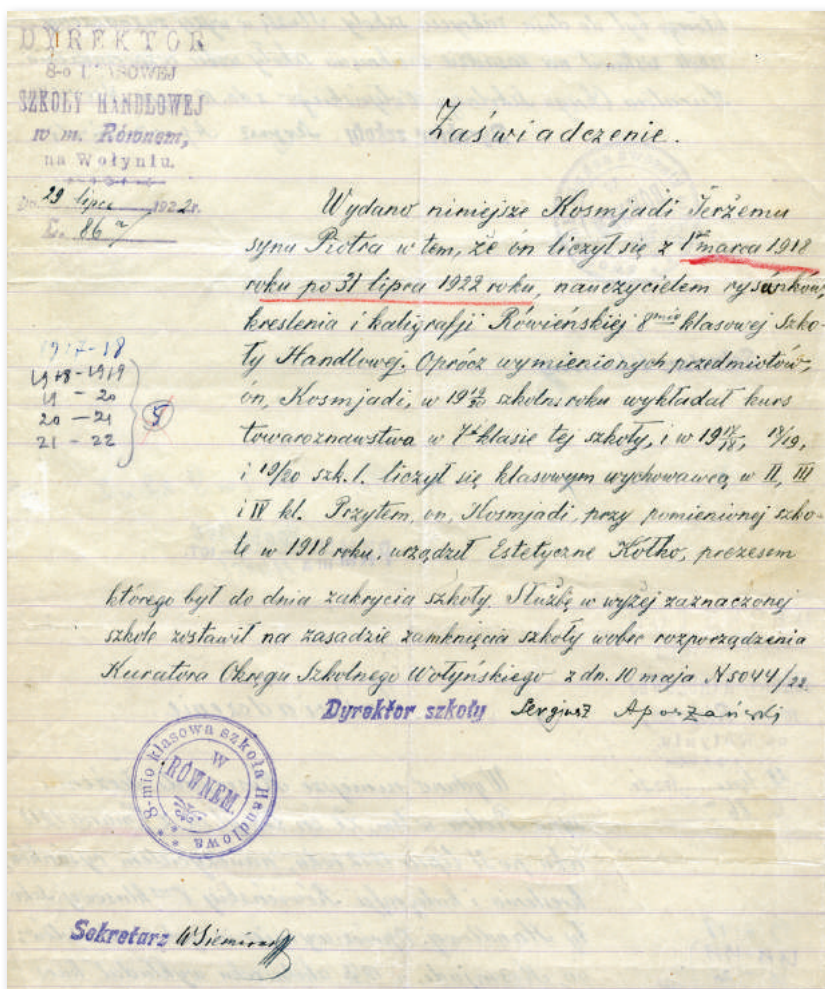
Формулярний список про роботу Георгія Косміади,
1922 р.
(продовження на наступній сторінці)

1	2	3	4	5	6	7
Чинъ, имя, стчество, фамилия, должность, лета отъ роду, въ- роиспажденіе, знаки отличія и получаемое содержаніе	Изъ какого званія прослужилъ	Есть-ли имѣніе: у него самого и у родственниковъ: родовое для торго- вельныхъ делъ родовое для торго- вельныхъ делъ				Гдѣ получилъ воспитаніе и окончилъ полный курсъ наукъ въ учебномъ за- веденіи; когда поступилъ на службу, ка- кимъ чинами, въ какихъ должностяхъ гдѣ проходилъ службу; не было-ли какихъ- нибудь по службѣ дѣйствій или отличій; не было-ли особенно чинамъ либо награ- жденій?
Не имѣющий чина Георгій Петровичъ Косміаді, род. 24 марта 1886 года выращенъ въ приватномъ, арх. св. Старицкѣ 3 ^й ст. вѣд. по- чтенъ: За 18 ур. 25500 въ мѣсяцъ	Приватнаго арх. Старицка	Нѣтъ	Нѣтъ	Нѣтъ	Нѣтъ	Окончилъ курсъ въ Киевскомъ Императорскомъ университетѣ по юридическому факультету въ 1908 году (Удостоенъ золотого ар- х. Московскій Императорскій отъ 1913 года 31 мая. Поступилъ на службу въ Киевскій Императорскій университетъ въ 1908 году въ 1 ^ю ст. вѣд. по- чтенъ: Оставилъ службу въ Киевскій Императорскій университетъ въ виду неза- коннаго расторженія договора съ Кур- торомъ Луцкимъ Илья- номъ Окружа отъ 10. V 1922. за № 5044. Директоръ Писемковъ

Формулярний список про роботу Георгія Косміаді
1922 р.

(продовження на наступній сторінці)

[illegible]

Свідоцтво, видане Георгію Косміаді
29 липня 1922 р.

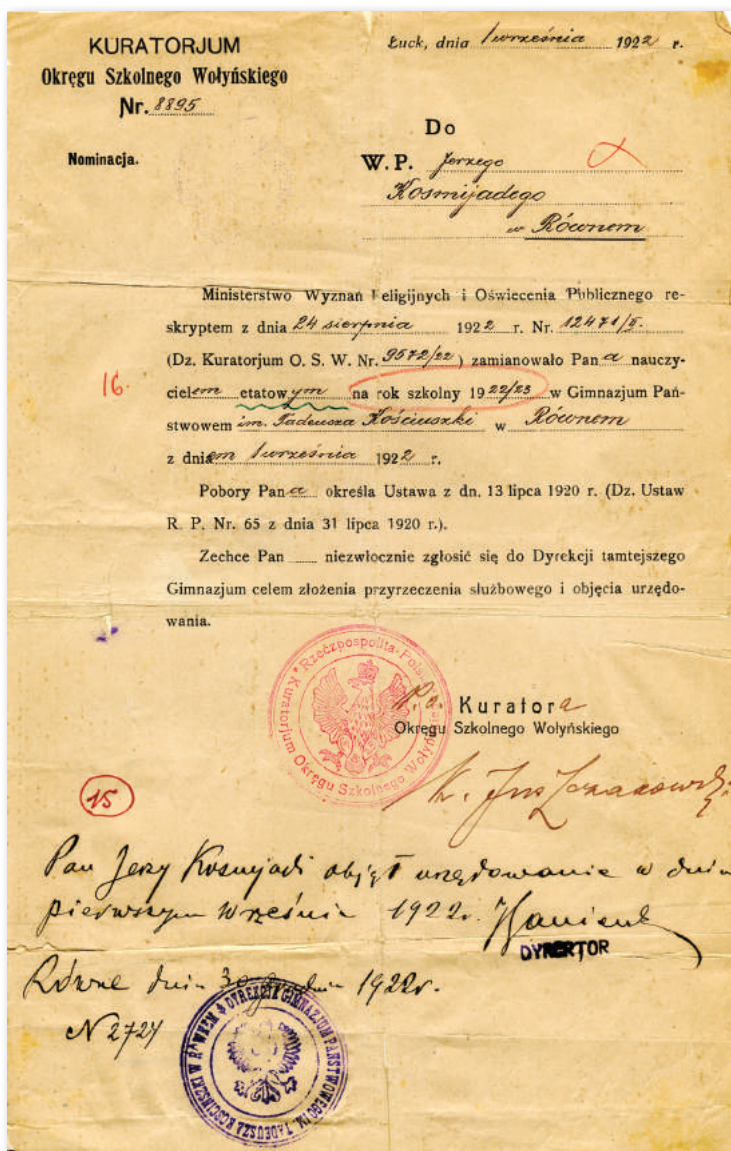
Директор
8-річної Торгівельної школи в Рівному
на Волині
29 липня 1922 року

Свідоцтво

Дане свідоцтво видане Георгію Косміаді, який з 1 березня 1918 року по 31 липня 1922 року працював вчителем малювання, креслення та каліграфії у Рівненській 8-річній Торгівельній школі. Окрім згаданих предметів, п. Косміаді у 1919/20 рр. викладав курс товарознавства у 7 класі і в 1917/18, 1918/19, 1919/20 рр. був вихователем у II, III, IV класах. У 1918 році п. Косміаді організував естетичний гурток, головою якого і був до закриття школи. Службу у вищезгаданій школі залишив з приводу її закриття згідно з розпорядженням Управління Волинського Шкільного Округу від 10 травня № 5044/22.

Печатка

Директор школи
Підпис

Призначення Георгія Косміаді на посаду вчителя
Приватної Гімназії ім. Т. Костюшко
вересень, 1922 р.

Шкільне Управління
Волинського Округу
№8895

Луцьк, 1 вересня 1922 року
Пану Георгію Косміаді в Рівному

Призначення

Міністерство Віросповідань та Громадської Освіти від 24 серпня 1922 року № 12471/II (Д.Управління О.Ш.В. №9572/22) прийняло Пана штатним вчителем на 1922/23 навчальний рік у Приватну Гімназію ім. Т. Костюшка в Рівному з 1 вересня 1922 року.

Оплата праці Пана встановлюється згідно з законом від 13 липня 1920 року.

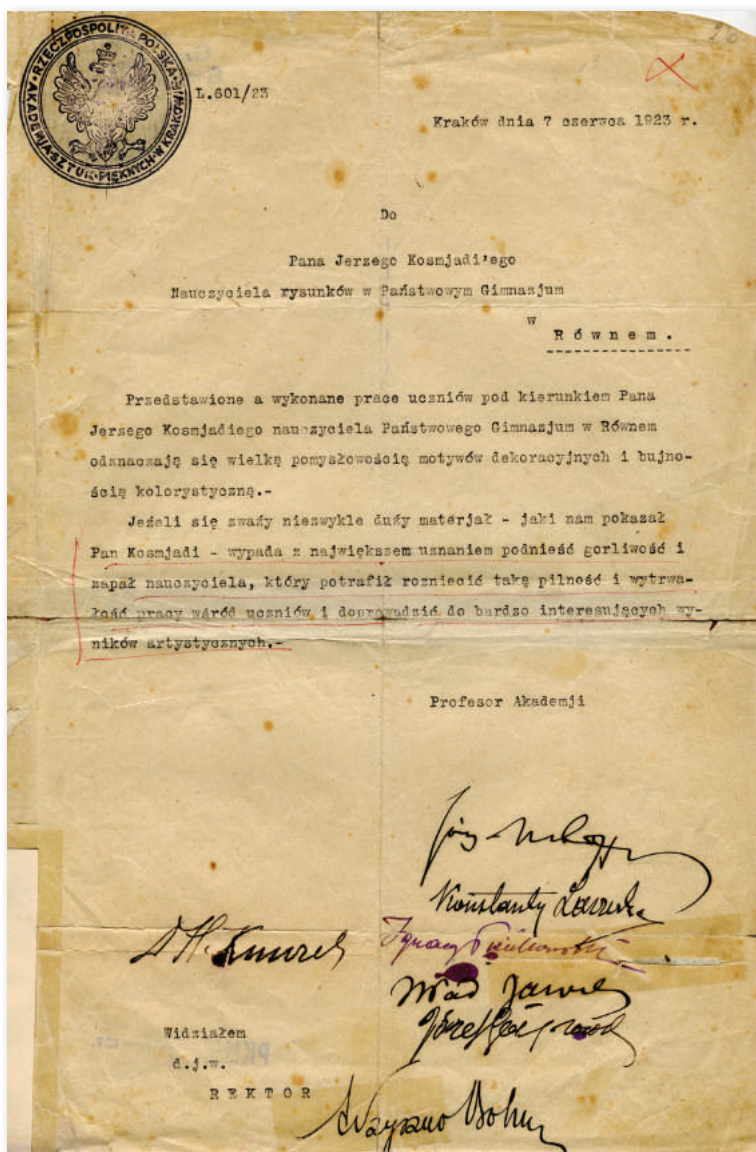
Бажано, щоб ви негайно прибули до дирекції з метою склас-ти службову обітницю і приступити до виконання обов'язків.

В.О. Куратора

Шкільного
управління Волинського округу
Печатка
Підпис

Резолюція директора (писане власноруч)
Пан Георгій Косміаді приступив до виконання обов'язків
з 10 вересня 1922 р.
Рівне 30 вересня 1922 р.
№2724

Директор
Підпис
Печатка

Лист професорів Краківської Академії мистецтв
 до Георгія Косміаді
 від 7 червня 1923 р.

Печатка

Краків, 7 червня 1923 р.

Пану Георгію Косміаді, вчителю
малювання
Державної Гімназії м. Рівне

Представлені праці учнів п. Косміаді, вчителя малювання Державної Гімназії у м. Рівному, відзначаються надзвичайною оригінальністю декоративних мотивів та колоритним розмаїттям.

Якщо зважати на великий обсяг матеріалу, який нам показав п. Косміаді, слід визнати старанність та витривалість учнів, що і дало дуже цікаві мистецькі результати.

Професори академії

Підписи

Ректор підпис

Гімназія

Математично-Природнича в Рівному.

Рівне, 16 червня 1923 року

Щосова, 38.

№232

Свідоцтво

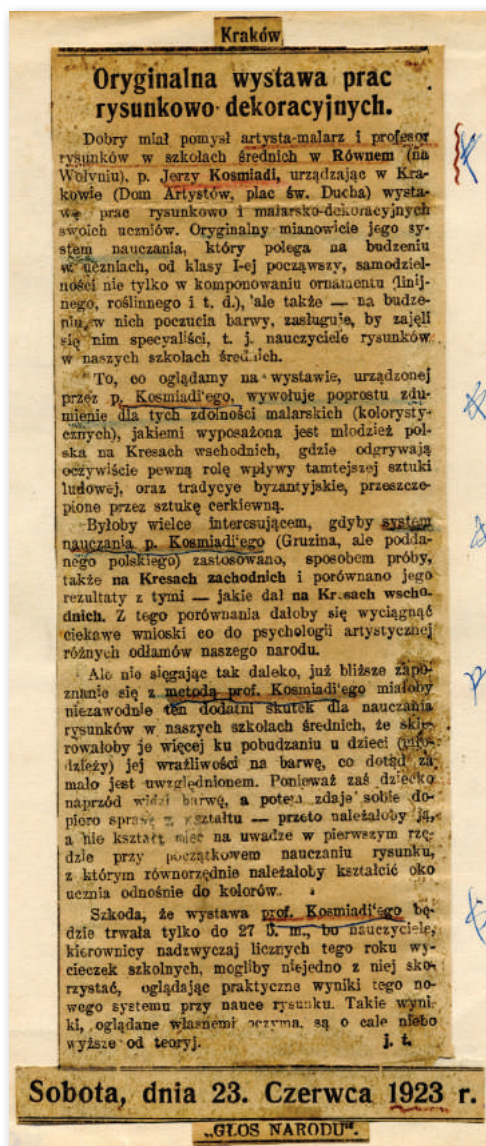
Дирекція даного закладу даним документом засвідчує, що п. Косміаді, який народився 6.IV.1886 в Нальчику на Кавказі, був задіяний у 1922/23 рр. вчителем і вихователем.

Пан Косміаді викладав малювання 16 год. на тиждень. Показав себе як талановитий та професійний вчитель, а також як здібний вихователь, праця якого позитивно впливає на досвід школи.

Печатка

Директор

підпис

Стаття із газети “Голос народу” про виставку учнівських робіт
вчителя малювання із Рівного Георгія Косміаді
23 червня 1923 р.

Краків **Оригінальна виставка** **декоративних робіт та малюнків**

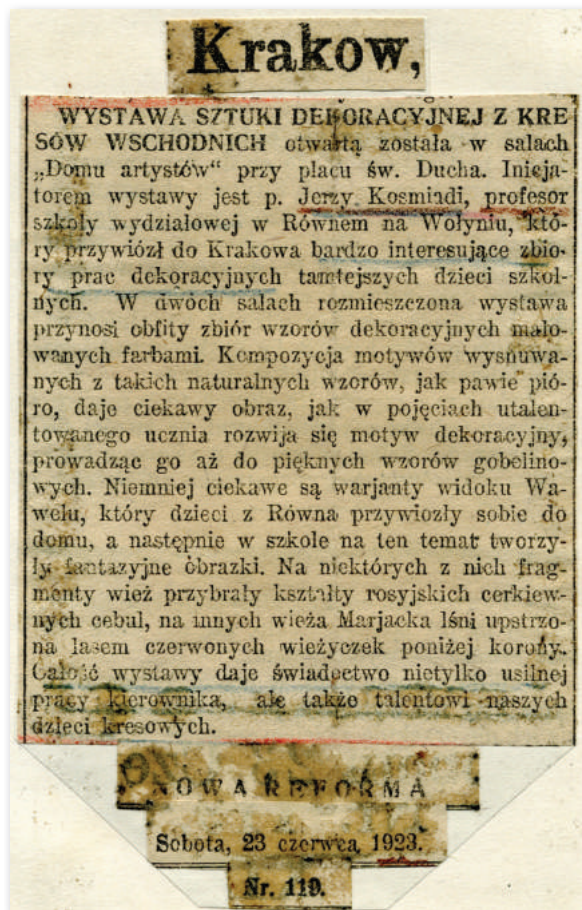
Вчитель малювання з Рівного, п. Єжи Косміаді, організував виставку робіт своїх учнів у Кракові. Оригінальною є система навчання, яка полягає у збудженні в учнів самостійності ж не тільки у komponуванні орнаменту (рослинного, лінійного і т.п.), а також на розвитку почуття барви.

Те, що ми можемо бачити на виставці, породжує почуття гордості за ті малярські здібності, які має польська молодь зі східних рубежів, де певну роль відіграють впливи народної творчості, візантійські традиції.

Було б більш цікавим, якби система навчання п. Косміаді (грузина, але польського підданого) була застосована вибірково і на західних теренах, а потім порівняна зі східними теренами. З цього порівняння можна б було взяти результати щодо психології митця з різних верств народу.

Шкода, що виставка проф. Косміаді буде тривати лише до 27 числа, тому що вчителі багатьох шкіл мали б можливість оглянути цю виставку, показати учням результати у цій галузі науки. Ці результати є набагато ліпшими за теоретичні відомості.

“Глас народу”. Субота, 23 червня 1923 року

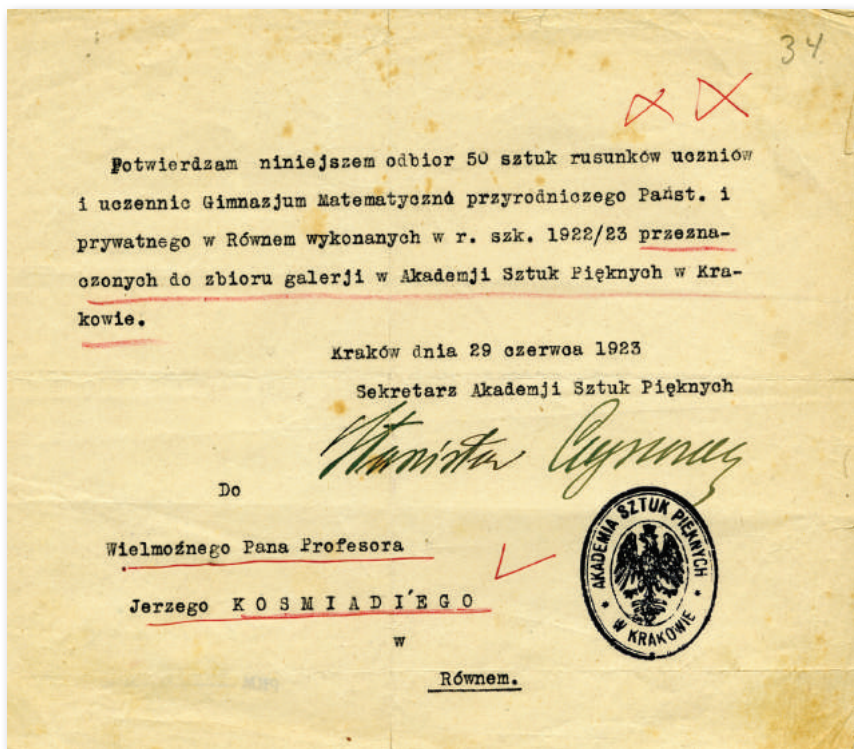

Стаття із газети “Нова реформа”
про виставку учнівських робіт
вчителя малювання із Рівного Георгія Косміаді
23 червня 1923 р.

Краків

Виставка Декоративного Мистецтва зі Східних рубежів була відкрита у залі “Дому митців” на площі Св. Духа. Ініціатором виставки є п. Єжи Косміаді, професор школи з м. Рівного на Волині, який привіз до Кракова дуже цікаві декоративні роботи дітей цієї школи. Представлені твори на різну тематику і є дуже цікаві. Дуже цікавими є варіанти виду Вавелю, який діти привезли до Рівного, а згодом у школі вже творили на цю тему різноманітні фантастичні малюнки. На деяких з них фрагменти веж набрали вигляд російських церковних куполів і т.п. Виставка свідчить не тільки про велику працю керівника, але також і про талант наших дітей.

Газета “Нова реформа”.
Субота, 23 червня 1923 року

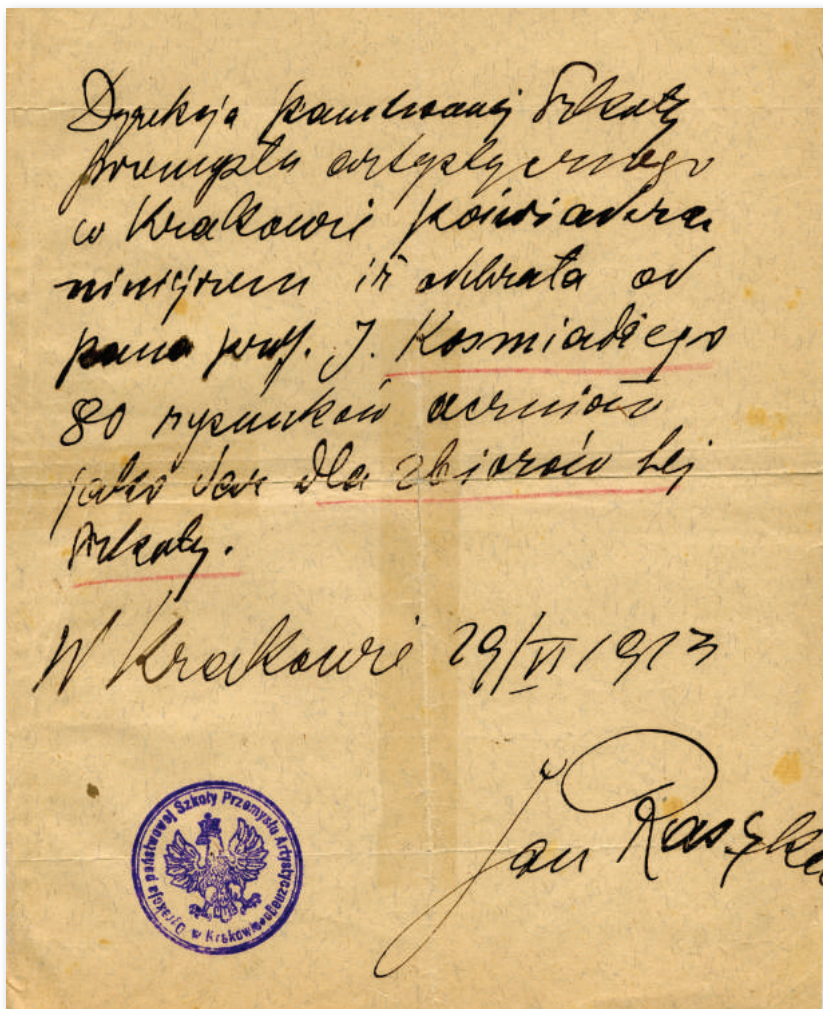
Підтвердження, надіслане Краківською Академією мистецтв
Георгію Косміаді
29 червня 1923 р.

Даним підтверджую відбір 50 штук малюнків учнів і учениць державної і приватної математично-природничої гімназії у Рівному, виконаних у 1922/1923 навчальному році, призначених для зібрання галереї в Академії мистецтв у Кракові.

Краків, 29 червня 1923
Секретар Академії мистецтв
(підпис)

Кому

Вельмишановному пану професору
Георгію КОСМІАДІ
печатка
у Рівному

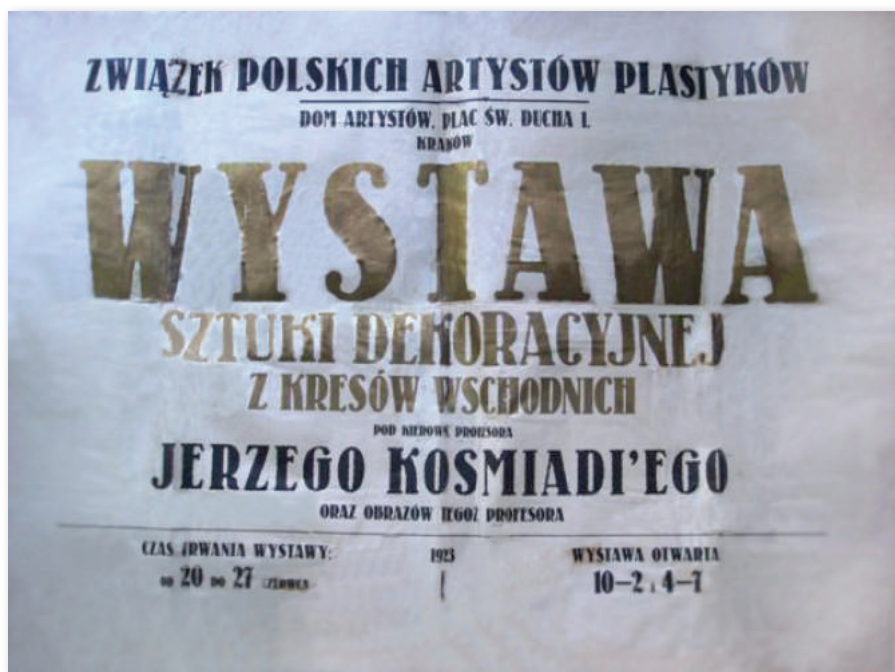
Лист до Георгія Косміаді
від 29 червня 1923 р.

Дирекція державної школи художнього ремесла у Кракові засвідчує отримання від п. Г. Косміаді 80 малюнків учнів як подарунок для колекції цієї школи.

Краків, 29.06.1923 р.

Підпис

Печатка

Одна із афіш до виставки робіт Георгія Косміаді

СОЮЗ ПОЛЬСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ

**Дім художників.
Площа св. Духа 1
Краків**

**ВИСТАВКА
Декоративного мистецтва
зі Східних Кресів
під керівництвом
ГЕОРГІЯ КОСМІАДІ,
а також картин цього ж професора**

**виставка відкрита
з 20 по 27 червня**

1923

**виставка відкрита
з 10.00–2.00 і з 4.00–7.00 год.**

KURATORJUM
Okręgu Szkoln. Wołyńskiego
Nr. 11372/23

Równe, dnia 18. sierpnia 1923 r.

Nominacja. Do
W. P. Georga Kosmadięgo
naucz. gym. par. w Równem

16. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 8. lipca 1923 r. Nr. 6304/3367. (Dz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 11372/23) zamianowało Pan a nauczyciel am ciatow am na rok szkolny 1923/24 w Gimnazjum Państwowem im. J. Kosciuszki w Równem z dnem 1. września 1923 r.

Pobory Pan a określa Ustawa z dn. 13 lipca 1920 r. [Dz. ustaw R. P. Nr. 65 z dnia 31 lipca 1920 r.).

Zechce Pan — niezwłocznie zgłosić się do Dyrekcji tamtejszego Gimnazjum celem złożenia przyrzeczenia służbowego i objęcia urzędowania.

16 Kuratora
Okręgu Szkolnego Wołyńskiego.
H. Smiały

16 Pan Georg Kosmadi objęt urzędowaniu w dniu 1 września 1923 r.

Równe 18. IX. 1923
N 1404

W. P. Smiały
DIRECTOR

Призначення Георгія Косміаді на посаду вчителя
від 29 липня 1923 р.

Відділ освіти
Волинського округу
№ 11572/23

Рівне, 13 серпня 1923 року.

Вельмишановному пану Георгію Косміаді,
вчителю державної гімназії в Рівному

Міністерство віросповідань і публічної освіти рескриптом від 29 липня 1923 року № 6204/23II (Вісник відділу освіти Волинського округу № 11372/III) прийняло пана штатним вчителем на 1923/24 н.р. у державну гімназію ім. Тадеуша Костюшка у Рівному з 1 вересня 1923 року.

Заробітна плата визначається Законом від 13 липня 1920 року.

Бажано, щоб ви негайно прибули до дирекції гімназії, аби скласти службову обітницю і приступити до виконання обов'язків.

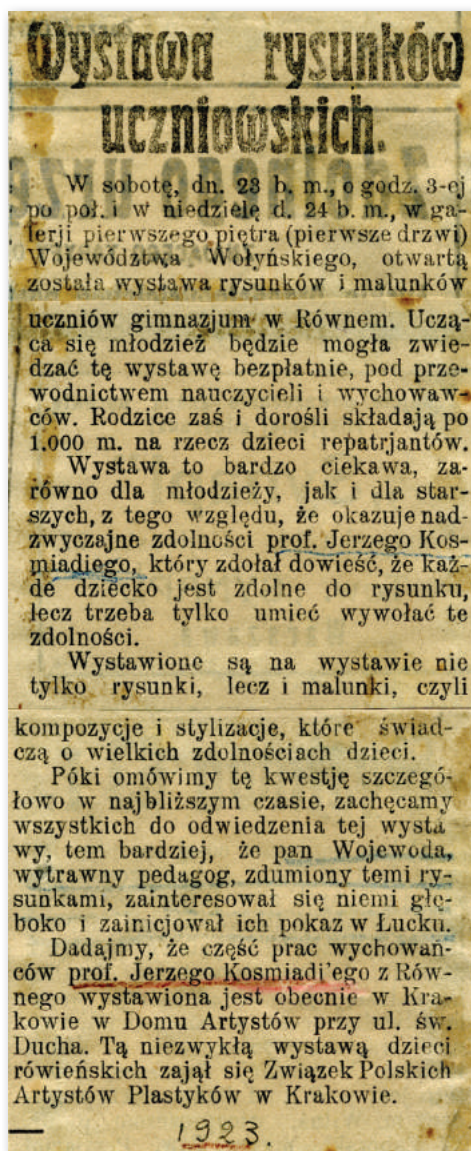
В.о куратора Волинського шкільного округу
Печатка підпис

(рукописно) Пан Георгій Косміаді приступив до роботи
1 вересня 1923 року

Рівне 18 вересня 1923 р.

№ 1404

підпис
печатка

Газетна стаття про виставку учнівських робіт
проф. Георгія Косміаді
у Луцьку 1923 р.

Виставка учнівських робіт

У суботу, 28 числа, о 3 год. дня і в неділю, 24, в галереї першого поверху Волинського Воєводства відбулося відкриття виставки малюнків учнів гімназії в Рівному. Учні могли відвідати дану виставку безкоштовно під керівництвом вчителів та вихователів. Виставка є дуже цікавою як для молоді, так і для старших, тому що засвідчує талант п. Єжи Косміаді, який зумів довести, що кожне дитя є здібне до малювання, тільки потрібно розвивати ті здібності.

Запрошуємо всіх відвідати дану виставку в найближчий час, оскільки і пан Воєвода, який є досвідченим педагогом, зацікавився виставкою і навіть зініціював показ у Луцьку.

Частина робіт вихованців п. Єжи Косміаді виставляється зараз у Кракові в “Будинку митців” на вул. Духа. Цією незвичною виставкою робіт рівненських дітей займається Спілка Польських Митців у Кракові.

Рівне, 1923 р.

1923. Wystawy prac rysunkowych uczniów gimnazjów państwowych w Łucku i Równem.

Niedawno odbyły się dwie wystawy rysunków uczniowskich — wychowawców gimnazjum w Łucku i wychowawców gimnazjum w Równem.

Co do pierwszej, to zaznaczamy bardzo celowy i trafny zwrot ku studjowaniu rzeczy lokalnych, a mianowicie krajoznau miejscowego (Zamek Lubarski i barwnej sztuki ludowej i przemysłu artystycznego (naczynia gliniane, kilimy etc.).

Z pomiędzy prac pierwszej kategorii (studjów z natury) celuje uczeń II-B klasy Zeleni, a w martwej naturze — Przewłówna, uczennica VI klasy.

Tyle o tej wystawie.

Co do drugiej wystawy w Równem, to o tej pomówimy nieco więcej, a to z następujących względów.

Przypominam czytelnikom mój poprzedni artykuł też o wystawie tegoż rodzaju (Nr. 11 „Lokalnika Wołyńskiego”), gdzie wypowiedziałem zdanie, iż myślałem, iż rodzice, którzy dzieci swe uważają za „niezdolne” do rysunków.

W rzeczywistości każde dziecko bez względu na wiek, może rysować, malować, komponować, stylizować. Dowiódł tego naucek rysunków w Równem. Ten artysta-pedagog, użył trywialnego wyrazu, — potrafił „wydukać” od każdego ucznia wypowiedzenie się na papierze przy pomo-

cy najprostszyszych sposobów, nawet pałeczka zaostrożona i umoczonego w atramentcie. W jego szkole niema uczniów niezdolnych do rysunku, — najbardziej niezdolni do innych nauk szkolnych, w rysunku są najzdolniejszymi. Jeśli zaś zdolny do nauk nie chce rysować przez lenistwo, to nauczyciel potrafi go zainteresować rysunkiem i wykreślić zdolności.

Jak wódz narzuca swą wolę tysiącom i dziesiątkom tysięcy szeregowców i robi z nimi co chce, podporządkowując sobie, tak ten nauczyciel to samo robi ze swoją klasą. Cała klasa mu niegła. Trzydzieści lub więcej par oczów, każda para inaczej widzi, inaczej w swym mózgu odzwierca przedmiot okazany. A zatem trzydzieści rąk, każda inaczej przedmiot przedstawia. Jak mnie, a musi, bo taka jest wola nauczyciela. Płacze, a musi — były i takie wypadki! To jest zasadą jego nauczania rysunku.

Na takie obudzanie i wywoływanie indywidualnej twórczości dziecięcej może pozwolić sobie tylko natura silna na indywidualnie i niepospolita. Jak wiodowie są bohaterami narodów, tak i ten nauczyciel nie mniej zasługuje na to. Jeśli pierwszy prowadzi ludzi na zabójstwo sobie podobnych, dla takich lub innych celów, to drugi prowadzi do zapoznania ducha nad materją.

W kilku salach ogólnych prac uczniowskie wychowawców gimnazjum państwowego w Równem. Tysiące kawałków rysowanych i malowanych przez młodocianych artystów, barwne a krzyżące — aż za oko chwytają, a dźwięk oryginalne, a bójecanie łagodne, przesłane a dzwiałe proste.

Nastawa się pytanie — na co tutaj tego tak dużo, czego dzieciśka tak są męczone przez nauczyciela? A z drugiej strony przychodzi refleksja, ile to pokoleń na darmo zeszło z tego świata, nie nie dając ani sztuce, ani przemysłowi artystycznemu! A gdyby choć jeden tylko z każdego pokolenia coś wniósł do skarbnicy przemysłu czy sztuki, — coś swego, to co byśmy mieli w muzeach do studiowania! Nie potrzebowalibyśmy muzeów, bo każda chałupa byłaby tego pełna...

Jakież stanowisko może zajmować twórczość dziecięca, czyż nie? Może to rzecz wcale niepotrzebna?

Rozważmy ten problem. Ze taka nauka rysunku kształci indywidualnie — nie potrzeba dowodzić. Druga rzecz, do czego ten indywidualizm zastosujemy w życiu?

Jeśli chłop, jako masa zbiorowa, stworzył swój styl w haśle, tkaninie, drzewie, garncarstwie, zdobnie takowy odzież, sprzęt, naczynia etc., to nazywamy to sztuką ludową, zblęraną to do muzeów, kształcimy się w znajomości stylów chińskich, perskiego, rzymskiego, podhalańskich, huculskich, łowickich etc. Inteligencja świata czerpie natchnienie, grałach

sie w sztuce ludowej i przeniosła styl chiński na swe meble, sprzęty, kilimy etc. Powstała „sztuka stosowana” czyli etnopsychika sztuka zastosowana do potrzeb kulturalnych. A więc inteligencja nie potrafiła stworzyć czegoś swego oryginalnego, prócz obrazów do upiększenia ścian. Tym sposobem powstało hasło: „sztuka dla sztuki”.

Owóż na wystawie uczniowskiej dzieci pokazały, że rysują celowo. Wszystko, co rysują i malują, można użyć i do tapet, i do kilimów, i na materję na ubrania, na chuszki, opłaty, do książek, do malowania ścian etc. Niema tam obrazów do powieszenia na ścianie dla ozdoby. Wszystko można zaraz użyć na fabrykach i w zakładach przemysłowych. Niedługo można zjawić się, gdy wkrótce będzie można kupić sobie na lokcie perkal na spódnicę z rysunku swego Jasia z I-tej klasy!

To nie są żarty, zakupione bowiem moc tych wzorków uczniowskich na perkal, chustki, tapety etc. do fabryk w Cieszanowie. Wkrótce będziemy mieli w handlu towary według tych rysunków. Tym sposobem sztuka przestaje być sztuką dla sztuki, lecz staje się własnością szerzej, a mianowicie warstw. A oprócz tego przemysł nasz ożywi się nowymi oryginalnymi pomysłami.

Z drugiej strony, dzieci, przeszedłszy taką szkołę, potrafią i w życiu swem zastosować piękno, zwłaszcza w tworzeniu domowni, w strojach etc.

Wykłady rysunku w Równem

poęgnają się od I-tej klasy, gdzie się wciąga dzieciom znajomość kształtów prostszych figur i równoległe harmonie kolorów przez barwne zadania. Zaczynają dzieci komponować proste wzorki dla tapet. Szczególnie lubią komponować t. z. „wybuch”, czysto wojenny motyw, — coś od środka rozpryskującego się w strony, niby materiał wybuchowy.

W drugiej klasie do tego dodaje się stylizację z natury, z wypchanej przyrody (zwierzęta, ptaki), albo z żywej (kwiaty, owoce). Dzieci szczególnie lubią stylizować fałdkę i pajaki.

W trzeciej klasie — barwne zadania, czyli kompozycje barw, do czego używane są prawie płótna i kwiaty.

W czwartej klasie — to samo z naciskiem na kształt. Prócz tego początek perspektywy liniowej, oraz oryginalne stylizowanie ptaków i zwierząt — kształty w równych liniach.

W piątej klasie — perspektywa liniowa i powierzchnia, oraz jednobarwne zadania.

W trzeciej, najstarszej klasie — studia z natury, przeważnie w ruchu.

W wszystkich klasach równocześnie rysunek i barwy. W niższych klasach postudjowaniu natury — z pamięci, w wyższych — w ruchu.

Taki jest program tego pedagogu, całkiem odmienny i oryginalny.

Ciekawą jest rzeczą, że stylizacje dziecięce (prawie połowicznie bizantyńskie i wschodnie) znajdują się grubo każdy, choćby myślał, że ów nauczyciel, nie Polak, nie Ukrainiec i nie Rosjanin, lecz Gruzin (wojna go

do nas zarządziła). Nauca dzieciom swa własna — nie ma tu form i kształtów po bizantyńsku. Tak nie jest. Tymczasem się to zjawisko etniczności właściwościami szczepów, które złożyły się do ukształtowania naszego narodu, a których prarodzinną był Wschód (aryjskie pochodzenie).

Ze w Polsce tego rodzaju nauczycieli, jak profesor z Równego, wcale niema. Ze stoł on na poziomie europejskim — rozwodzić się nie potrafił. Uważał tylko za wielką szkodę i stratę, gdybyśmy nie wychowali jego zdolności nadzwyczajnych na szerzej arobie, niżli Równem. Nadawali się on do kształcenia przyszłych nauczycieli rysunków dla szkół i gimnazjów, i do szkoły przemysłu artystycznego, i do grafiki, i do wszystkiego, gdzie jest potrzebne nauczanie i wydobycie indywidualnej twórczości.

Co by to było za mądre i polityczne i celowe stworzyć szkołę bodaj rysunkową albo przemysłu artystycznego wśród naszych gmin podhalańskich, gdzie chłop w chłopa — artysta i Bóg! taski! Jakby ten roświekany pedagog podniósł wśród nich jeszcze wyżej ich twórczość!

Nazwisko tego artysty, znakomitego pedagoga równieckiego — Jerzy Kosmiałda.

Tę pracę jego uczniów wystawiamy już obecnie w Krakowie, w Domu Artystów Polskich; częścią zaś wystawiamy w ubiegłym tygodniu — w lokalu Wolewodowa w Łucku.

Prof. Al. Prusiewicz.

Газетна стаття про виставку малюнків учнів
читателя Георгія Косміаді, 1923 р.

1923 р. Виставка малюнків учнів державних гімназій з Луцька і Рівного

Недавно відбулися дві виставки учнівських малюнків — вихованців гімназій з Луцька та Рівного.

Щодо першої виставки, то мусимо відзначити досить вдалий поворот до вивчення місцевих пам'яток, а особливо місцевого краєвиду (Замок Любарта) і барвистої народної творчості (глиняний посуд, килими, т.п.).

3-поміж робіт 1-ої категорії (природа) лідирує учень II-Б класу Зеленої, а серед робіт II категорії Півкувна, учениця 6 класу. Це все про цю виставку. Щодо другої виставки у Рівному, то про неї ми поговоримо більше. Нагадаю читачам мою попередню статтю про виставку подібного роду (№11 Волинського Щоденника), де написав, що помиляються ті батьки, які думають, що їхні діти не здібні до малювання. Насправді, кожне дитя без винятку можна навчити малювати, komponувати, стилізувати. Цей митець-педагог — скажу тривіальну фразу — може, “змусити” кожного учня висловитися на папері за допомогою найпростіших способів, навіть загостреного патичка, вмоченого у чорнило. У його школі немає учнів, не здібних до малювання, — нездібні з інших предметів діти є найздібнішими у нього. Якщо здібне дитя не хоче малювати через лінь, то вчитель зацікавить його і виявить його талант.

Як вождь, який нав'язує свою волю тисячам та десяткам тисяч рядових і робить з ними, що захоче, підпорядковуючи собі, так і цей вчитель робить зі своїм класом. Цілий клас йому піддається. Тридцять або більше пар очей, кожен по-іншому бачить, по-іншому уявляє даний предмет. Потім тридцять рук, кожен по-іншому уявляє предмет, як вміє, а мусить, бо така є воля вчителя. Плаче — а мусить, бо на це є воля вчителя — були і такі випадки! То є його принцип навчання малюванню.

Пробудження такої дитячої індивідуальної творчості може дозволити собі тільки сильна і незвичайна натура. Як вожді є героями народу, так і цей вчитель заслуговує на це. Якщо перші спонукають людей до вбивства собі подібних з тих чи інших причин, то інші спонукають до опанування духа над матерією.

У декількох залах оглядали ми праці учнів Державної Гімназії з м. Рівного. Тисячі малюнків, виконаних молодими митцями, — барвисті, аж за око хапають, оригінальні, казкові, лагідні, перебільшені, прості.

Напрошуються питання — навіщо це, чому вчитель так мучить дітей? А з іншого боку, роздумуєш, скільки поколінь дарма прожили на цьому світі, нічого не залишивши ні для мистецтва, ні для народної творчості. А якби хоча б один з кожного покоління щось вніс у скарбницю мистецтва, щось своє, то ми б зараз мали що вивчати у музеях! Навіть не потрібно було б і тих музеїв, бо кожна халупа була б повна шедеврів.

Яке ж місце займає дитяча шкільна творчість? Може, вона зовсім непотрібна? Розглянемо цю проблему.

Не потрібно доводити, що така наука малювання кшталтується індивідуально. Інша річ — чи цей індивідуалізм ми застосовуємо у житті?

Якщо селянин, як здібна маса, створив свій стиль у гаптуванні, ткацтві, на дереві, оздоблюючи ним знаряддя, посуд т.п., то ми називаємо це народною творчістю, збираємо це до музеїв, знаємося на селянських стилях: польському, руському, гуцульському тощо. Інтелігенція почала черпати натхнення в народній творчості і перенесла селянський стиль на свої меблі, килими, знаряддя. А отже, інтелігенція не зуміла створити чогось свого оригінального, крім картин, якими прикрашають стіни. Тому постало гасло: “Мистецтво задля мистецтва”.

Отож, на учнівській виставці діти показали, що вони малюють з ціллю. Все, що вони малюють, можна взяти за узор для килимів, тканину на одяг, хустки, палітурок для книжок. Все можна використати на фабриках і промислових закладах. Не одна мати здивується, коли незабаром зможе купити тканину на спідницю, малюнок якої придумав її Ясь з 1 класу.

То не є жарти, бо вже закупили ці малюнки фабрики в Чешині. Незабаром в торгівлі будемо мати товари з цими малюнками.

Таким чином, мистецтво перестає бути мистецтвом для мистецтва, а стає власністю більш широких і менш заможних верств населення.

З іншого боку, діти, пройшовши таку школу, зуміють у своєму житті застосувати гарне, особливо в оздобленні власного житла.

У Рівному уроки малювання розпочинаються з 1-го класу. Діти починають komponувати прості візерунки для шпалер. Особливо полюбують komponувати т.зв. “вибух” (військовий мотив) — від середини щось розлітається, ніби вибуховий матеріал. З 2-го класу до цього додається стилізація природи (звірі, птахи, квіти, фрукти). Діти полюбують малювати яблука і павуків. У 3-му класі komponують фарби, вживаючи павині пера і квіти. У 4-му класі робиться акцент на форму. У трьох старших класах — зображення предметів у русі.

Цікавим є те, що дитяча стилізація пахне візантійством та Сходом. Помілився б кожний, хто б подумав, що цей учитель, ні поляк, ні українець, ні росіянин, а грузин (його закинула війна), нав’язує дітям своє власне відчуття форми — по-візантійськи. Це не так. Пояснюється це явище етнічними властивостями родів, які заложилися ще до формування нашого народу, прабатьківщиною якого був Схід (арійське походження).

Те, що у Польщі такого вчителя, як професор з Рівного, взагалі немає, що він стоїть на європейському рівні — цього не потрібно навіть пояснювати. Я вважаю, що це було б великою втратою, якби ми розглядали його надзвичайні здібності тільки на рівні Рівного. Професор зміг би вчити майбутніх вчителів малюванню, графіки, де було б потрібне навчання та збудження індивідуальної творчості. Як було б мудро і корисно створити школу малювання серед наших горян, де кожен селянин — митець від Бога. Цей рівненський педагог ще б більше підніс їхню творчість. Ім’я цього педагога — Єжи Косміаді.

Частина його учнівських праць зараз знаходиться у Кракові, у Домі Митців Польщі, частина виставлялася на минулому тижні в Луцьку.

Професор Ал. Прусевич

М.Рівне. Дня двадцятого другого па́дзі́снїка ты́сяч дзіві́дзет-
дзіві́дзет тры́цїго року. Мы, нї́жє підпі́сани, б. землі́цы Магі́страту
м. Рівне́го і в́ласці́теле нерухо́мо́сці в Рівне́м пры́ ул. Пі́тсудзкі́го: Мі́хал
Бара́новскі́ под №. 16, і Ксаве́ры Ко́сціу́скаві́ч под №. 7, нї́нї́жшым стві́р-
дза́мы под о́собі́стą о́дпові́дзальнoscі́ą з мо́цы ар. 158 Ко́д. Карн., że п. Jerzy
Kosmı́adı, на́учы́цї́л ры́су́нко́в Гї́мна́зї́я Па́і́тсво́не́го Ім. Па́дзю́жа Ко́сціу́ска
в Рівне́м рэ́счы́ві́сцї́е ўко́нчы́ў Вы́дзї́на́ Архі́текту́ры Са́хо́ды Па́і́тсво́не́й Те́х-
ні́чна́е́й в Ба́ку /на́ Ка́вказі́е/ в сты́чнї́ю 1905 ро́ку; бе́да́м по́ста́ва́ў по́мо́ц-
ні́ком Архі́текту́ Мі́е́йскі́го в Мо́скві́е о́д ро́ку 1905 до ро́ку 1913, вза́емне.
Ксаве́ры Ко́сціу́скаві́ч. Мі́хал Бара́новскі́. №. Реп. 5750. Дня́ два́дзято́го
дру́го́го па́дзі́снїка ты́сяч дзіві́дзет дзіві́дзет тры́цїго року. Я, АЛЕ-
КСАНДЕР МІ́ХАЇ́ЛЕВІ́Ч, Но́та́рїу́с в Рівне́м, ма́ю́чы канце́ляры́ю пры́ ул. 3 Ма́-
я №. 44, по́дві́даю́, і́з по́дпі́сў по́в'я́зе́зє со́ста́ў дokóнane ў́л. а́но́гочне́,
в мо́ей о́бocно́сці́ прасі́ Ксаве́ре́го Ко́сціу́скаві́ча і Мі́хала Бара́новскі́-
го, о́собі́сцї́е мнї́ зна́ных, са́мї́ска́зкы́х в м. Рівне́м пры́ у́лі́цы Пі́тсудзкі́го:
першы́ под №. 7, а дру́гі под №. 16. Ты́ту́лем стo плa по́бра́но ма́рек тры́-
дзіві́сцї́ два ты́ся́це і за́пі́сано до ре́пoрте́ры́ю №. 5750. Но́та́рїу́с А. Мі́хал-
ле́вї́ч. /М.Р./.

№. Реп. 5756. Дня́ два́дзято́го дру́го́го па́дзі́снїка ты́-
ся́ч дзіві́дзет дзіві́дзет тры́цїго року. Я, АЛЕ-
КСАНДЕР МІ́ХАЇ́ЛЕВІ́Ч, Но́та́рїу́с в Рівне́м, ма́ю́чы канце́ляры́ю
пры́ ул. 3-го Ма́я №. 44, по́дві́даю́ са́го́до́сць о́дпі́су нї́-
ні́е́жшэ́го, з о́ры́гїна́ла́м, о́ка́заным мнї́ прасі́ Jerzy Kosmı́adı
дї́ е́го, са́мї́ска́зкы́ в Рівне́м. З о́ры́гїна́ла́м, пры́ спра́в-
дче́ннї́ з нї́м о́дпі́су нї́ні́е́жшэ́го, вы́ра́за́м по́дкрэ́слє́ных,
до́пі́сє́ных, за́крэ́слє́ных, а́ні́ і́ных о́зна́к а́но́гочны́х
не зна́ла́сцї́. О́ры́гїна́л по́дкї́тїем а́но́гочны́х о́пі́сє́ны. З
по́дві́даче́ннї́ по́пра́ві́но: "два́дзято́го": "О́ры́гїна́л". Ты́ту́-
лeм а́но́гочны́х по́бра́но ма́рек два́дзіві́сцї́ ты́ся́ч і за́пі́сє́но
до ре́пoрте́ры́ю №. 5756.

Но́та́рїу́с

Но́та́рїа́льне підтве́рджє́ння про о́сві́ту і ро́боту

Геор́гї́я Ко́сміа́ді

від 22 жо́втня 1923 р.

м. Рівне, 22 жовтня 1923 р.

Ми, що нижче підписалися, колишні члени магістрату м. Рівного та власники нерухомості у Рівному на вул. Пілсудського, Міхал Барановський — №16 і Ксавери Костюшкевич — № 7, на підставі ст. 158 кримінального кодексу з особистою відповідальністю підтверджуємо, що п. Георгій Косміаді, вчитель малювання державної гімназії ім. Тадеуша Костюшка у Рівному, дійсно закінчив факультет архітектури державної технічної школи у Баку (на Кавказі) у січні 1905 року, після чого був помічником міського архітектора у Москві від 1905 року по 1913 р. включно.

Ксавери Костюшкевич. Міхал Барановський.
№ реєстраційний 5750. 22 жовтня 1923 р.

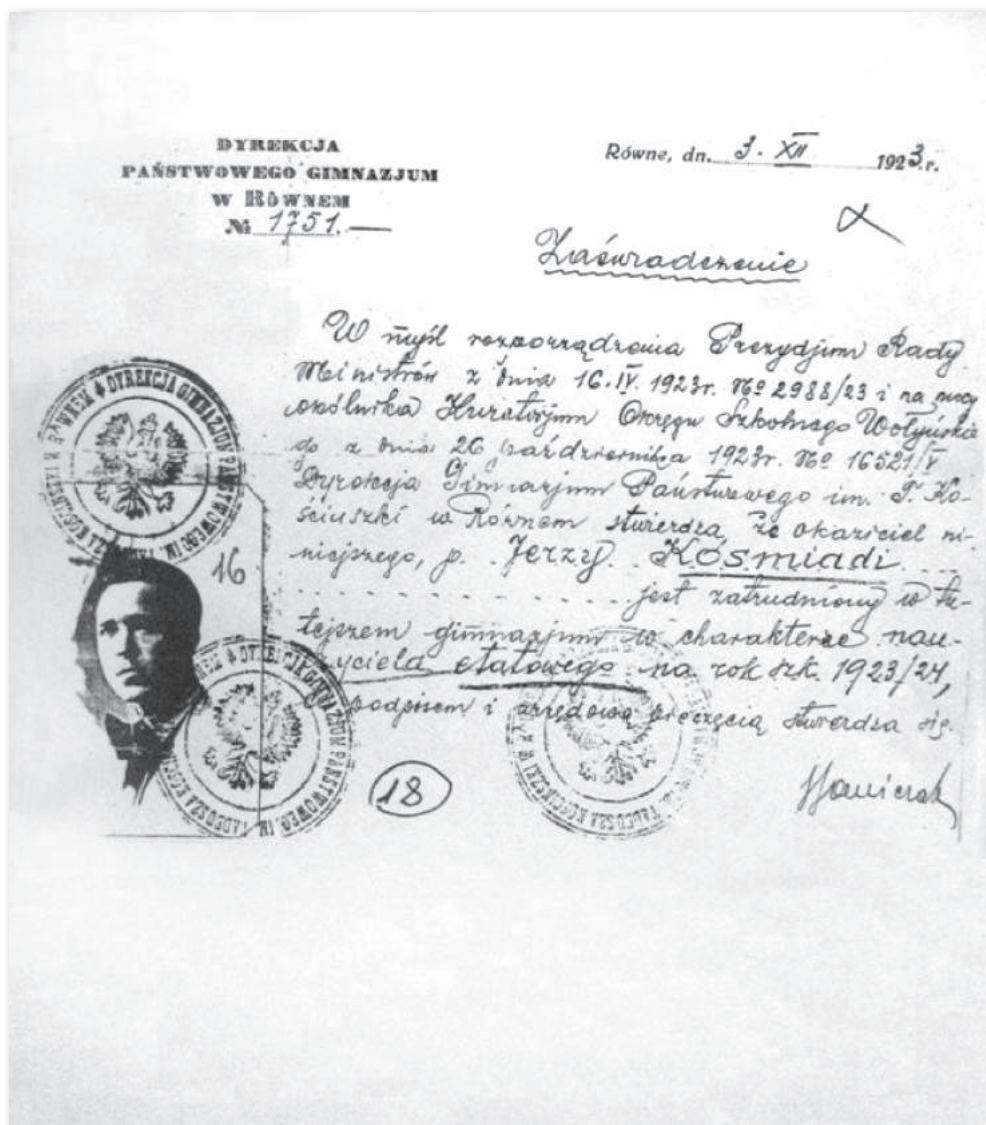
Я, Олек сандр Михайленко, рівненський нотаріус, нотаріальна контора знаходиться на вул. 3 Мая, 44, засвідчую, що підписи були поставлені власноручно у моїй присутності Ксаверим Костюшкевичем і Міхалем Барановським, особами, мені особисто відомими, і які проживають у м. Рівному на вул. Пілсудського: перший — № 7, а другий — № 16. Стягнено оплати 32 тисячі марок і занесено до реєстру № 5750. Нотаріус А. Михайленко.

№ 5756. 22 жовтня 1923 р.

Я, Олександр Михайленко, рівненський нотаріус, нотаріальна контора знаходиться на вул. 3 Мая № 44, засвідчую згідність даної копії з оригіналом, пред'явленим мені п. Г. Косміаді, який проживає у м. Рівне.

Печатка

Підпис

Засвідчення про посаду штатного вчителя,
 видане Георгію Косміаді
 3 грудня 1923 року

Дирекція
державної гімназії
у м. Рівне
№ 1751

Рівне, 3.XII. 1923 р.

Засвідчення

На основі розпорядження Президії Ради Міністрів від 16 IV 1923р. № 2988/23 і згідно з рішенням циркуляра відділу освіти волинського округу від 26 жовтня 1923 року № 16521/V, дирекція державної гімназії ім. Т. Костюшка у м. Рівне підтверджує, що пред'явник даного, п. Георгій Косміаді, є працівником у даній гімназії на посаді штатного вчителя на 1923/1924 навчальний рік, що підтверджується підписом та службовою печаткою.

Фото

Три печатки

Підпис (нерозбірливий)

Wydanie Katedry Biskupiej w Krzemieńcu.

Витяг з метричної книги про народження Надії Косміади
м. Рівне, 15 березня 1924 р.

ПОСВІДЧЕННЯ

витягу з метричної книги

Я, нижчепідписаний Іполіт Ярмолевич, протоієрей Спасівської церкви, парафії у м. Рівне, Рівненського району на прохання п. Георгія Косміаді, жителя м. Рівного, Рівненського району, підтверджую нижчеподаний витяг з метричних книг парафії у м. Рівне.

Витяг з метричної книги 1924 року.

Ім'я новонародженої — НАДІЯ.

Народжена 16.12.1923 р. (старий стиль), 29.12.1923 р. (новий стиль).

Хрещена 25.02.1924 р. (старий стиль), 8.03.1924 р. (новий стиль).

Громадянський стан, ім'я по батькові та прізвище батьків та їх віросповідання: вчитель державної гімназії ім. Т. Костюшки у м. Рівне Георгій Косміаді, син Петра, православний, дружина Бригітта, дочка Теодора, віросповідання — євангелісти-реформатори.

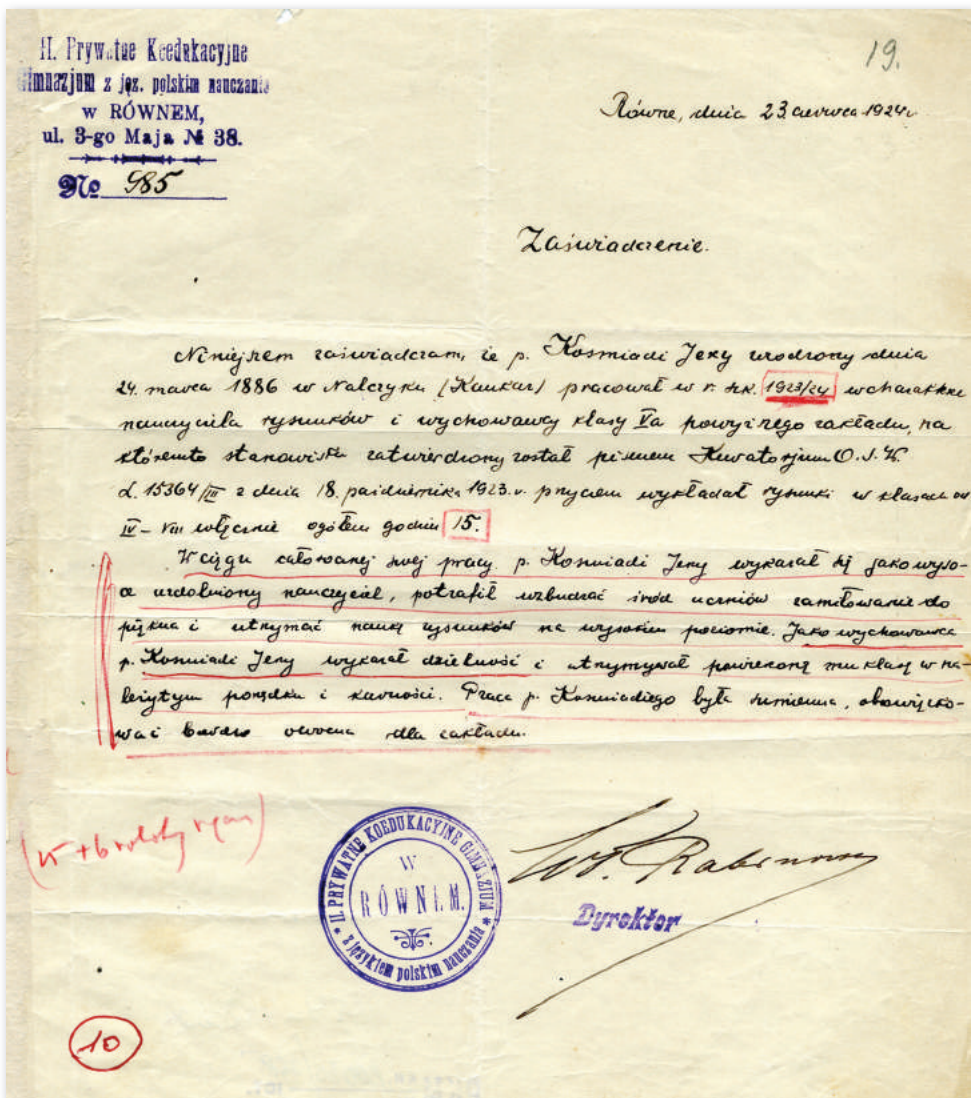
Громадянський стан, ім'я по батькові та прізвище хресних батьків: громадянин Росії Микола Квашнін, син Олександра, і громадянка м. Тифліса на Кавказі Барбара.

Хто відправляв таїнство хрещення: префект державної гімназії ім. Костюшки у м. Рівне і префект російської гімназії у м. Рівне, протоієрей Іполіт Ярмолевич.

Печатка

15 березня 1924 року

Підпис

Свідомство, що підтверджує працю
Георгія Косміаді вчителем малювання
від 23 червня 1924 р.

Приватна гімназія
з польською мовою
викладання в Рівному
вул. 3 Травня, 38
№ 985

Рівне, 23 червня 1924 р.

Свідоцтво

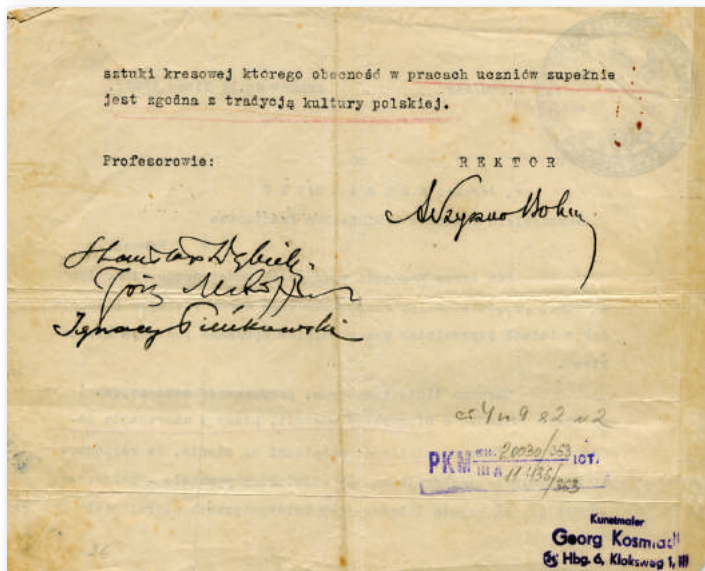
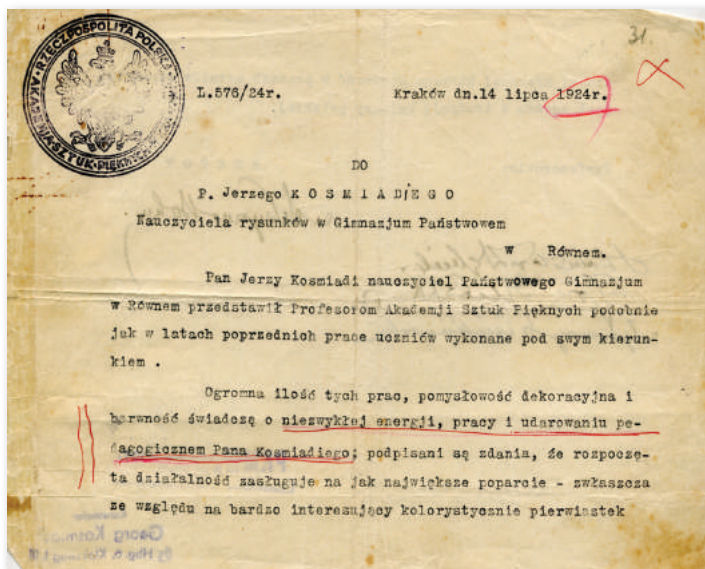
Даним засвідчую, що п. Косміаді Георгій, який народився 24 березня 1886 року в м. Нальчик (Кавказ), працював у 1923/1923 навчальному році вчителем малювання названого закладу згідно з наказом відділу освіти Волинського округу від 18 жовтня 1923 року, викладав малювання у IV–VIII класах, загальна кількість годин — 15.

Протягом своєї роботи п. Косміаді Георгій проявив себе як талановитий вчитель, який зумів викликати в учнів любов до краси і втримати предмет малювання на високому рівні.

Як вихователь, п. Косміаді Георгій проявив діловитість і утримував у довіреному класі належний порядок. Діяльність Косміаді Г. була дуже плідною для закладу.

печатка

(підпис)
директор

Лист до Г.Косміаді від професорів
Краківської академії мистецтва
14 липня 1924 р.

Печатка

Краків, 14 липня 1924 року

п. Георгію К О С М І А Д І

вчителю малювання державної гімназії у Рівному

Пан Георгій Косміаді, вчитель державної гімназії у Рівному, як і в попередні роки, представив професорам Академії мистецтв роботи учнів, створені під його керівництвом.

Величезна кількість цих робіт, оригінальність оформлення і колористика свідчать про незвичайну енергію, працелюбність і педагогічну обдарованість пана Георгія Косміаді. Професори, які підписалися, вважають, що розпочата діяльність заслуговує на якнайбільшу підтримку — особливо з огляду на дуже цікавий своїми кольорами елемент пограничного мистецтва, наявність якого повністю відповідає традиціям польської культури.

Печатка

Підписи професорів

Ректор
(підпис)

Підтвердження відбору творчих робіт
учнів Георгія Косміаді для виставки
7 серпня 1924 р.

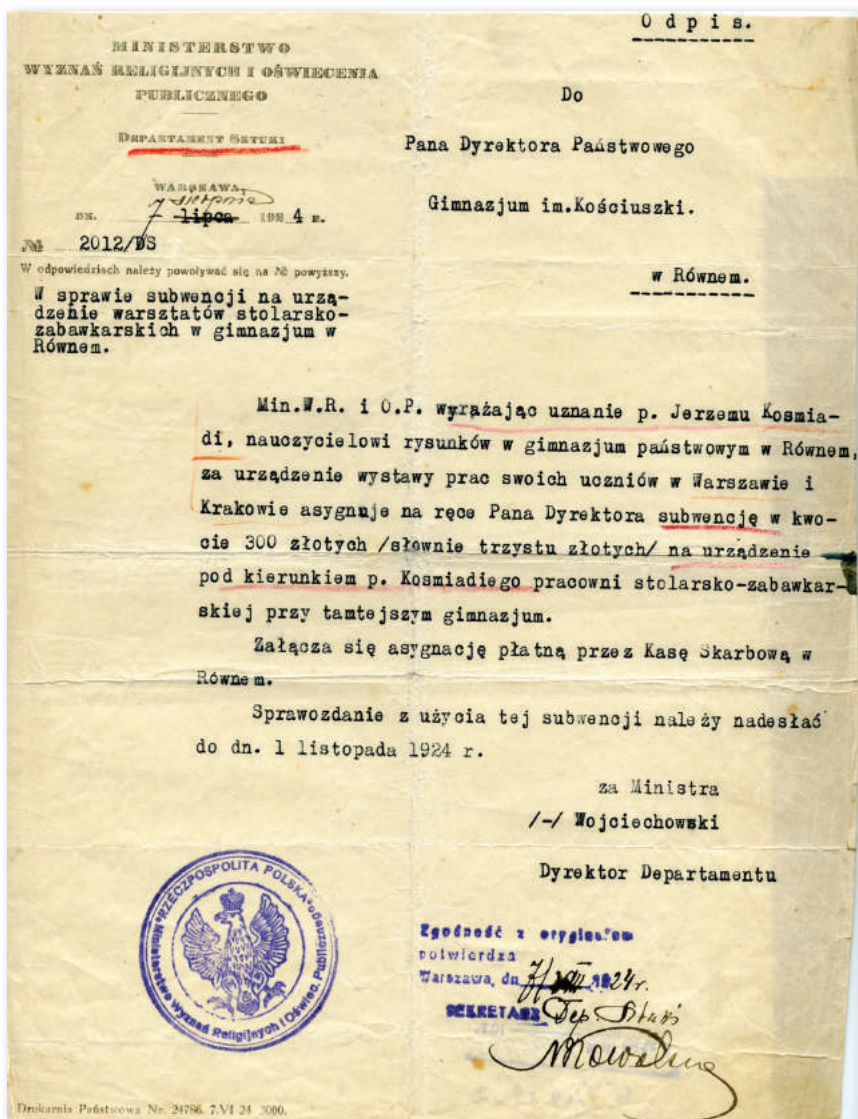
Міністерство Віросповідань
та Громадської Освіти.
Департамент мистецтва
Варшава
7 серпня 1924 року
№2114/DS

Підтвердження відбору

Міністерство Віросповідань та Громадської Освіти — Відділ Мистецтва — засвідчує відбір 27 робіт з виставки учнів Державної та двох Приватних Гімназій м. Рівного, які були виконані під керівництвом п. Георгія Косміаді, вчителя цих гімназій.

Печатка

Секретар
(підпис)

Лист про надання субсидії на столярну майстерню у гімназії
під керівництво вчителя Георгія Косміаді у Рівному
7 серпня 1924 р.

Міністерство Віросповідань
та Громадської Освіти.

Відділ Освіти
7 серпня 1924 рік
№ 2012

Пану директору
Державної гімназії
в м. Рівному

У справі надання
субсидії на столярну майстерню
у гімназії в Рівному

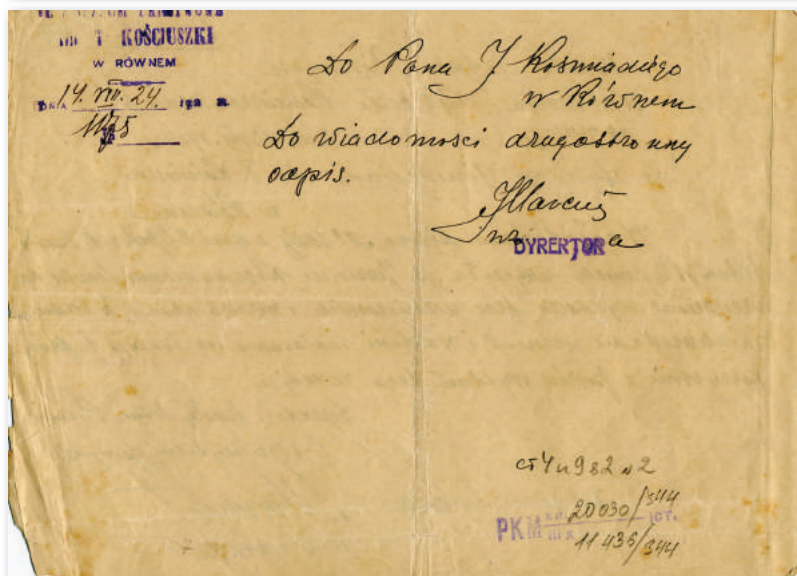
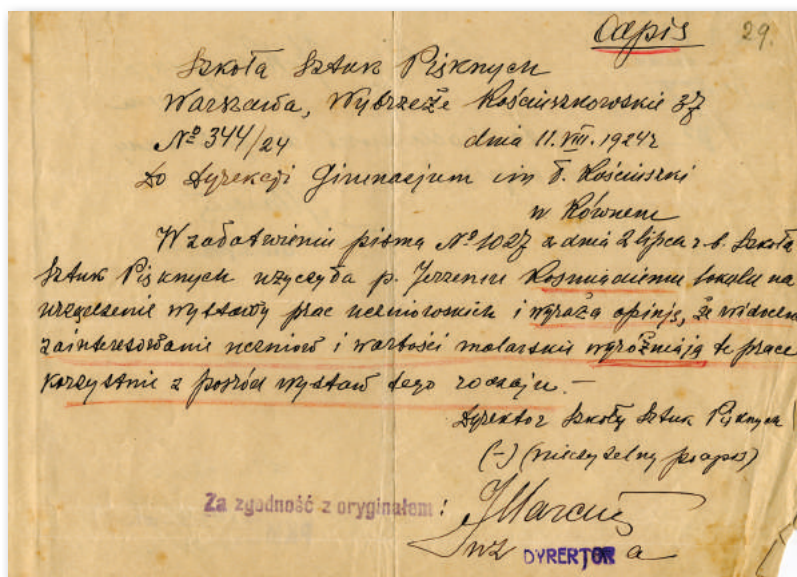
Міністерство, виражаючи вдячність п. Георгію Косміа-ді, вчителю малювання Державної гімназії в м. Рівному, за організацію виставки робіт своїх учнів у Варшаві і Кракові видає на руки Пану Директору субсидію у сумі 300 злотих на організацію столярної майстерні під керівництвом п. Косміаді.

Субсидію виділить фінансова каса в м. Рівному.

Про використання даної субсидії слід надіслати інформацію до 1 листопада 1924 року.

Печатка

Директор департаменту
штамп
підписи

Лист до Дирекції гімназії ім. Т. Костюшка у Рівному
11 серпня 1924 р.

Відповідь

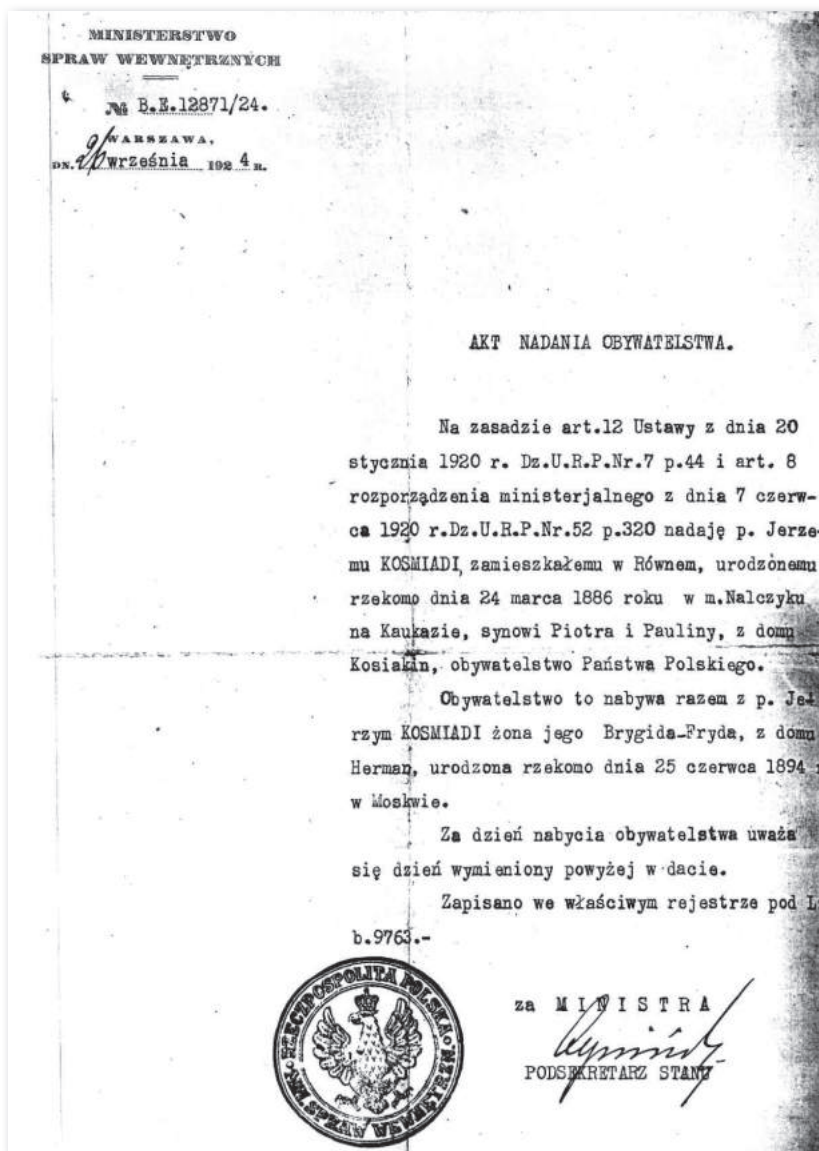
Школа мистецтв
Варшава, Набережна ім. Костюшка, 37
№ 344/24

11 серпня 1924 р.

Дирекції гімназії ім. Т. Костюшка
у Рівному

У відповідь на лист № 1027 від 2 липня поточного року Школа мистецтв надала пану Георгію Косміаді приміщення для організації виставки учнівських робіт і висловлює думку, що зацікавленість учнів та живописна (художня) вартість виділяють ці роботи серед виставок такого роду.

(підпис)
директор

Акт надання громадянства
Георгію та Бригітті Косміаді
26 вересня 1924 р.

Міністерство
Внутрішніх справ
Варшава
№ Б.Е.12871/21
26 вересня 1924 року

Акт надання громадянства

На підставі ст. 12 Закону від 20 січня 1920 року та згідно з розпорядженням Міністерства від 7 червня 1920 року надається п. Георгію Косміаді, який мешкає в м. Рівному і який народився 24 березня 1886 року у м. Нальчик на Кавказі, синові Петра та Пауліни, з родини Косякін, громадянство Польської Держави.

Це громадянство надається і його дружині Бригітті-Фриді, з родини Герман, яка народилася 25 червня 1894 року в м. Москва.

За дату надання громадянства слід вважати день, що є вказаний вище.

Зареєстровано у відповідному реєстрі під L: b.9763.

Печатка

в.о. міністра
Підпис

Призначення на посаду вчителя Георгія Косміаді
у Державну Гімназію в Рівному
3 жовтня 1924 р.

Шкільне управління Рівне, 3 жовтня 1924 року
Волинського округу
№ 15740/111\24.-
Печатка

Пану Георгію Косміаді
Державна гімназія ім. Г. Костюшка
у Рівному

Управління даним документом засвідчує, що згідно з наказом Міністерства від 19.IX. 1924р. № 9140/ДІІ Пан є призначеним з 1 вересня 1924 р. на посаду вчителя малювання у Державній Гімназії в Рівному.

Коли Пан отримає даний документ, нехай негайно звернеться до Дирекції Гімназії з ціллю підписання угоди про займану посаду.

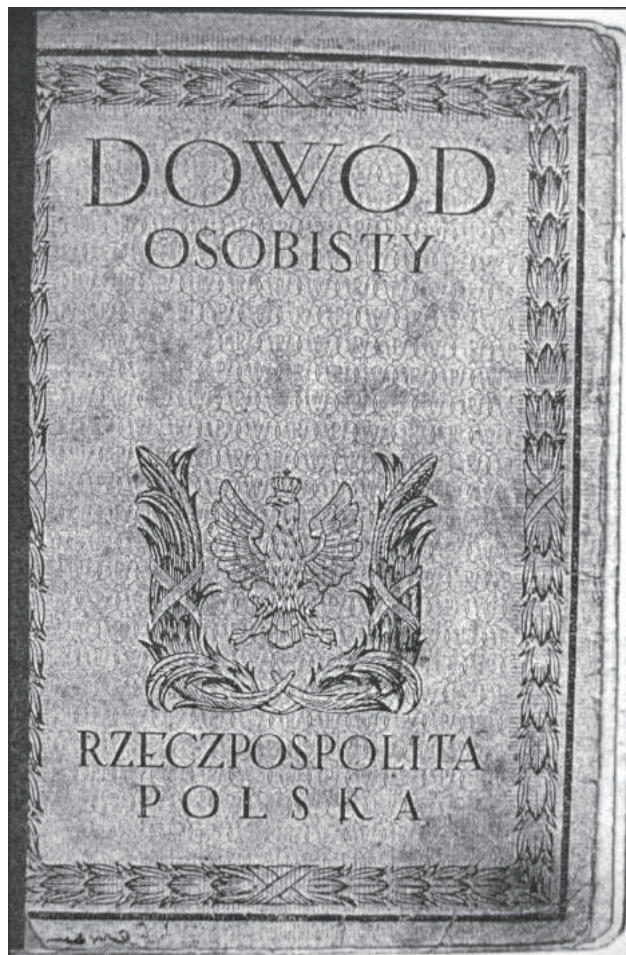
Куратор

Печатка

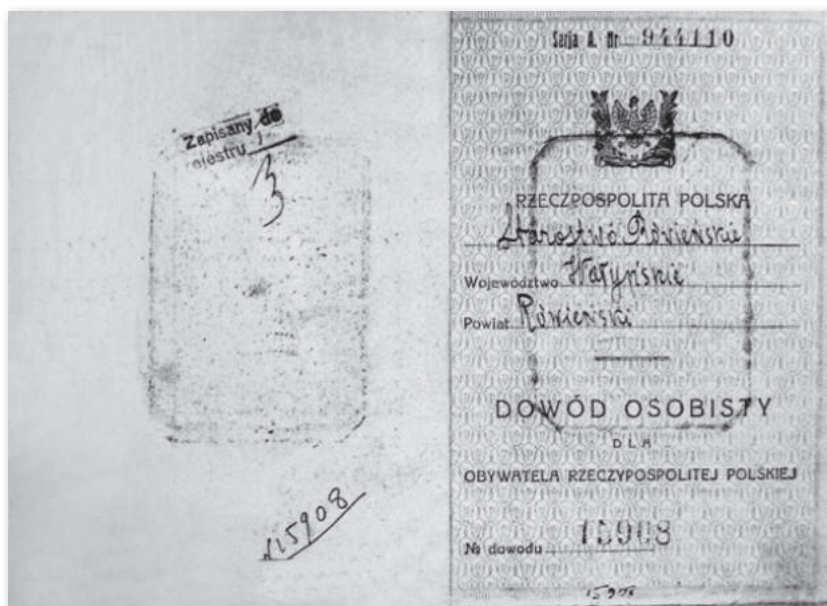
Підпис

*Георгій Косміаді з дочкою Надією
м. Рівне, 1924 р.*

*Особистий паспорт Георгія Косміаді,
громадянина Польщі,
виданий 3 березня 1925 р.
(продовження на наступній сторінці)*

I.) Stan cywilny:
 Urodz. dnia 24.6.1886 r. w miejscowości Pabianice
 Gmina: Pabianice Powiat: Pabianicki Województwo: Kujawskie
 Język macierzysty: polski
 Imiona rodziców: ojciec: Antoni matka: Helena
 Miejsce ich zamieszkania: Pabianice
 (z tego powiatu):
 Stan rodzinny (mężny, żona, wdowiec): żona
 Data ślubu: 15.12.1907 r.
 Imię i pan. nazw. żony: Bogusia Gryn

II.) Wykształcenie cywilne:
 (jakie? — data ukończenia, rodzaj naukowy):
 W chwili wcielenia: Gimnazjum w Pabianicach
 Późniejsze studia: Wydział Filozoficzny Uniwersytetu w Warszawie
 Tytuły naukowe: kandydat nauk filozoficznych
 Znajomość języków: polski, niemiecki

III.) Zawód cywilny:
 W chwili wcielenia:
 Zawody późniejsze:

IV.) Stałe miejsce zamieszkania:
 (miejscowość, gmina, powiat, województwo):
 W chwili wcielenia: m. Pabianice, powiat Pabianicki, województwo Kujawskie
 Późniejsze zmiany:

W razie ciężkiego wypadku należy uwzględnić:
 (kogo? dokładny adres):

Особистий паспорт Георгій Косміаді, громадянина Польщі 1925 р.
 (продовження на наступній сторінці)

Серія А. № 944110

Республіка Польща

Рівненське староство

Волинське воєводство

Рівненський повіт

Паспорт

Громадянина Республіки Польща

№ паспорта 15908

- I) громадянський стан:
народився 24/III. 1886 р. в м. Нальчик на Кавказі,
воєводство:
віросповідання: православний,
Рідна мова: російська, польська
Імена батьків: Петро,
Місце проживання: Кавказ, П'ятигорськ.
Сімейний стан: одружений
Дата шлюбу: 15/ VI/ 1915р.
Ім'я і дівоче прізвище дружини: Бригітта-Фріда
Діти:
29/XII. 1924 р.
- II) Освіта:
Знання мов: російська, польська.
- IV) Місце проживання: м. Рівне, вул. Гімназiальна, 12.

1905 rok

V.) Służba w armiach obcych:
(od — do, rodzaj wojsk., spec. wyzsk., osiągni. stop. wojsk.)

VL) **Rysopis:**
 Włosy: *ciemne*
 Oczy: *ciemne*
 Brwi: *ciemne*
 Nos: *prosty*
 Usta: *miękkie*
 Broda: *nie ma*
 Twarz: *okrągła*
 Szczególne znaki: *nie ma*

Fotografia
lub odcisk wielkiego
palcu (ciężki)

VII.) Wynik przeglądu:
 Objętość piersi: *104/3* Wzrost: *168* cm.
 Bystrość oczu: Ciepota ciała: *36,5* kg.
 Słuch:
 Ogólny stan zdrowia: *dobry*

Decyzje:
 Komisji pob. (wzgl. Komisji Rozpoznawczej): *Wzrost — przeliczony*

K. Krawczyk

Из власного архіву Н.Г.Саннов-Косміаді. Гамбург. Німеччина

Ім'я та прізвище: Георгій Косміаді

Дата народження: 24.III. 1886р.

Місце народження: м. Нальчик на Кавказі

Імена батьків: Петро, Пауліна

Релігія: православний

Професія: вчитель гімназії, художник

Сімейний стан: одружений

Громадянство: польське

Військовий білет виданий

На основі яких документів підтверджено приналежність до польського громадянства:

Копія акту надання польського громадянства, виданого Міністерством Внутрішніх Справ 29.09.1924 р., №12871/24, засвідчено нотаріусом Михайленком у м. Рівне 10.11.1924 р.

Рівне, 3 березня 1925 р.

Підпис нерозбірливий

VI. Опис зовнішніх рис:

Волосся: темно-русе

Очі: сірі

Брови: темні

Ніс: пропорційний

Губи: середні

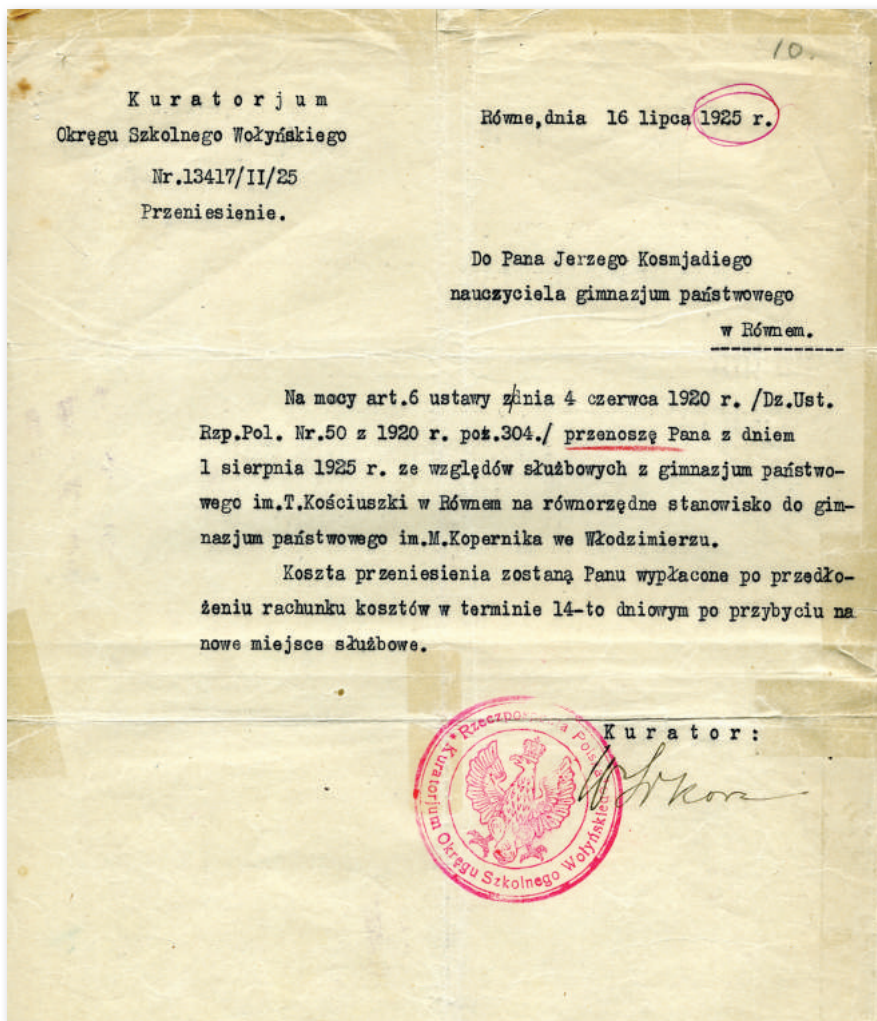
Лице: овальне

VII. Результат огляду:

Окружність грудей: 100/93. Ріст: 168

Вага: 75 кг

Загальний стан здоров'я: кат. "А", здатний — піхота

Розпорядження про перевід Г. Косміаді
на роботу у Володимирець
16 липня 1925 р.

Рівне, 16 липня 1925 року

Шкільне управління
Волинського округу
№13417/11/25.

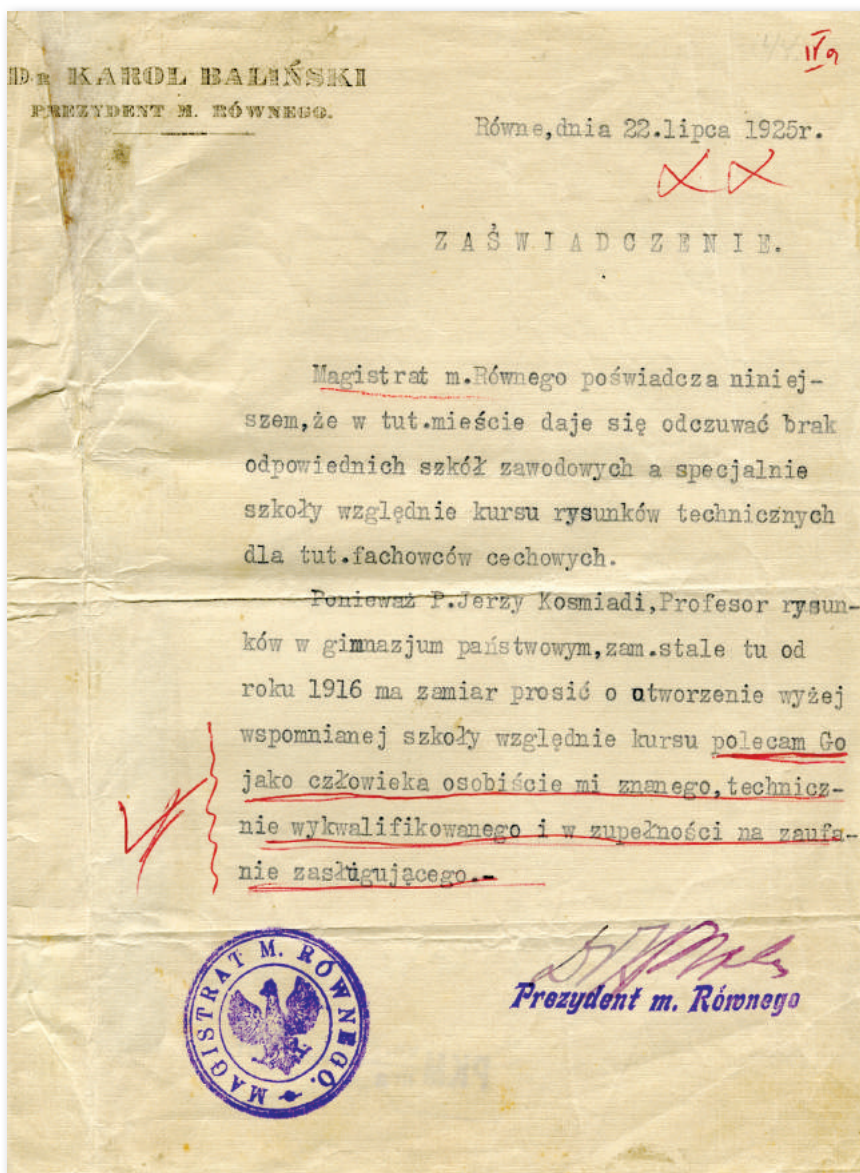
Пану Георгію Косміаді,
вчителю державної гімназії
в Рівному

На підставі ст. 6 закону від 4 червня 1920 року (№50, 1920 р., 304) переводжу Пана з 1 серпня 1925 року зі службових поглядів з державної гімназії ім. Г.Костюшка у Рівному на рівноцінну посаду до державної гімназії ім. М.Коперника м. Володимирця.

Кошти з приводу переводу Пана будуть виплачені у 14-денний термін після прибуття на нове службове місце.

Печатка

Керівник
(підпис)

Свідоцтво Магістрату м. Рівного
від 22 липня 1925 р.

Др. Кароль Балінськи
Президент м. Рівного.

Рівне, 22 липня 1925 року

Свідоцтво

Магістрат м. Рівного даним документом засвідчує, що у місті спостерігається брак відповідних професійних шкіл, а точніше, школи технічних малюнків для відповідних фахівців.

Оскільки п. Єжи Косміаді, професор з предмету малювання у державній гімназії, проживає у місті постійно з 1916 року і має намір просити про утворення вищезгаданої школи, я рекомендую його як людину, яку знаю особисто і яка є висококваліфікованою, користується загальною повагою, повністю заслуговує на довіру.

(підпис)

Печатка

Президент м. Рівного

Свідоцтво Міністерства Віросповідань
та Громадської Освіти
від 28 липня 1925 р.

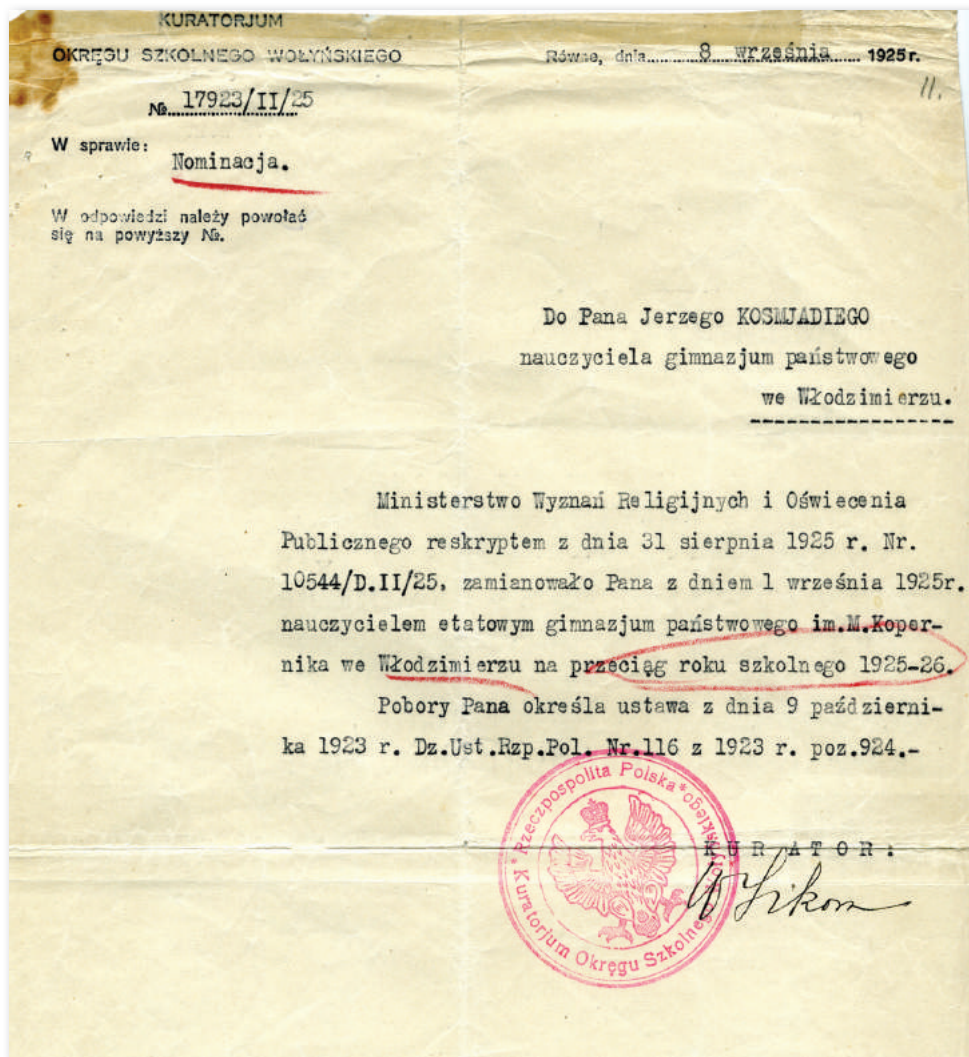
Міністерство Віросповідань та
Громадської Освіти
Відділ Освіти
Варшава,
28 липня 1925 року
№3153/vpr/25

Свідоцтво

Міністерство Віросповідань та Громадської Освіти даним документом засвідчує, що п. Єжи Косміаді, вчитель малювання Державної гімназії м. Рівного, організував 25 липня при Відділі Мистецтва виставку робіт своїх учнів, яка була схвалена Міністерством.

Печатка

За міністра
(підпис)
Директор відділу

Повідомлення про прийняття на роботу Г. Косміаді
в гімназію у Володимирці

Рівне, 8 вересня 1925 року

Волинський шкільний округ
№17923/11/25

Пану Єжи Косміаді,
вчителю державної гімназії
у м. Володимирці

Міністерство Віросповідань та Громадської Освіти постановою від 31 серпня 1925 року, № 10544/ДІІ/25, прийняло з 1 вересня 1925 року Пана штатним вчителем державної гімназії ім. М. Коперника у м. Володимирці на 1925/26 шкільний рік.

Зарплатня Пана нараховується згідно закону від 9 жовтня 1923 року.

Печатка

Куратор
(підпис)

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

L. 2378

DYPLOM.

Pan JERZY KOSMIADI, urodzony dnia 6 kwietnia 1886 roku w Nalczyku na Kaukazie, wyznania prawosławnego, posiada na podstawie art.6 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych /Dz.U.R.P.Nr.90, poz.828/, w brzmieniu zmienionem art.6 ustawy z dnia 16 lipca 1924 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień powyższej ustawy /Dz.U.R.P.Nr.75, poz.740/, kwalifikacje zawodowe do nauczania rysunków w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich z językiem wykładowym polskim.

Warszawa, dnia 9 września 1925 roku.

Za Ministra

F. Łopman
Podsekretarz Stanu

Диплом про професійну кваліфікацію Г.Косміди
1925 р.

Міністерство Віросповідань та Громадської Освіти
L.2378

ДИПЛОМ.

Пан Георгій Косміаді, народжений 6 квітня 1886 року в Нальчику на Кавказі, православного віросповідання, має на підставі ст. 6 Закону від 26 вересня 1922 року, що стосується професійних кваліфікацій щодо викладання в середніх загальноосвітніх школах та семінаріях, які готують вчителів, професійну кваліфікацію до викладання малювання в середніх загальноосвітніх школах і семінаріях, що готують вчителів з основною мовою викладання — польською.

Варшава, 9 вересня 1925 року

Печатка

В.о. міністра
(підпис)

Z WYSTAWY OBRAZÓW W RÓWNEM.

Trwająca w ciągu dziewięciu dni wystawa zaznajomiła mieszkańców Równego z pracami przebywających obecnie w tym mieście trzech artystów—malarzy: Kosmiadi'ego, Kurjatto i Sliwniaka. Ściany niewielkich dwóch pokoi szczelnie zawieszane, umiejętnie rozsegregowanym dobytkiem artystycznym mile wabią nasze oko.

Najpokaźniej ilościowo oraz pod względem artystycznym przedstawiają się prace profesora tutejszego gimnazjum polskiego Im. Tadeusza Kościuszki p. Kosmiadi'ego, a we wszystkich poczynając od szkiców do wykonanych precyzyjnie obrazów uwydatnia się wielkie zamiłowanie artysty nie tylko do barw, lecz i do subtelnej traktowania rysunku, co daje się zwłaszcza dostrzedz w pięknie ujętych motywach początkowej cerkwi i klasztoru oraz stworzonych pod ich wpływem kilku kompozycji. Zakopłańskie motywy pejzażowe dyktują udatnym podpatrzeniem i

wiernym odtworzeniem natury, traktowana dekoracyjnie „nature morte” soczystością barw. Jak na stosunkowo młodego artystę dorobek jego artystyczny przedstawia się bardzo pokaźnie. Słyszeliśmy, że p. Kosmiad.

...udaje się wkrótce na dalsze studia do Paryża, dokąd zabiera część swoich obrazów, jak również i prace swoich uczniów. Młody (gdyż w tym dopiero roku ukończył szkołę sztuk pięknych w Warszawie) artysta p. Kurjatto główny nacisk kładzie na formę t. j. na rysunek, co przebija się w całym szeregu traktowanych ściśle naturalistycznie oraz w stylu neoklasycystycznym w których odczuwa się zwrot ku formie. Portrety państwa Turczyńskich oraz portret żony artysty pani K—di należą niewątpliwie do najudatniejszych prac artysty. Wyróżniają się również kompozycje „Moja muza”, „Zagadka życia” i t. d.

Trzeci z artystów malarz-impresjonista p. Sliwniak w pracach swoich wykazał wielkie zamiłowanie do barwnych płam, które skrzą się świetlnie w narzucanych przezeń motywach małych miast jak Równe, Krzemieniec i t. d. Obrazy tego artysty przypominają poniekąd pierwsze prace Pankiewicza soczystością tonów i ekspresyjną siłą barw. Z kilku wystawionych przez artystę portretów wyróżniają się portrety: Ojca Damaskina przeora początkowskiego klasztoru prawosławnego (który, interesując się sztuką malarstwa w pierwszych dniach po otwarciu wystawy odwiedził ją) i panny Buslik.

Równe 18 października 1925 r

Echo Rówieńskie

Газетні статті про художню виставку у Рівному
жовтень 1925 р.

3 виставки картин у Рівному

Виставка, що триває у Рівному вже 9 днів, познайомила мешканців з працями 3 митців, які перебувають у даному місті: Косміаді, Кур'ятто, Сливняка. Стіни величких двох кімнат є щільно завішені мистецькими здобутками.

Найбільшою за чисельністю є виставка картин професора місцевої гімназії ім. Тадеуша Костюшка п. Косміаді. У всіх його працях, починаючи з нарисів і до точності виконаних картин, можна спостерігати захоплення художньою барвою, особливо у почаївських мотивах (церква та монастир). Дуже мальовничими є також картини, що зображують закопанські мотиви. Як на порівняно молодого художника, його мистецький доробок вражаючий. Незабаром п. Косміаді їде до Парижа, куди забирає частину своїх, а також учнівські роботи.

Молодий (у цьому році закінчив Академію мистецтв у Варшаві) художник Кур'ятто головний акцент робить на формі, тобто

на малюнок, що перекреслює усі традиційні уявлення про форму, а також на неокласичному стилі, в якому відчувається повернення до форми. Портрети родини Турчинських, особливо портрет дружини художника, безсумнівно, належать до найвдаліших робіт художника. Вирізняються також композиції: “Моя муза”, “Загадка життя” та ін.

Третій з художників — художник-імпресіоніст п. Сливняк скерував свою творчість у напрямку зображення малих містечок: Рівне, Кременець. Його картини нагадують перші праці Пажкевича насиченістю тонів та експресивною силою барв. З кількох виставлених художником портретів найбільш вирізняються портрети Отця Дамаскіна (настоятеля Почаївського православного монастиря), який цікавиться мистецтвом і відвідав виставку у перші ж дні, та панни Буснік.

**Рівне, 18 жовтня 1925 р.
“Рівненське ехо”**

*Портрет Георгія Косміаді,
написаний учнем гімназії Ч. Кур'ятто
м. Рівне, 1925 р.*

*Портрет Бригітти-Фріди Косміаді,
написаний учнем гімназії Ч. Кур'ятто
м. Рівне, 1925 р.*

Выставка ровенских художников.

В скромном помещеніи при гостинницѣ „Сан Ремо“ с 3 с. м. открыта выставка картин трех проживающих в Ровно художников: г. г. Косміади, Курьятто и Сливняка. Помѣщеніе скромное,—но взаѣмъ за то впечатлѣніе от выставленных картин—большое. Перед глазами зрителя развивается жизнь художников, животрепещущая жизнь, за послѣдній десяток лѣтъ, начиная с эскизов вплоть до вполне законченных картин. Видно в них не только впечатлѣніе худож-

ника, но умѣлое воспріятіе происходящей на его глазах жизни. Из общаго количества около 150 картин выдѣляются главным образом полныя поэтическаго настроенія, опирающагося на реальную точку зрѣнія этюды профессора Георгія Косміади. Под впечатлѣніем трех написанных с натуры эскизов Почаевской Лавры, художник создал цѣлую серію картин, вплоть до написанной на обыкновенной оберточной бумагѣ картины „Христос ѣдетъ дѣтей“.

Не имѣя возможности дать в настоящем номерѣ полный обзор выставки, мы вернемся к этому вопросу в слѣд. номерѣ „Вол. Сл.“

Волинское Слово

6 октября 1925 г.

Художественная выставка

(Письмо из Ровно).

В первых числах октября в Ровно, открывается выставка картин художников: Косміади, Курьятто и Сливняка.

Художник Косміади ученикъ знаменитых Сѣрова и Хрустова (хранители Третьяковской галлерей в Москвѣ), его работы давно извѣстны на Волыни, гдѣ он уже много лѣтъ состоит преподавателем ровенской правительственной гимназій, (в которой в свое время воспитывался извѣстный писатель Короленко).

Работы художника Косміади нужно раздѣлять на нѣсколько групп: Интимный пейзаж, в задумчивых сумеречных тонах (в стилѣ Левизана) и художественная декорация; в этой послѣдней особенно интересны церковная живопись и театральныя компаньоны декораций (напр. Садко, Борис Годунов).

В своей преподавательской дѣятельности Г. Косміади обращает особенное вниманіе на прикладное декоративное искусство. Работы его учеников в этом направленіи удостоились самаго достойнаго отзыва краковской ху-

дожественной академіи и департамента искусства (министерства народнаго просвѣщенія) в лицѣ профессоров: Мехоффера, Пенковскаго, Липка и др.

Молодой художник Курьятто окончил варшавскую художественную школу—преимущественно портретистъ, пишет красками и сангиной в духѣ Маливина и Коровина.

Всего он выставилъ 25 картин; его небольшіе пейзажи сочны и красочны.

Сливнякъ вышел из кievской художественной школы. Пейзажи его очень ярко и сильно написаны и изображают живописныя мѣста Волыни.

Портреты его работы написаны оригинально и видно, что в каждом из них художник сумѣлъ отнѣсти наиболее типичныя черты. Послѣ выставки г. Косміади уѣзжает в Париж, в командировку по порученію м-ва народнаго просвѣщенія, ознакомится с новыми способами преподаванія и образцами художественно прикладнаго дѣятельнаго искусства этой отрасли во Франціи.

Варшава, Пятница 9 октября 1925 г.

Газетні статті про художню виставку у Рівному,
жовтень, 1925 р.

Выставка ровенских художников.

Выставка закрыта. Подводя итоги, мы должны остано-

виться над картинами художника Георгия Космиади—впечатлительного и талантливого. Из этих последних выделяются сочностью тонов декоративные „nature morte“ пейзажи, Почаевский монастырь и др.

Древней стариной влет от замка кн. Любомирских, который художник изобразил в таком виде, в каком вообразил себя его во время могущественнопроживавших там великом.

Вообще в работах г. Космиади чувствуется большая любовь художника к колориту наравне с большим знанием рисунка.

Как бы в противоположность ему рисунок, как таковой, выдвигается на первый план у молодого, только что окончившего в этом году Варшавскую художественную школу, Чеслава Курьято, который дал целый ряд картин строго натуралистических, частью же в духе неоклассицизма.

Из работ г. Курьято обращают на себя внимание следующие работы: портрет жены художника г-жи К-ди, портреты г-д Турчинских и композиции „Моя муза“, „Загадки жизни“ и т. д.

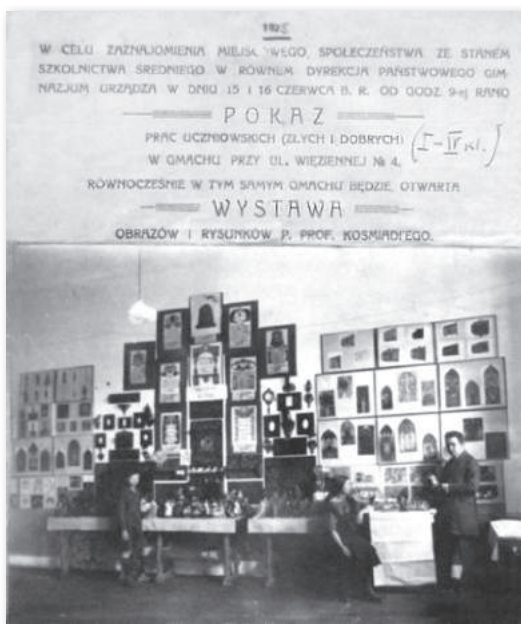
Художник-импрессионист г. Сливняк обращает на себя внимание полными силой тона, яркими и сочными красками.

Вообще выставка произвела впечатлительное культурное впечатление на работы наших художников.

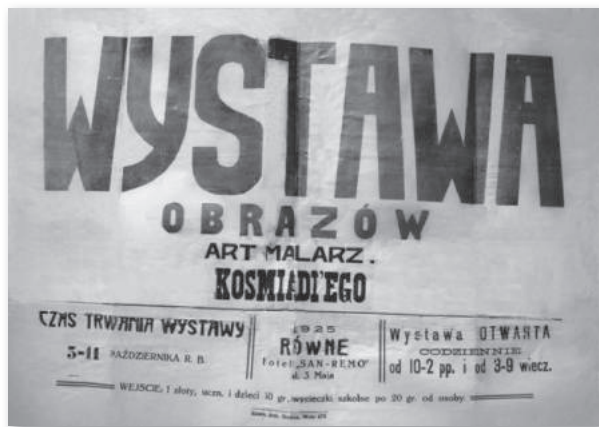
Выставку посетил наместник Почаевской лавры иеромонах о. Дамаскин.

Вторник 20 октября 1925 г.

Газетна стаття про закриття художньої виставки у Рівному, жовтень 1925 р.

*Виставка учнівських робіт у Польській гімназії
м. Рівне 1925 р.*

*Афіша виставки картин Георгія Косміаді
м.Рівне 1925 р.*

1925

З метою ознайомлення місцевого суспільства зі станом середньої освіти у м. Рівному дирекція державної гімназії організовує 15 та 16 червня цього року від 9.00 години показ учнівських робіт (поганих і добрих) 1–4 класів у будинку на вул. Вензенна (Тюремна), 4.

Одночасно у цьому ж будинку буде відкрита виставка картин і малюнків професора Косміаді

Виставка
картин художника Косміаді

Час експонування виставки

3–11 листопада ц.р.

1925 р. Рівне

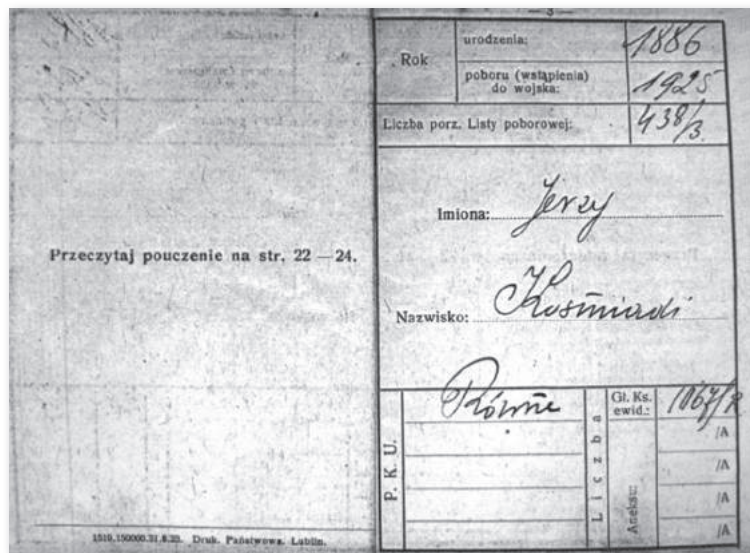
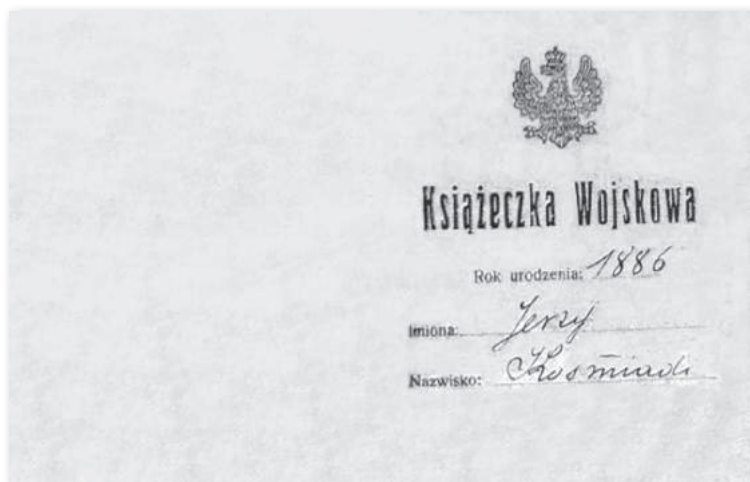
готель “Сан-Ремо”

вул. 3 Мая

Виставка відкрита

щоденно від 10–2 у першій половині дня та від 3–9 увечері.

Вхід: 1 злотий, учні та діти — 30 грош, шкільні екскурсії — по 20 грош від особи.

Військовий квиток Георгія Косміаді
1925 р.
(продовження на наступній сторінці)

I.) Stan, цивільний: *Вільний*
 Urodz. data: *26* *1886* r. w *Білозір'ї, Галич.*
 Гміна: *Вільна* Wzrost: *170* cm.
 Язик матеріальний: *Українська*
 Ім'яна родичів: *Ірина*
 Місце їх замешку: *Галич*
 (власна повість): *Галич*
 Стан родинний (вільний, зон, вдовець): *Вільний*
 Дати шлюбу: *15/11/1918*
 Ім'я і пан. назв. зон: *Богдан*

Дітей:

Уроджені	26/10	24	19	r.
			19	r.
			19	r.
			19	r.
			19	r.
			19	r.
			19	r.

В разі ciężkiego wypadku należy uwzględnić:
 (кого? dokładny adres):

II.) Wykształcenie cywilne:
 (jakie? — data ukończenia, zakres naukowy)
 W chwili wcielenia: *Wzrost 170 cm, ciężar ciała 60 kg, cięć 170 cm, cięć 170 cm*
 Późniejsze studia: *Wzrost 170 cm, cięć 170 cm*
 Tytuły naukowe: *Wzrost 170 cm, cięć 170 cm*
 Znajomość języków: *Wzrost 170 cm, cięć 170 cm*

III.) Zawód cywilny:
 W chwili wcielenia:
 Zawody późniejsze:

IV.) Stałe miejsce zamieszkania:
 (miejscowość, gmina, powiat, województwo):
 W chwili wcielenia: *Wzrost 170 cm, cięć 170 cm*
 Późniejsze zmiany:

V.) Służba w armiach obcych:
 (od — do, rodzaj, st. wojsk., specj. wyzsk., osiągnięć, stop. wojsk.):

VI.) Rysopis:
 Włosy: *ciemne*
 Oczy: *ciemne*
 Brwi: *ciemne*
 Nos: *prosty*
 Usta: *proste*
 Broda: *nie ma*
 Twarz: *okrągła*
 Szczególne znaki: *nie ma*

Fotografia lub odcisk wielkiego palca (ciężar):

VII.) Wynik przeglądu:
 Objętość piersi: *100* cm.
 Bystrość oczu: *100* cm.
 Ciężar ciała: *60* kg.
 słuchu:
 Ogólny stan zdrowia: *dobry*
 Decyzje: *Wzrost 170 cm, cięć 170 cm*
 Komisja pob. (wzgl. Komis. Korporno-wczel): *Wzrost 170 cm, cięć 170 cm*

VIII.) Wyszkołenie wojskowe:
 Przypodobienie wojskowe:
 Wojskowe szkoły i kursy:
 (od — do, jakie?):
 Specjalne wyszkolenie wojsk.:
 (przydatność w razie mobil.):

IX.) 1. Udział w wojnach:

	od	do
Przeciw	19	19
	19	19
	19	19
	19	19

2. Pobyty na froncie:

	od	do
Przeciw	19	19
	19	19
	19	19
	19	19

Військовий квиток Георгія Косміаді
 1925 р.

*Члени літературного товариства
(1 ряд, другий зліва Георгій Косміаді)
м. Рівне, 1925 р.*

*Бригітта-Фріда Косміаді з дочкою
серед батьків учнів Георгія Косміаді
на дачі в Гамарні, 1926 р.*

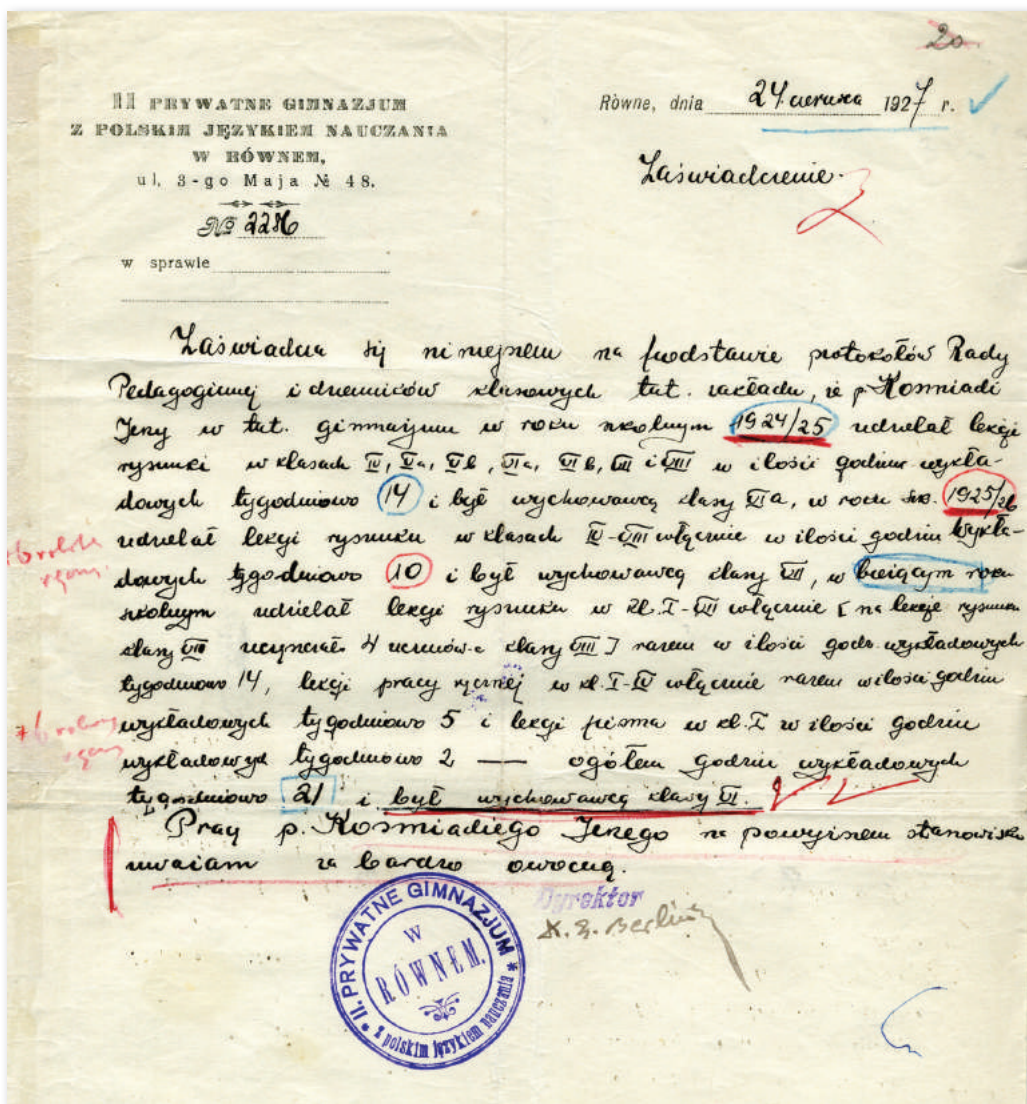
Диплом визнання, виданий Георгію Косміаді
 7 квітня 1927 р.

Пересувна виставка
взірців промислу краю
під протекторатом
Міністерства промисловості і торгівлі

ДИПЛОМ ВИЗНАННЯ
виданий комітетом виставки
Пану Георгію Косміаді
за роботи молоді II Приватної Гімназії м. Рівне
з оздоблення на порцеляні, дереві, глині.
Комітет виставки в Рівному

(підписи)

Варшава, 7 квітня 1927 р.

Свідоцтво про роботу Георгія Косміаді в Другій Приватній гімназії
з польською мовою викладання
за 1924–1925 і за 1925–1926 навчальні роки

Друга Приватна Гімназія Рівне, 24 червня 1927 року
з польською мовою викладання
в Рівному,
вул. 3 Травня № 48. № 2286.

Свідоцтво

Даним документом засвідчую на підставі протоколів Педагогічної Ради і класних журналів даного закладу, що п. Косміаді у даній гімназії у 1924/25 шкільному році викладав малювання у 4, 5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б, 7 і 8 класах (14 год. викладання на тиждень) і був вихователем 6-А класу; у 1925/26 рр. викладав малювання у 4–8 класах (10 год. викладання на тиждень) і був вихователем 7 класу; в минулому році викладав малювання у 1–7 класах (14 год. викладання на тиждень), уроки прикладного мистецтва (1–4 класи) (5 год. на тиждень) — загальна кількість годин на тиждень — 21, а також був вихователем 6 класу.

Працю п. Георгія Косміаді вважаю плідною для даного закладу.

печатка

директор
(підпис)

*Театральне дійство, організоване Георгієм Косміаді
з учнями і дітьми хутора Гамарня на свято Св. Трійці
1927 р.*

*Театральне дійство, організоване Георгієм Косміаді
з учнями і дітьми хутора Гамарня на свято Св. Трійці
1927 р.*

Афіша виставки — продажу картин Георгія Косміаді
1927 р.

Ровно, на Волини.

„Борис Годунов“.

1 февраля 1928 г., в Ровно состоится спектакль, представляющий собою исключительный художественный интерес. Будет поставлено „Борис Годунов“ Пушкина, и инсценировка „Вашинга Дуга“ Тургенева, в исполнении членов драматической секции эстетического кружка при ровненской русской гимназии. Постановка спектакля поручена руководителю эстетического кружка художнику Г. Косиади; им же ишутся, специально для этой постановки, художественная декорация.

Кроме того, Г. Косиади принимает личное участие в спектакле, взяв на себя роли Бориса Годунова, Пимена и Варлаама. За короткое существование эстетического кружка успел возбудить к себе интерес русского общества, и на его очередные художественные вечера, собираются все, интересующиеся искусством и жизнью русской молодежи.

Текст Пушкина будет сопровождаться музыкальными номерами в исполнении струнного квинтета. Так, например, монолог Пимена пройдет на фоне „В Церкви“, Чайковского, соответствующие сцены будут иллюстрированы „Полонезом“ Шопена, „Мазуркою“ из „Жизни за Царя“ и проч.

Надо надеяться, что Ровенское общество отнесется с должным интересом к предстоящему спектаклю и единодушно поддержит художественные начинания эстетического кружка.

Русская женщина.

Варшава, Вторник 31 января 1928 г.

ЗА СВОБОДУ

№ 25 (2357)

Постановка „Бориса Годунова“.

В ближайшее время в помещении театра Зафрана состоится постановка „Бориса Годунова“ в исполнении учащихся местной русской гимназии Ровенского Русского Благотворительного Общества.

Постановка возбудила в городе всеобщее заинтересование.

У Т Р О

Среда 7-го декабря 1927 г.

Замітки-анонси про театральні вистави
Рівненського Естетичного Гуртка
1927 р.

KÓŁKO ESTETYCZNE
przy Gimnazjum Rzesyjskim w Równem.

ŚRODA
1 LUTEGO
1928 r.

W wykonaniu członków kółka

1. A. Puszkina
„BORYS GODUNOW”
dramat (5 aktów)

2. J. Turgeniewa
„BIEŻYŃ ŁUG”
(scenka)

Dzienne przedstawienie dla młodzieży szkolnej. Początek o godz. 3 p. p. Ceny miejsc od 1 zł.	Bilety na obydwie przedstawienia do nabycia w aptece p. Rutkowskiego.	Wieczorne przedstawienie Początek o godz. 8 ¹ / ₂ wiecz. Ceny miejsc od 1 zł. 65 gr.
--	---	---

Reżyser i kierownik Kółka Estetycznego J. Kosmiadi. Czysty dochód przeznaczony na korzyść biednych uczniów Ros. Gimnazjum. Osoba odpowiedzialna Dyrektor Gimnazjum A. Jaskiewicz.

ЭСТЕТИЧЕСКИЙ КРУЖОКЪ
ПРИ РОВЕНСКОЙ РУССКОЙ ГИМНАЗИИ.

СРЕДА
1 ФЕВРАЛЯ
1928 г.

членами кружка представлено будетъ

1. А. Пушкина
„БОРИСЪ ГОДУНОВЪ”
драма (5 актовъ)

2. Н. Тургенева
„БѢЖИНЪ ЛУГЪ”
(сценка)

✓ Художественная постановка, новыя спеціально написанныя декорации и личное участіе въ ГЛАВНОЙ РОЛИ—ЦАРЯ БОРИСА художника **Г. П. КОСМИАДИ**.

УТРЕННИЙ СПЕКТАКЛЬ для учащейся молодежи Начало въ 3 ч. дня Цены мѣстамъ отъ 1 зл.	ВЕЧЕРНИЙ СПЕКТАКЛЬ Начало росы въ 8-1 ¹ / ₂ ч. веч. Цены мѣстамъ отъ 1 зл. 65 гр.
--	--

Режиссеръ Рукон. Эстет. Кружка Г. П. Космиади Чистый сборъ поступаетъ въ пользу бѣдныхъ учащихся Ровенской Русской Гимназіи Стаффета, распорядитель Директоръ Гимназіи А. П. Юшкевичъ

Równe, Druk. Br. Chazanczuk Wydawca: Ros. Gim.

Афіша вистави “Борис Годунов”
1928 р.

ХУДОЖНІЙ ГУРТОК
при російській гімназії у м. Рівне

театр “Зафрана”

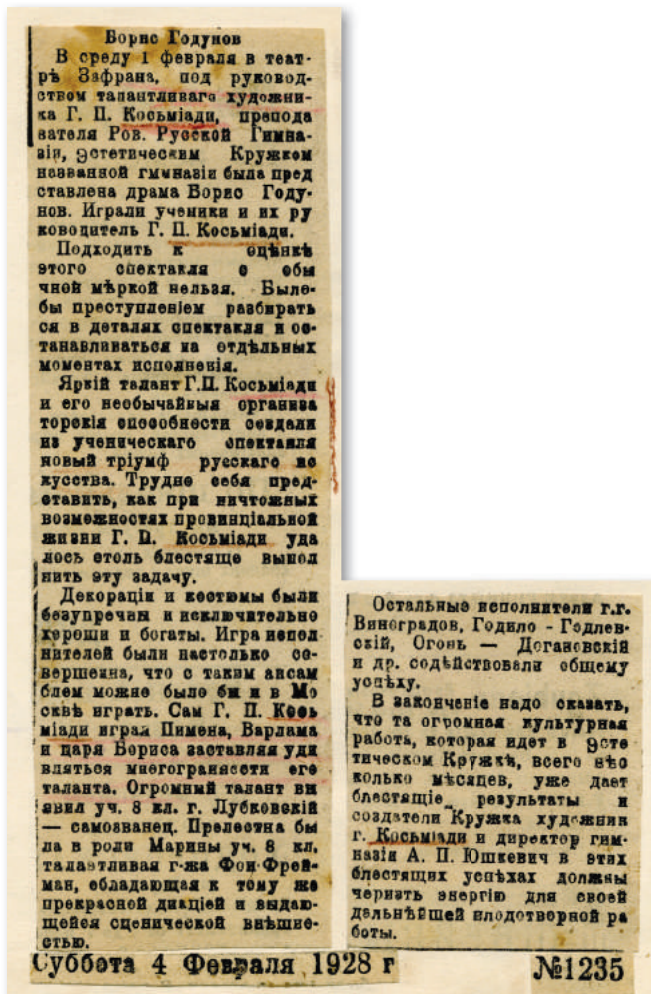
середа

1 лютого 1928 р.
у виконанні членів гуртка

О. Пушкіна “БОРИС ГОДУНОВ”, драма (5 дій)

Й. Тургенєв “Бєжин луг” (сценка)

Художня постановка, нові спеціально написані декорації
і особиста участь у головній
ролі-Царя Бориса художника Г. П. Косміаді

Газетна стаття про виставу Естетичного Гуртка
 “Борис Годунов”
 1928 р.

БОРИСЪ ГОДУНОВЪ

„Борис Годунов“ на Ровенской сценѣ.

В среду, 1 февраля, с. г., в помѣщеніи кино-театра Зафрана состоялся спектакль эстетическаго кружка при Ровенской русской гимназіи.

Под общим руководством талантливаго педагога и режиссера, руководители эстетическаго кружка Г. П. Косміади был дан „Борис Годунов“ Пушкина.

Великолепны были декорации исполненныя Г. П. Косміади. Художнику особенно удалось Кремль и хоромы царя Бориса. Декорации были исполнены так, что могли бы сдѣлать честь и московской сценѣ.

В главной роли царя Бориса, Пимена и Варлаама выступал Г. П. Косміади.

Особенно удалась послѣдняя роль. Г. П. Косміади показал себя далеко незаурядным артистом.

Его успѣхъ вполне заслуженно дѣлала ученица 8 класса Р. русск. гимназіи, Г-жа И. фон-

Фрейман, участвовавшая в ролях Марини Мнишек и хозяйки карчмы. Талант у И. фон-Фрейман несомнѣнный и останавливает на себѣ вниманіе. Умѣніе владѣть собою на сценѣ, дикція, манеры—все обличает в ней будущую большую артистку, а мимическія способности предопредѣляют ей служеніе в дальнѣйшем русскому экрану.

Из остальных исполнителей слѣдует отмѣтить А. Дубковскаго, игравшаго тоже в трех ролях — Шуйскаго, Самозванца и Отрепьева. Вполнѣ хороши были и остальные участники спектакля. Труды Г. П. Косміади не пропали даром. Успѣхъ, выпавшій на долю участников, превратился в настоящій триумф русскаго искусства.

Ученики младшаго класса ставили „Вѣжн Луг“, тоже съшедшій очень живо.

П. Юрьев.

Варшава, Вторник 7 февраля 1928 г.

ЗА СВОВОДУ

Стаття із газети „За волю“ (м. Варшава)
про постановку Естетичного Гуртка
вистави „Борис Годунов“
1928 р.

Сторінки альбому з вистави “Борис Годунов”,
зробленого Георгієм Косміаді власноруч
м. Рівне, 1928 р.

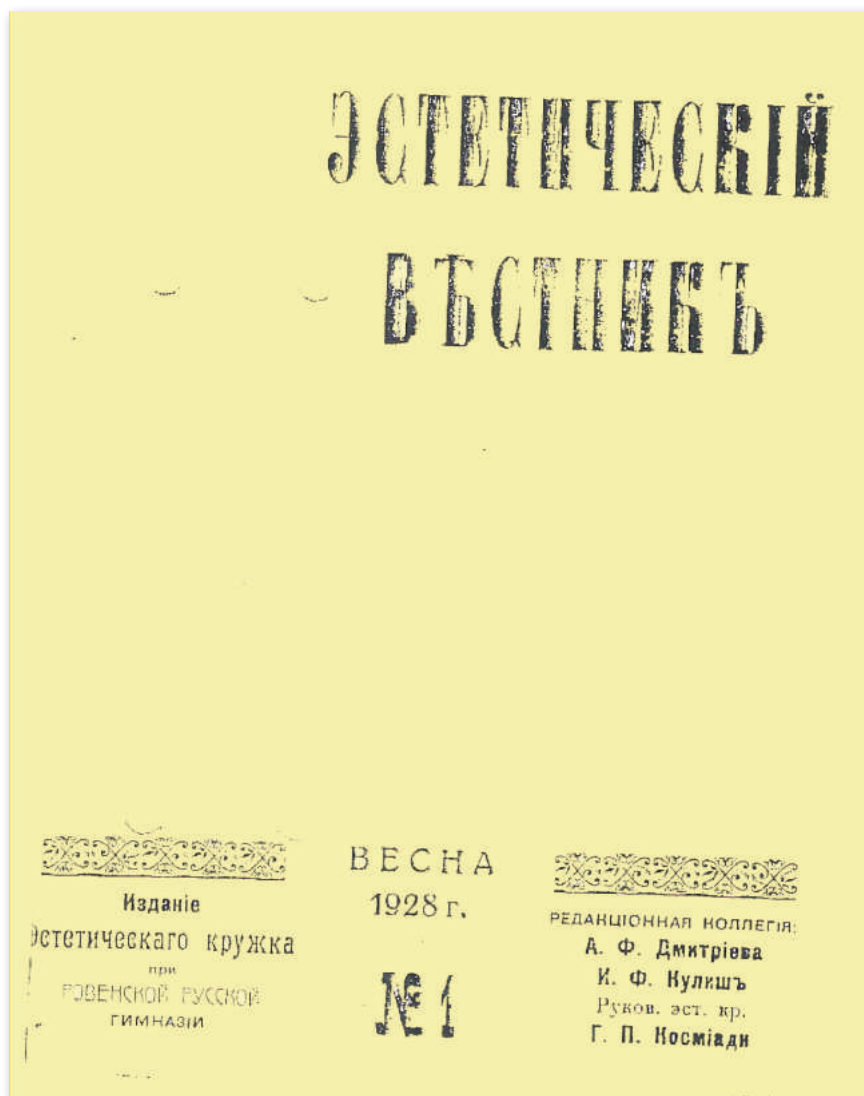
*Сцена з вистави “Борис Годунов”.
м. Рівне, 1928 р.*

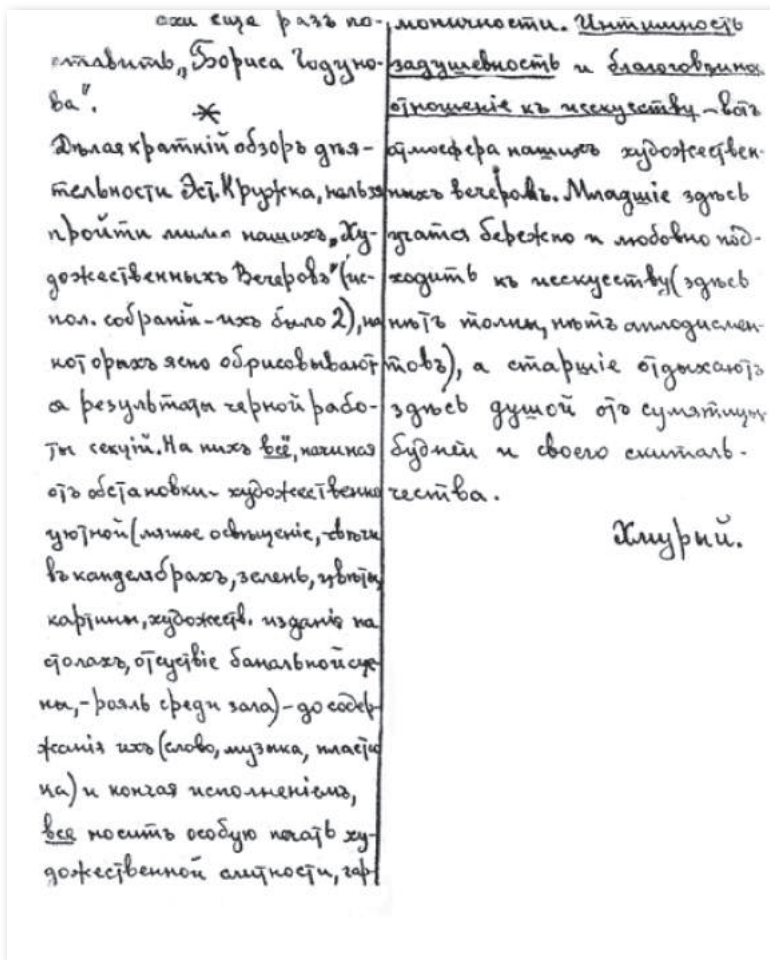
*Георгій Косміаді серед молодих
митців на виставці вишивки
м. Рівне, 1928 р.*

*Колекція волинських вишиванок,
зібраних учнями Георгія Косміаді,
які експонувались на виставках
м. Рівне, 1928 р.*

Титулка видання “Естетичний вісник”
гуртка російської гімназії
м. Рівне, 1928 р.

Сторінки "Естетичного вісника"
гуртка російської гімназії
м. Рівне, 1928 р.
(продовження на наступній сторінці)

Вечеръ.

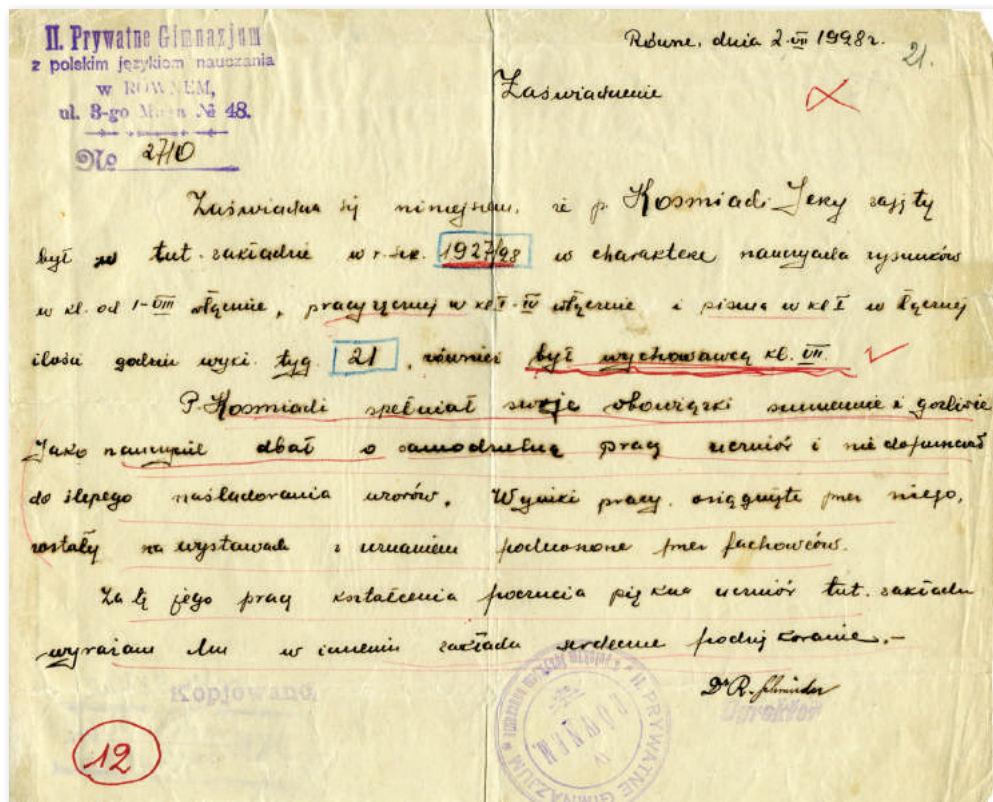
Розовѣлъ закатъ, опаловѣло небо,
 Вечеръ, розовѣлъ нашъ домъ.
 Возмо блика дозрѣвающей жита
 Солнце заходитъ надъ прудомъ.

Этѣмъ полъ закатъ июльскій надъ водою,
 Сплелись зрѣмъ облака поврѣмъ,
 Блаженъ вечеръ съ уходящею зарею—
 Солнце заходитъ надъ прудомъ
 1927. г. 5. Альфа.

Осень.

Наступила ужъ осень и вѣтеръ шумитъ,
 Осыплются листья засохшіе...
 Какъ-то тихо и скучно, и мрачно кругомъ:
 Лѣвъ не шумятъ листья съ пылыми вѣтерками.
 Ахъ! зачѣмъ и куда улетѣли они
 И павли, и павли льские?
 Улетѣли они въ тѣмный край за моръ
 Улетѣли они до весны.
 Л. Пиронная.

Сторінки "Естетичного вісника"
 гуртка російської гімназії
 м. Рівне, 1928 р.

Свідцтво про роботу Г.Косміаді в Приватній Гімназії
з польською мовою викладання
за 1927–1928 навчальний рік

Приватна Гімназія
з польською мовою викладання
в Рівному
вул. 3 Травня
№48

Свідоцтво

Засвідчую, що п. Єжи Косміаді був задіяний у даному закладі у 1927/28 рр. вчителем малювання у 1–8 класах, прикладного мистецтва в 1–4 класах і письма в 1 класі — усього 21 год. на тиждень, а також був вихователем.

Пан Єжи Косміаді сумлінно виконував свої обов'язки. Як вчитель дбав про самостійну працю учнів. Результати його праці були схвалені фахівцями.

За його досягнення висловлюємо від імені закладу сердечну подяку.

Печатка

Підпис
Директор

*Георгій Косміаді серед
учнів математично-природничої гімназії
м. Рівне, 1928 р.*

*Георгій Косміаді з учнями математично-природничої гімназії
м. Рівне, 1928 р.*

*Виставка робіт Георгія Косміаді
м. Рівне, 1928 р.*

*Експозиція виставки робіт Георгія Косміаді
м. Рівне, 1928 р.*

Похвальний лист Георгію Косміаді
за участь у Волинській виставці
1928 р.

Центральне сільськогосподарське товариство у Варшаві

ПОХВАЛЬНИЙ ЛИСТ

Пану Георгію Косміаді

за участь у Волинській Виставці в Луцьку

1 вересня 1928 року

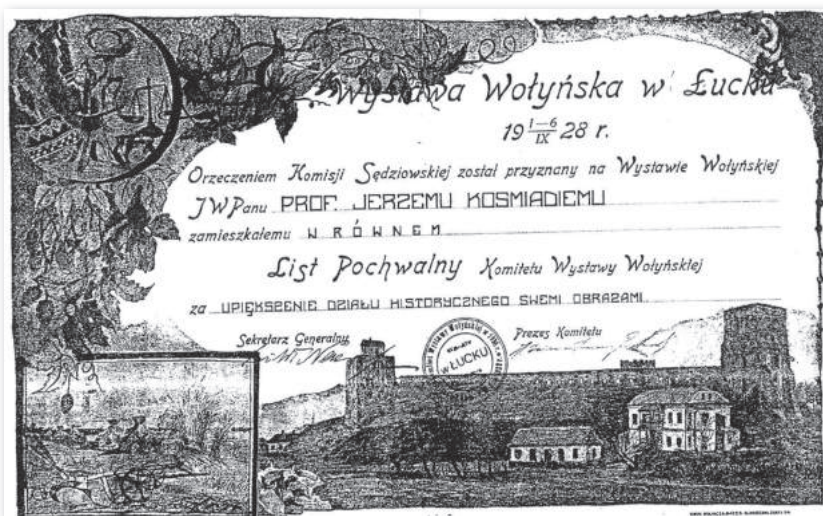
і за мистецьки виконані акварелі

Президія

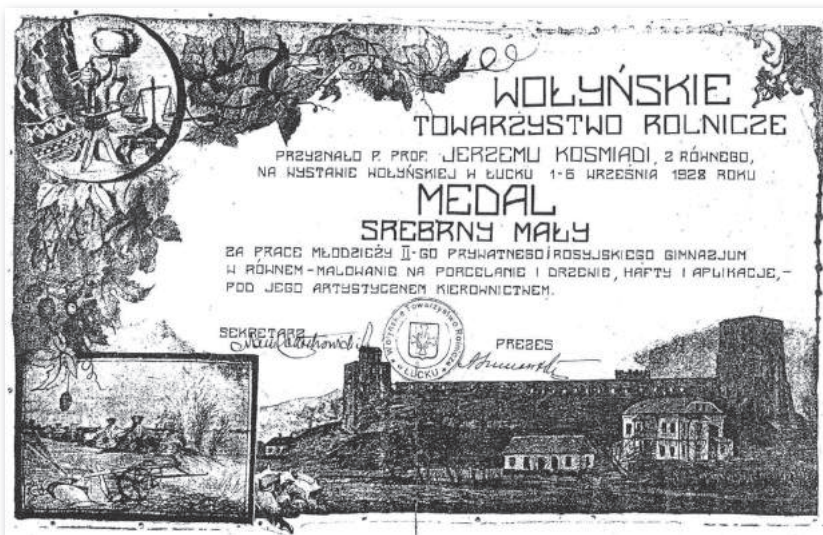
Режисер
(підпис)

печатка

голова президії
(підпис)

Похвальний лист Георгія Косміаді
за оздоблення Волинської виставки 1928 р.

Посвідчення про присудження срібної медалі Георгію Косміаді
1928 р.

Волинська Виставка в Луцьку

1–6.IX.1928 р.

Згідно з постановою урядової комісії

Пану проф. Георгію Косміаді,

який проживає у Рівному,

Надає ПОХВАЛЬНИЙ ЛИСТ Комітета Волинської Ви-
ставки

за оздоблення історичного відділу своїми картинами

Генеральний Секретар

печатка

Голова Комітету

Підпис

Підпис

Волинське сільськогосподарське товариствоприсудило п. проф. Георгію Косміаді з Рівного
на Волинській виставці у Луцьку 1–6 вересня 1928 року**СРІБНУ МАЛУ МЕДАЛЬ**за роботи молоді II-ої Приватної і Російської Гімназій
у Рівному — малюнки на порцеляні, дереві, вишивки,
аплікації — під його мистецьким керівництвомСекретар
(підпис)

печатка

Голова
(підпис)

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wolskiego. Ekspozyty na Wystawę Krajową w Poznaniu.

Skrzynia No. 1.

Prace :

a/ Gimnazjum Państwowego im. T. Kościuszki w Równem / 1922 - 1925r/

b/ II Prywatnego Gimnazjum z jęz. polskim nauczania w Równem / 1924-29r/

c/ Prywatnego Gimnazjum z rosyjskim językiem nauczania w Równem / 1928-29r/

d/ Kierown. art. nauczyciela Kosmiadiego Jerzego

Podawca:
Zosnadi Jerzy nauczyciel rysunków
Równem - Wozyń
ul. Gimnazjalna No. 2.

1/ Tablica /Roboty z drzewa i malowanie :
Lyzek 20
Fajarka 1
Grzechiel 1 - 34
Wrzecion 12

2/ Tablica /Heft - poduszka 1
aplikacja 2 3

3/ Tablica Heft 2 3
aplikacja 1

4/ Tablica Malowanie talerzy 11 12
na porcelanie garnuszek 1

5/ Tablica Roboty- obrazy z cynfolji J. Kosmiadiego 5

6/ Tablica malowanie na porcelanie talerzy 10

7/ Tablica Fotografje Kółka Estet. i wystawy II Gimnazjum 6

8/ Tablica Fotografje Kółka Estet. Gimn. Ros. Borys Godunow 6

9/ Tablica Album fotografij Dziennik "Estetyczeski Wiestnik" 1 2 3

1 Teki { Razem 9 tablic
208 rysunków na 19 arkuszach
i afisz Borys Godunow
Razem ekspozatów 291

Опис експонатів на виставку в м. Познань
1929 р.
(продовження на наступній сторінці)

Відділ освіти Волинського округу
Експонати на виставку у м. Познань

Скринька № 1 Роботи: а) державної гімназії ім. Т. Костюшка у Рівному (1922–1925р.) б) II приватної гімназії з польською мовою викладання у Рівному (1924–1929р.р.) в) приватної гімназії з російською мовою викладання у Рівному (1928–29р.р.) г) керівника, художника, вчителя Георгія Косміаді	Відправник: Георгій Косміаді, вчитель малювання Рівне — Волинь Вул. Гімназійна, 2
1) Таблиця / Роботи з дерева і малювання: Ложок 20 Сопілка 1 34 Гребінець 1 Веретена 12 2) Таблиця Вишивки 2 Аплікація 2 3) Таблиця Вишивки 2 Аплікація 1 4) Таблиця Малювання тарілки 11 на порцеляні горнятка 1 5) Таблиця роботи — картини з олов'яної фольги Г. Косміаді 5 6) Таблиця малювання на порцеляні тарілки 10 7) Таблиця фото естет. гуртка і II гімназії 6 8) Таблиця фото естет. гуртка і рос. гімн. Борис Годунов 6 9) Таблиця Альбом фотографій 1 Газета "Естетичний вісник" 2 Всього 9 таблиць 1 папка 208 малюнків на 19 аркушах 1 афіша "Борис Годунов" Всього експонатів 291	

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego.	Ekspozyty na Wystawę Krajową w <u>Poznaniu</u> .
Skrzynia No. 2.	Nadawca: Kosmiadi Jerzy nauczyciel rys.
Prace:	Równe - Wołyn ul. Gimnazjalna No. 2.
a/ II. Prywatnego Gimnazjum z polskim jęz. nauczania w Równem	
b/ Gimnazjum Państwowego im. Tadeusza Kościuszki w Równem	
1/ Dzbany duże w stylu arabskim /czerwony/ 1	
2/ Dzbany duże w stylu arabskim /niebieski i zielony/ 2	
3/ Dzbany małe w nowym stylu 2	
4/ Talerz wielki w stylu staro-rosyjskim 1	
Razem 6	
/-/ Jerzy Kosmiadi	

*Ритуале скерпійазь розфарз
мудрийе жер Космід. а дот
29/10/29 тн Р. А. К*

С. С. С. С.

Опис експонатів на виставку в м. Познань
1929 р.

(продовження на наступній сторінці)

Відділ освіти Волинського округу

Експонати на виставку у м. Познань

Скринька № 2 Роботи: а) II приватної гімназії з польською мовою викладання у Рівному б) державної гімназії ім. Т.Костюшка у Рівному	Відправник: Георгій Косміаді, вчитель малювання Рівне — Волинь Вул. Гімназійна, 2
--	---

1) Глечик великий	в арабському стилі (червоний)	1
2) Глечики великі	в арабському стилі (голубий і зелений)	2
3) Глечики малі	у новому стилі	2
4) велика тарілка	у староросійському стилі	1

Всього 6

підпис Георгій Косміаді

(запис зроблений від руки)

Підтвердження про отримання даних експонатів 29.03.1929 р.

Печатка

(підпис)

Kuratorium Okręgu Szkolnego Wołyńskiego	Ekspozyty na Wystawę Krajową w Poznaniu
Skrzynia No.3. Prace: a/ Gimnazjum Państwowego im. Tadeusza Kościuszki w Równem b/ Kierownika art. nauczyciela rysunków Kosmijadięgo Jerzego	Nadawca : Kosmiadi Jerzy Nauczyciel rys. Równem - Wołyń ul. Gimnazjalna No.2.
1/ Album zeszytów do rys. 1 2/ " papieru krochmalnego do opraw książek 1 3/ Obrazy z cynfolji "Morze" j. Kosmiadięgo "Brzozy" 5 " św. Jerzy" " Anioł " " Słoneczniki"	
Razem 7 <i>Jerzy Kosmiadi</i> /-/ Jerzy Kosmiadi	
<i>Розписано експонати, призначені до виставки в м. Познань, 29/10/29</i> <i>Р. Н. Р. 29/10/29</i> <i>[Signature]</i> 	

Опис експонатів на виставку в м. Познань
1929 р.

Відділ освіти Волинського округу
Експонати на виставку у м. Познань

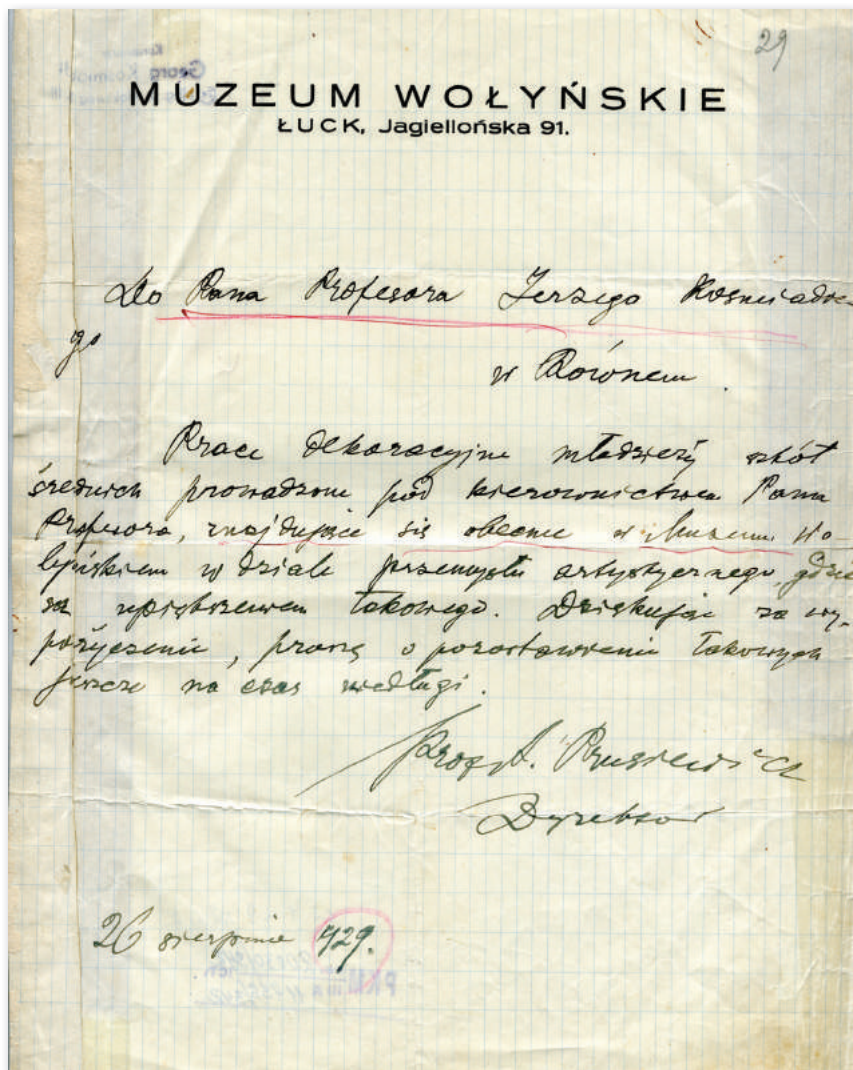
Скринька № 3 Роботи: а) державної гімназії ім. Т. Костюшка у Рівному б) керівника, художника, вчителя Ге- оргія Косміаді	Відправник: Георгій Косміаді, вчи- тель малювання Рівне — Волинь Вул. Гімназійна, 2
---	---

1) Альбом зошитів для малювання	1
2) Альбом крохмального паперу для оправи книжок	1
3) Картини з олов'яної фольги	5
Георгія Косміаді:	
“Море”	
“Берези”	
“Святий Георгій”	
“Ангел”	
“Соняшники”	

Всього 7

(запис зроблений від руки)

Підтвердження про отримання даних експонатів 29.03.1929 р.
Печатка (підпис)

Лист до Георгія Косміаді з Волинського музею
м. Луцьк 26 серпня 1929 р.

ВОЛИНСЬКИЙ МУЗЕЙ

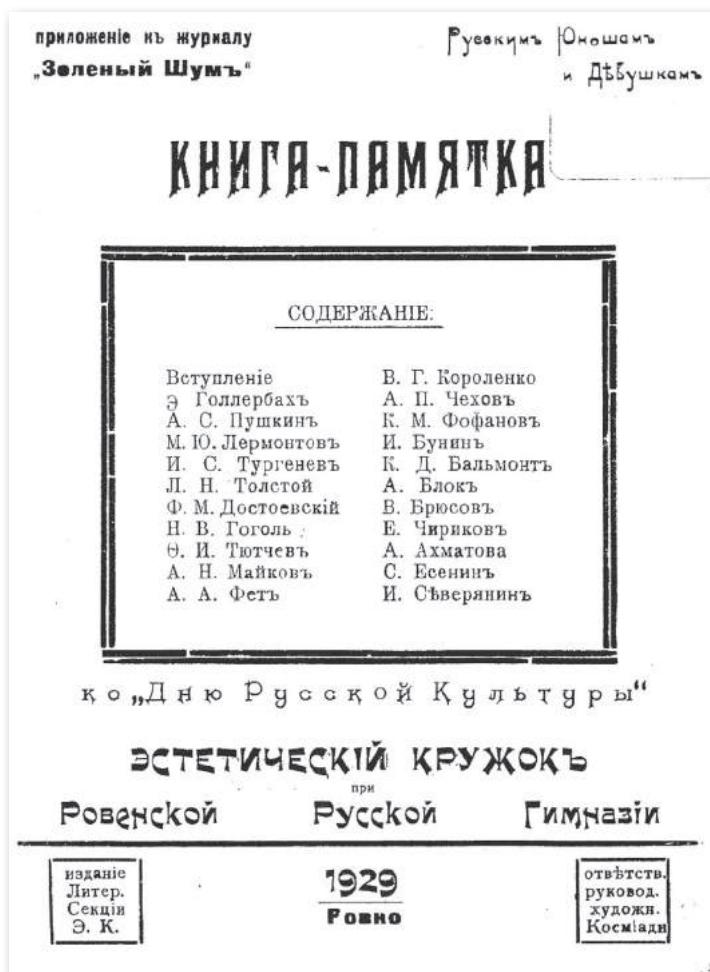
Луцьк, вул. Ягелонська, 91

До пана професора Георгія Косміаді у Рівному.

Декоративні роботи молоді середніх шкіл, виконані під керівництвом пана професора, на даний час знаходяться у Волинському музеї у відділі художнього промислу. Дякуючи за позичені роботи, прошу залишити їх ще на деякий час.

Директор

підпис 26 серпня 1929 р.

Титулка книги-пам'ятки Естетичного Гуртка
російської гімназії
Рівне, 1929 р.

...„Мы видимъ больше ала, чѣмъ
чѣмъ добра, мы теряемъ духовно больше
русскихъ дѣтей, чѣмъ сохраняемъ
для будущей Россіи.

...но и отдѣльные „Зеленые Шумы“
порѣдѣвшаго молодого лѣса—Божья
Роса для извѣрившихся скептиковъ“....

(Андрей Лугановъ
„за Свободу“ № 136)

Въ глуши, далеко отъ центровъ, безъ всякихъ
средствъ, и матеріальныхъ, и техническихъ—въ
этотъ „Вольшой Русскій День“ хотѣлось намъ вне-
сти свою скромную лепту—подарокъ нашему „Зе-
леному Шуму“—русскимъ зарубежнымъ юношамъ
и дѣвушкамъ. Русская книга все рѣже и рѣже по-
падаетъ въ ихъ руки (конечно, не по ихъ винѣ) и
тяжело намъ „Старшимъ“ бываетъ слышать ихъ
недоумѣнные вопросы о существованіи тѣхъ или
иныхъ русскихъ писателей. Для нихъ имена Буни-
на, Блока, Бальмонта, Ахматовой и др. почти со-
всѣмъ не знакомы, а Тютчевъ, Чеховъ, Короленко,
Фофановъ и др. рисуются приблизительно въ та-
кой перспективѣ, какъ намъ Карамзинъ, Фонви-
зинъ... Такъ хотѣлось бы, чтобы эти листки—на-
матки явились бы той Божьей росой, которая такъ
нужна нашему порѣдѣвшему молодому лѣсу—нашей
молодежи, нашему русскому „Зеленому Шуму“.

Г. Косміади
(худ. рук. эст. Кружка)

Сторінка книги-пам'ятки Естетичного Гуртка
російської гімназії
Рівне, 1929 р.

*Театральне дійство, організоване Георгієм Косміді
з дітьми неподалік с. Кустин
1929 р.*

*Виставка робіт учнів польської гімназії
м. Рівне 1930 р.*

*Дочка Георгія Косміаді Надія із знайомою під час
весняної повені біля руїн замку князів Любомирських
м. Рівне, 1930 р.*

*Бригітта-Фріда Косміаді з дочкою Надією
на святі народного волинського вбрання
Хутір Гамарня, 1930 р.*

*Дочка Георгій Косміаді Надія біля руїн
замку князів Любомирських
м. Рівне, 1930 р.*

Диплом визнання, вручений Георгію Косміаді
 м. Рівне, 1930 р.

Комітет І Рівненських торгів і виставки народного ремесла і промис-
лу, що відбулися в Рівному на Волині
з 31 серпня 1930 р. по 7 вересня 1930 р.

Пану Георгію Косміаді

ДИПЛОМ ВИЗНАННЯ

з відзнакою

за виготовлення картин з фольги

Генеральний секретар
(підпис)

Осостович

Голова
(підпис)

Богуславський

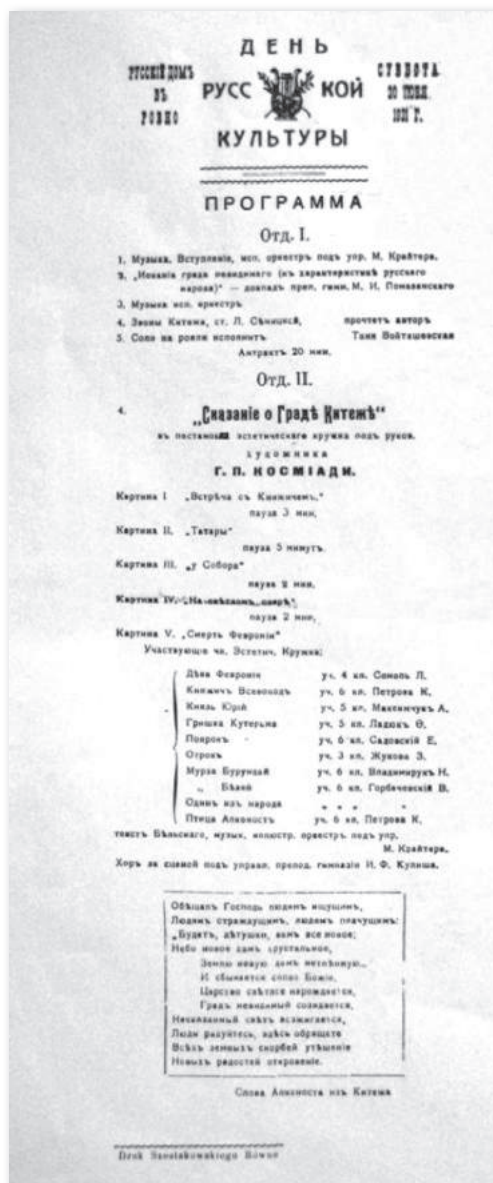
*Георгій Косміаді з учнями російської гімназії
в парку князів Любомирських,
м. Рівне, 1931 р.*

*Бригітта-Фріда Косміаді з дочкою Надією
під час Пасхального свята, м. Рівне, 1931 р.*

*Дружина Георгія Косміаді з новонародженим сином Володимиром
та дочкою Надією серед медичного персоналу полового будинку,
м. Рівне, 1931 р.*

Програма вистави “Сказання про Град Кітеж”,
м. Рівне, 1931 р.

Фото книги до вистави “Сказання про Град Кітеж”
з картинами Георгія Косміаді, 1931 р.

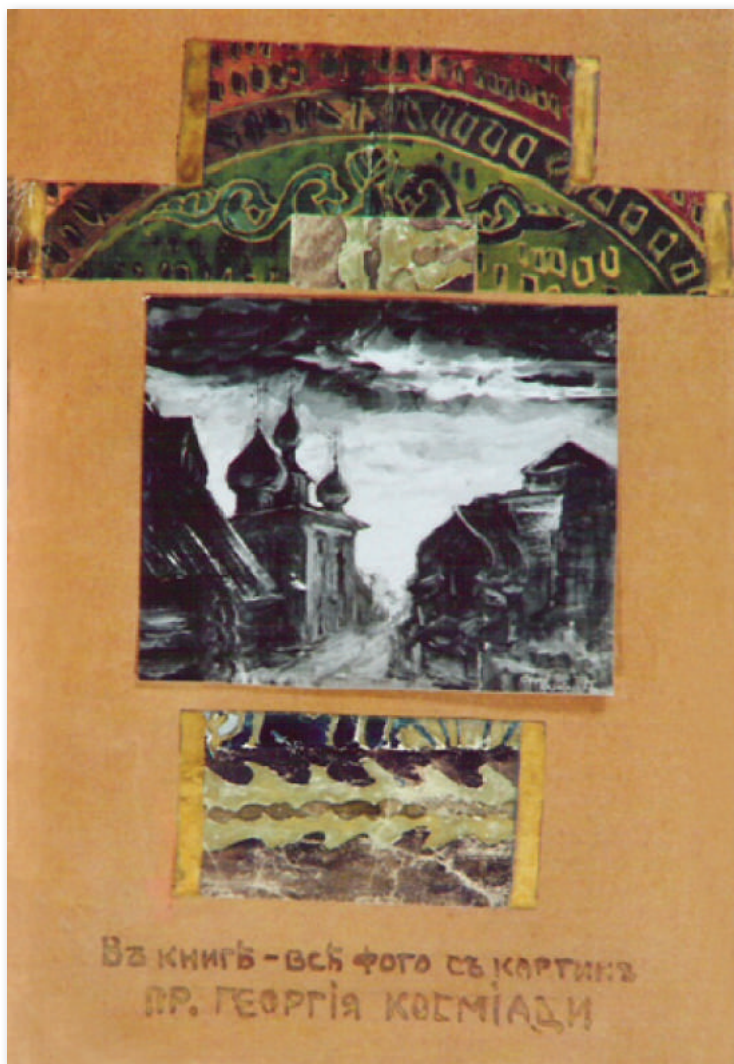
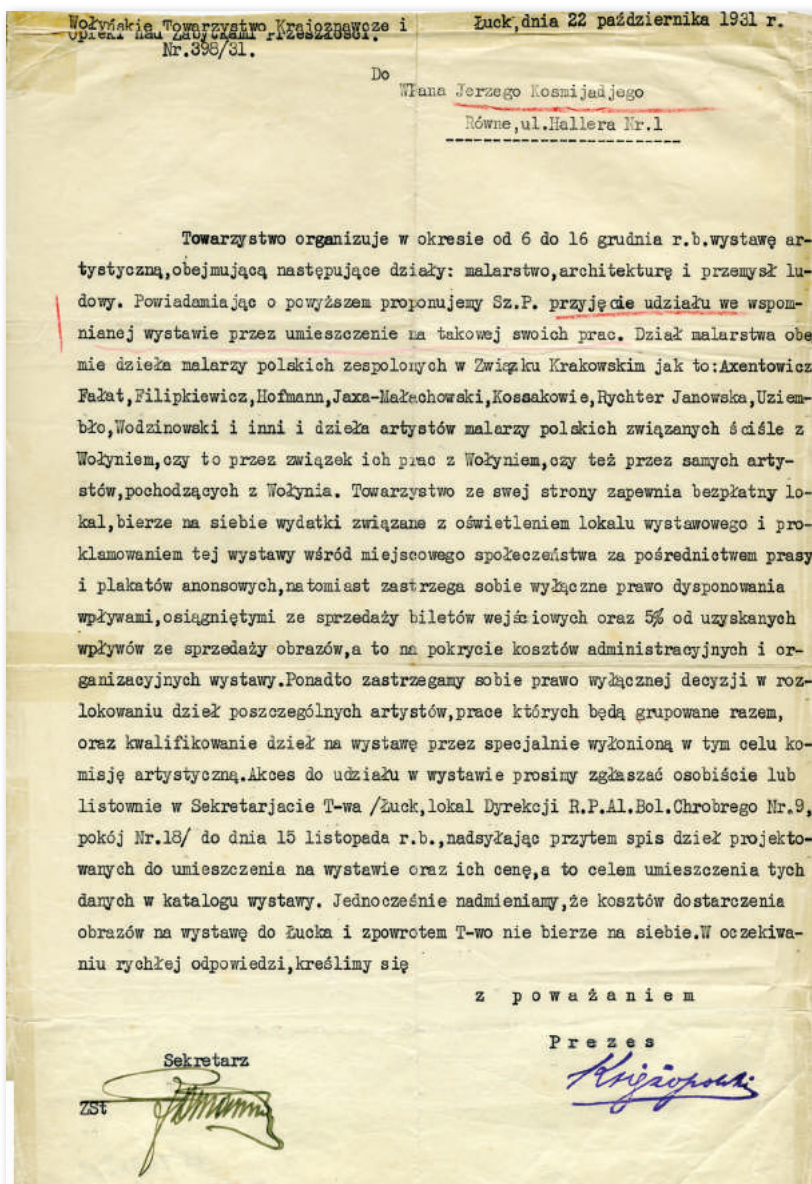

Фото книги до вистави “Сказання про Град Кітеж”
з картинами Георгія Косміаді. 1931 р.

Фото книги до вистави “Сказання про Град Кітеж”
з картинами Георгія Косміаді. 1931 р.

Лист Волинського Краєзнавчого Товариства до Георгія Косміаді
м. Луцьк, 1931 р.

Волинське Краєзнавче Товариство Луцьк, 22.10.1931 р.
ОХОРОНИ ПАМ'ЯТОК СТАРОВИНИ
№398/31

Пану Єжи Косміаді.
Рівне, вул. Галлера, 1

В період з 6 по 16 грудня товариство організовує виставку, яка охоплює наступні галузі: живопис, архітектура, народна творчість. Пропонуємо шановному пану взяти участь у даній виставці і розмістити на ній свої праці. Галузь живопису охопить праці польських художників, які входять до т. зв. "Краківської Спілки": Аксентовича, Фалата, Філіпкевича, Гофмана, Рихтера, Яновської та ін., а також праці польських художників, які тісно пов'язані з Волинню чи є родом з Волині.

Зі свого боку товариство забезпечує безкоштовне проживання, бере на себе видатки, пов'язані з освітленням приміщення, де проходить виставка, а також з рекламою серед місцевого населення за допомогою преси та плакатів, натомість зберігає за собою право розпоряджатися коштами, отриманими від продажу вхідних квитків, а також 5% від проданих картин на покриття витрат, пов'язаних з організацією виставки. А також зберігає за собою право розміщення творів (праць) митців.

Щодо участі у виставці, просимо надсилати заявки (особисто чи листом) до Секретаріату товариства (Луцьк, вул. Бол. Хробрего, № 9, кім. № 18) до 15 листопада; просимо також надсилати список праць, які ви плануєте виставляти на виставці, а також їхню ціну (вартість). Одночасно повідомляємо, що товариство не бере на себе виділення коштів на доставку праць до Луцька і назад. В очікуванні швидкої відповіді

Секретар
(підпис)

з повагою
Президент товариства
(підпис)

Афіша виставки образотворчого мистецтва
м. Луцьк, 1931 р.

ВИСТАВКА
ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА

ЖИВОПИС
ГРАФІКА
ФОТОГРАФІКА
АРХІТЕКТУРА
НАРОДНИЙ ПРОМИСЕЛ

Луцьк — грудень — 1931 р.

240.	Ulica w Lucku	zl. 80.—
241.	Noc zimowa	„ 50.—
242.	Szopa	„ 45.—
243.	Portret panny R.	własn. pryw.
244.	„ „ W.	„ „
245.	Bezrobotny	zl. 150.—
246.	Chora	„ 75.—
247.	Pejzaż	„ 40.—
248.	Martwa natura	„ 60.—
249.	Dziewczynka z gołąbkami	„ 75.—
250.	Portret pana K.	własn. pryw.
251.	Martwa natura	zl. 50.—
252.	Pejzaż	„ 60.—
253.	Starzec	„ 75.—
254.	Bezdomny	100.—

Kosmijadi Jerzy:

- 255. Św. Jerzy, cynfolja x
- 256. Począjów
- 257. Matka Boska, cynfolja x
- 258. Począjów
- 259. „
- 260. „
- 261. Moskwa
- 262. Począjów
- 263. Krzemieniec
- 264. Św. Michał, cynfolja x
- 265. Morze, cynfolja x
- 266. Góry

Pazurkiewicz:

- 267. Portret p. A. P. akwarele
- 268.
- 269.

x 4
8
—
12

✓

Георгій Косміаді

255. Святий Георгій, станіоль

256. Почаїв

257. Божа Матір, станіоль

258. Почаїв

259. ...

260. ...

261. Москва

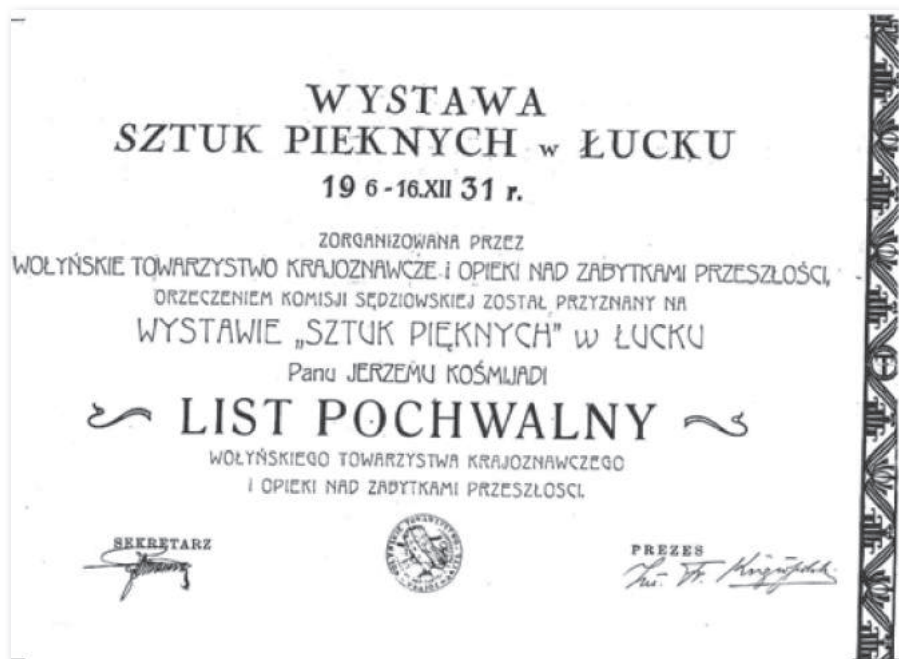
262. Почаїв

263. Кременець

264. Святий Михаїл, станіоль

265. Море, станіоль

266. Гори

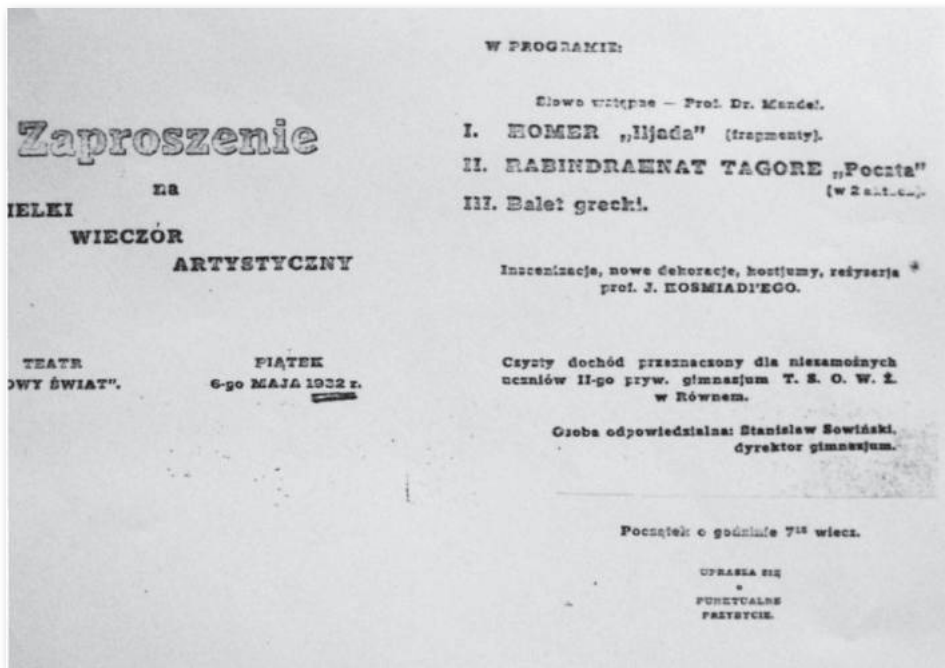
Похвальний лист Георгію Косміаді за участь у виставці
м. Луцьк, 1931 р.

Виставка
мистецтва у Луцьку
6 -16 XII. 1931 р.
Організована
Волинським краєзнавчим товариством з охорони пам'яток
старовини
За рішенням комісії Пан Георгій Косміаді нагороджується
ПОХВАЛЬНИЙ ЛИСТ
за участь у виставці мистецтв

Секретар
(підпис)

печатка

Президент
(підпис)

Запрошення на художній вечір
6 травня 1932 р.

Запрошення на великий художній вечір

Театр “Новий світ”

П’ятниця, 6 травня 1932 р.

У програмі:

Вступне слово — проф. Мендель

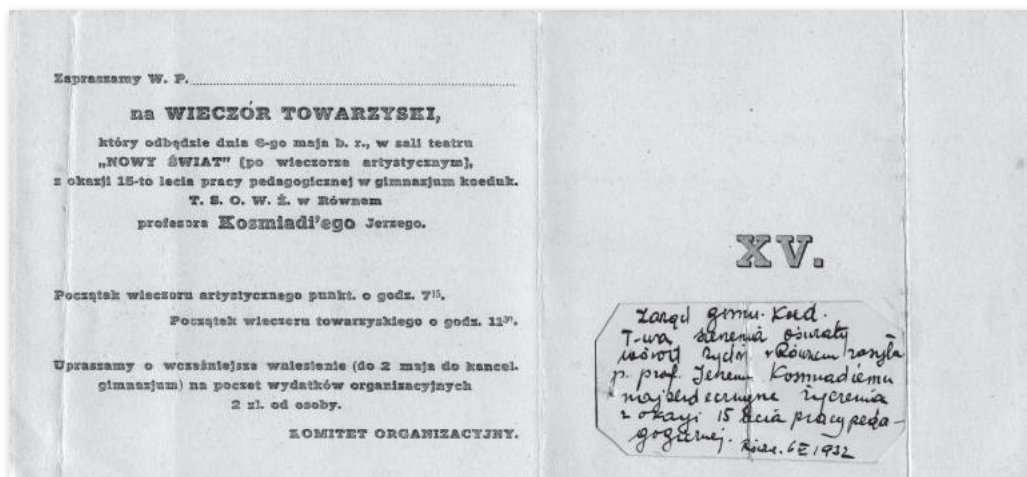
1. Гомер “Іліада”
2. Рабіндранат Тагор “Пошта” (у 2 актах)
3. Грецький балет.

Інсценізація, нові декорації, костюми,
режисура проф. Г. Косміаді.

Чистий дохід призначається для бідних учнів II-ої
приватної гімназії у Рівному.

Відповідальна особа — Станіслав Совінський,
директор гімназії.

Початок о 7 год. вечора.
Просимо бути пунктуальними.

Запрошення на товариський вечір, присвячений
15-річчю педагогічної діяльності Георгія Косміаді
1932 р.

Титулка запрошення до театру “Новий світ” на вистави,
присвячені 15-річчю діяльності Георгія Косміаді в Рівному
1932 р.

Запрошення

На товариський вечір, який відбудеться 6 травня цього року у залі театру “Новий світ” (після художнього вечора) з нагоди 15-річчя педагогічної діяльності у гімназії коедукативній. Товариства поширення освіти серед євреїв у Рівному професора Георгія Косміаді.

Початок художнього вечора о 7.15 год.

Початок товариського вечора о 11.30 год.

Прохання попередньо внести по 2 злотих від особи на організаційні потреби (до 2 травня до канцелярії гімназії).

Організаційний комітет.

(від руки)

Дирекція гімназії коедукативної. Товариства поширення освіти серед євреїв у Рівному передає найсердечніші привітання з нагоди 15-річчя педагогічної діяльності.

6 maja 1932 r. Teatr
Równe „NOWY ŚWIAT”

ARTYSTYCZNY WIECZÓR PROGRAM

1. Słowo wstępne — prof. D-r MANDEL.

2. HOMER „ILIADA” (FRAGMENT)

HOMER — ucz. 5kl. Grinszpán A.
 ACHILLES — „ Sztajnberg M.
 AGAMEMNON — „ Lili L.
 KALCHAS — „ Fiszman M.
 CHRYZES — „ Smola Z.
 ATENA — „ Goldensztejnówna Ch.
 BRANKI — „ Brennerówna F.
 MENELAUS — „ Klejnszternówna R.
 „ Samson W.

TANIEC — „ 5 Hermanówna L.
 „ 9 Terebentówna G.
 „ 4 Giliśówna S.
 GRECKI — „ 4 Frejdmierówna N.
 „ 2 Zejlówna B.
 „ 3 Gorodecerówna D.
 „ 2 Szulikówna R.
 „ 2 Targowiecka L.
 „ 2 Załmanówna S.

PAUZA 15 MINUT.

3. RABINDRANATH TAGORE
„POEZJA” w 2 aktach.
 (ulożony przez prof. J. Kosmiadiego)

PROLOG — prof. L. Modlingerównę

AMAL — ucz. 3kl. Chorowska B.
 MADHAW — „ „ Chorowska B.
 LEKARZ — „ „ Zilberberg P.
 OJCZULEK — „ „ Gojzenberżanka R.
 STRAŻNIK — „ „ Derażnerówna E.
 HEROLD — „ „ Barag G.
 MLECZARZ — „ „ Barag G.

WOJT — prof. artysta mal. Jerzy Kosmiadi
 SUDCHA — ucz. 3kl. Wołodarska C.
 CHŁOPCY — „ 2. Szychatów K.
 „ 3. Sztierenberg Z.
 „ 3. Breslerman B.
 Lekarz Nadworny — 3. Lewińska E.

Inscenizacja, nowe dekoracje, kostjumy,
 reżyserja balet prof. J. KOSMIADIEGO.

Ilustracje muzyczne orkiestry
 Maksja Krajtera.

Czysty dochód przeznaczony dla niezdolnych
 uczniów koed. gimnazjum T. S. O. W. Z. w Równem.

Osoba odpowiedzialna
 STANISŁAW SOWIŃSKI
 dyrektor gimnazjum.

Druk. Dr. Chazenczyk Równe tel. 266

Програма вечора у театрі
 “Новий світ”
 м. Рівне, 6 травня 1932 р.

6 травня 1932р. Театр, Рівне, “Новий світ”

ХУДОЖНІЙ ВЕЧІР
ПРОГРАМА

1. Вступне слово — проф.. доктор Мендель

2. Гомер “Іліада” (фрагмент)

Перелік дійових осіб та виконавців ролей.

Перерва 15 хвилин

3. Рабіндранат Тагор “ПОЧТА” у 2-х діях

(режисер Г. Косміаді)

Перелік дійових осіб та виконавців ролей.

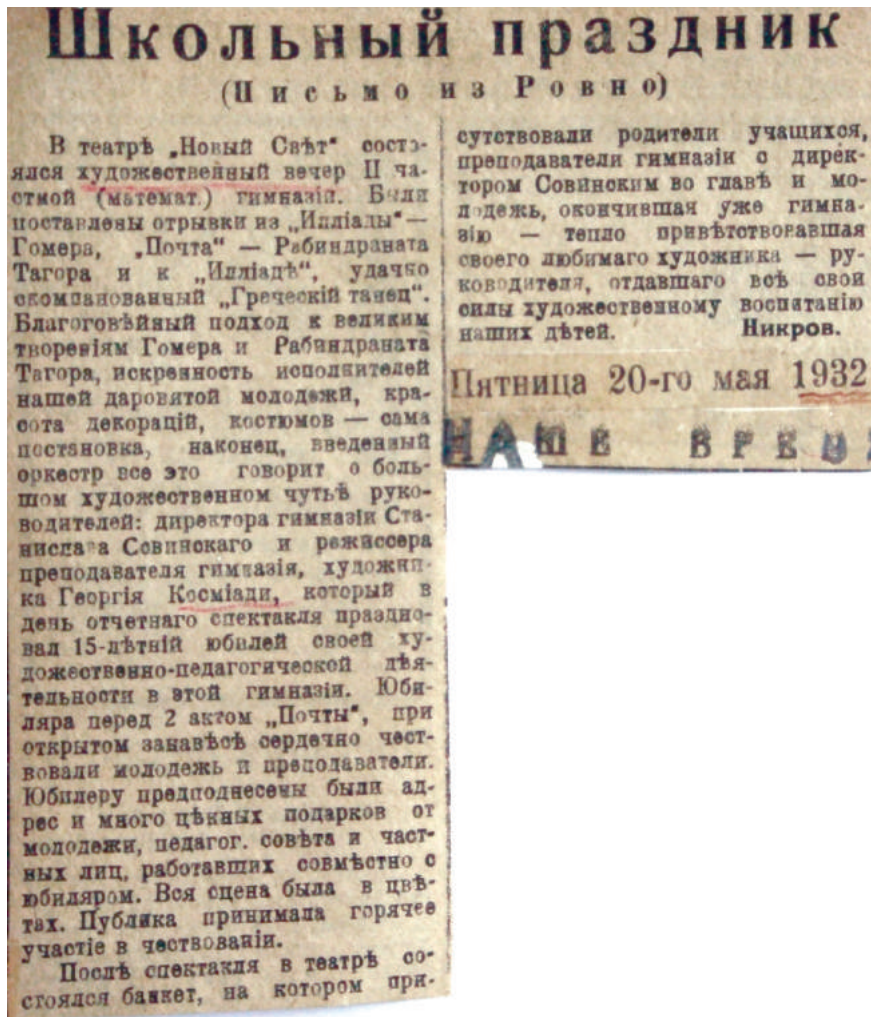
Війт — проф., художник Георгій Косміаді

Інсценізація, нові декорації, костюми, режисура,
балет — проф., Г. Косміаді.

Музичні ілюстрації оркестру Макса Крайтера.

Кошти від вечора призначаються для незаможних
учнів гімназії Товариства поширення освіти серед
євреїв у Рівному.

Відповідальна особа — Станіслав Совінський —
директор гімназії

Стаття з газети “Наш час”
20 травня 1932 р.

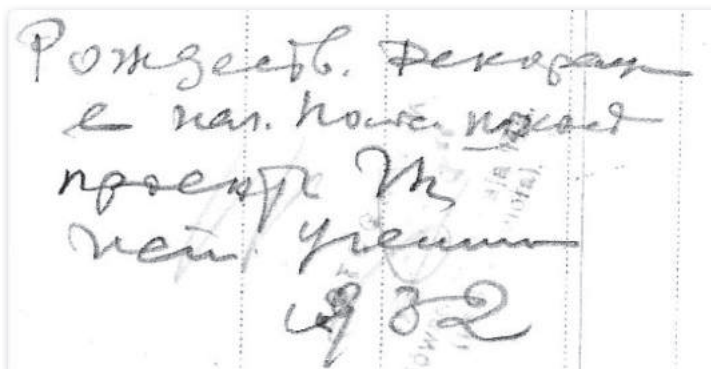
*Георгій Косміаді зі своїми учнями
м. Рівне, 1932 р.*

*Георгій Косміаді з учнями російської гімназії
м. Рівне, 1932 р.*

*Георгій Косміаді на Різдво
в Рівненській українській гімназії
1932 р.*

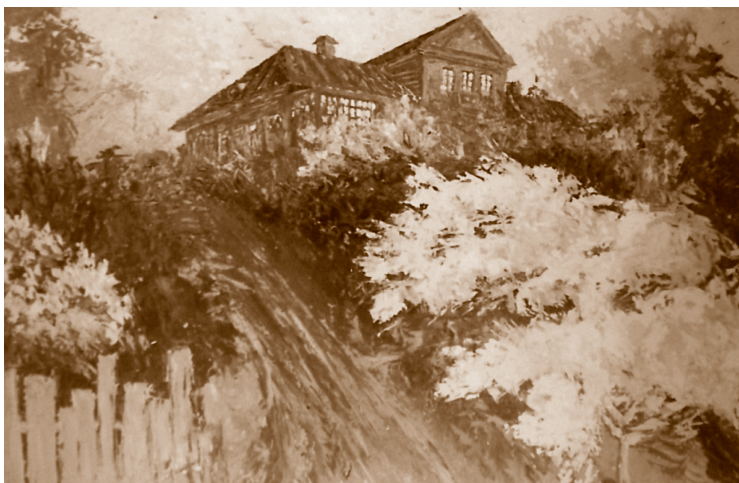
Запис Георгія Косміаді на зворотній стороні фотографії

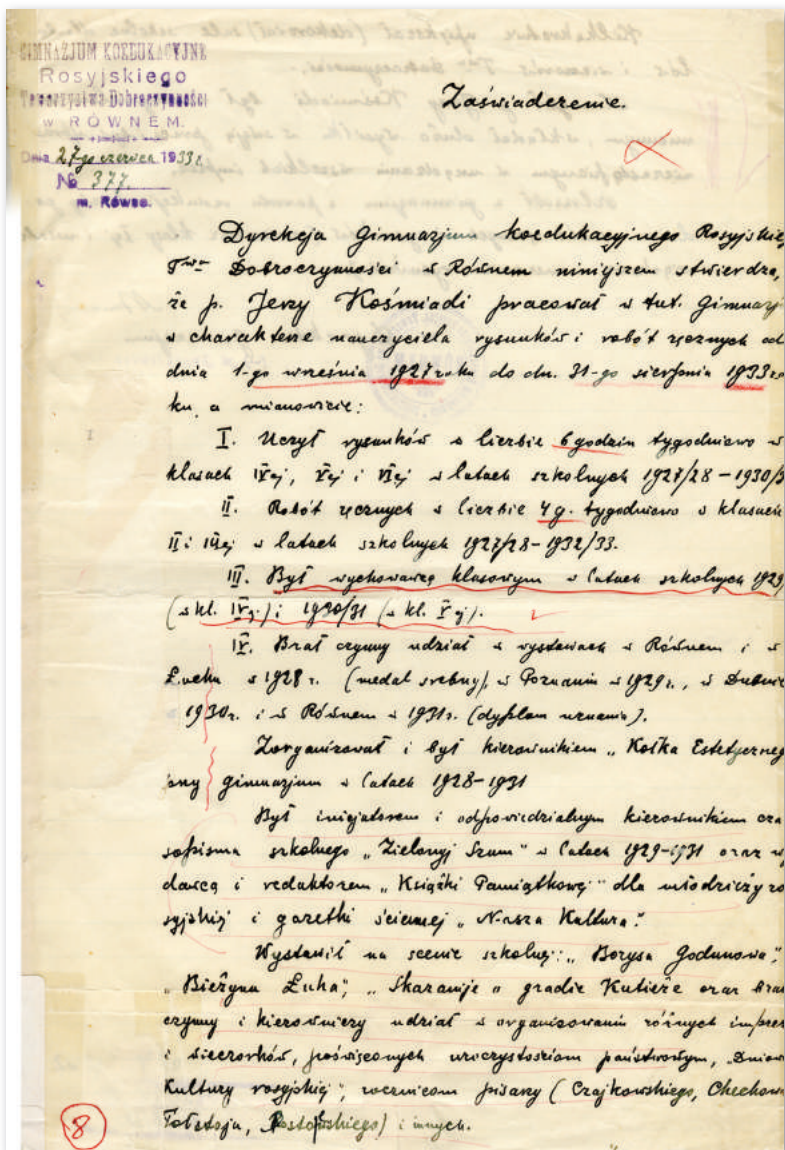
*Георгій Косміаді на виставці учнівських робіт
в польській гімназії
м. Рівне, 1933 р.*

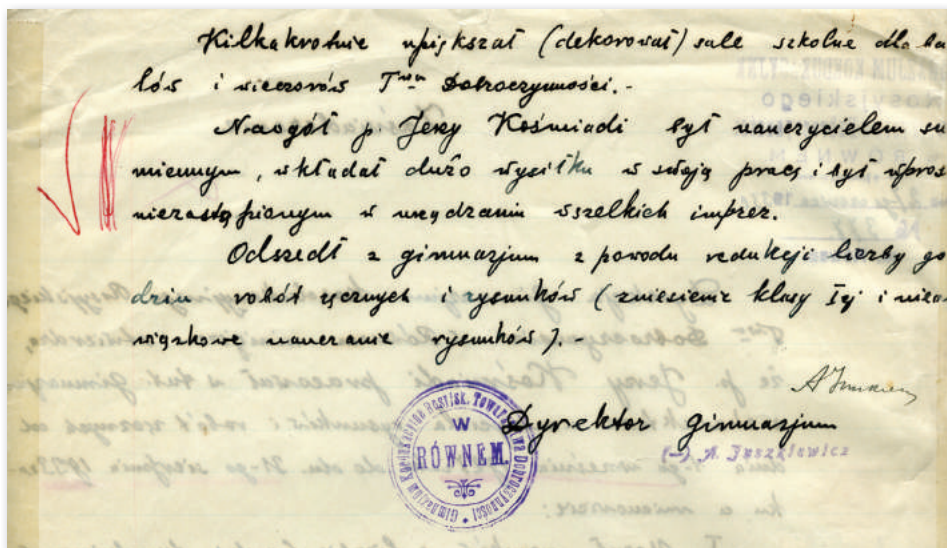
*Сцени із вистав у грецькому стилі,
які ставив Георгій Косміаді з учнями
с. Гамарня, 1932 р.*

*Фото картини Г.Косміаді “Круча”
(будинок, в якому жила сім'я по вул. Круча, 3)
м. Рівне, 1933 р.*

Свідцтво про роботу Георгія Косміади в Освітній Гімназії
 Російського Товариства Добродієвості
 в Рівному у 1927–1933 роках

Свідоцтво про роботу Георгія Косміаді в Освітній Гімназії
 Російського Товариства Добродіятів
 в Рівному у 1927–1933 роках

Коедукаційна гімназія
російського товариства
добročинності
27 червня 1933 р.
№377

Свідоцтво

Дирекція Освітньої Гімназії Російського Товариства Добročинності в Рівному даним свідоцтвом стверджує, що п. Єжи Косміаді працював у цій гімназії вчителем малювання і прикладного мистецтва з 1 вересня 1927 року до 31 серпня 1933 року, а докладніше:

1. Навчав малюванню (кількість — 6 годин на тиждень) у 4, 5, 6 класах у період з 1927/28 по 1930/31 н. р.).
2. Прикладного мистецтва (4 год.) у 2–3 класах у 1927/28–1932/33 н. р.
3. Був вихователем у 1929/30 (4 кл.) і 1930/31 (5 кл.).
4. Брав активну участь у виставках у Рівному та Луцьку у 1928 р. (срібна медаль), в Познані в 1929 р., в Дубно (1930 р.) і в Рівному в 1931 р. (диплом).

Організував і був керівником “Естетичного гуртка” при гімназії, який діяв у період з 1928–1931 рр.

Був ініціатором і відповідальним керівником шкільного журналу “Зелений гамір” в 1929–1931 рр., а також видавцем і редактором “Ксьонжкі Пашьонтковей” для російської молоді і стінгазети “Наша культура”.

Поставив на шкільній сцені “Бориса Годунова”, “Сказання про град Кітеж”, а також брав активну участь в організації різних імпрез і вечорів, присвячених державним урочистостям (“День російської культури”), річницям письменників (Чехова, Толстого, Достоєвського) та ін.

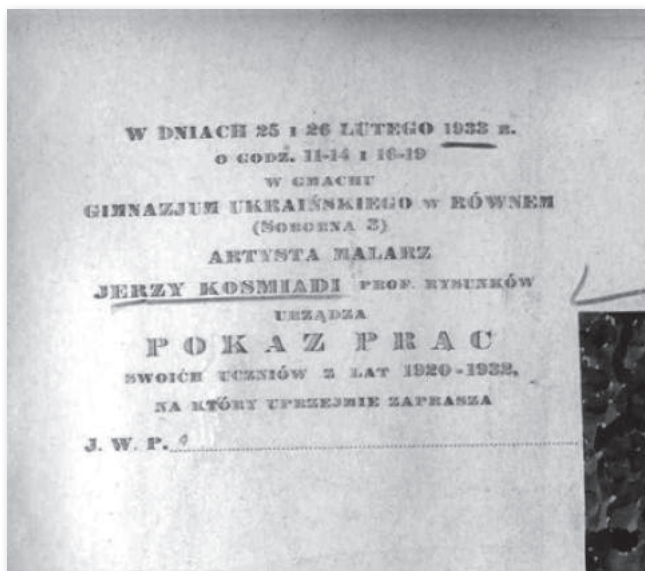
Багато разів прикрашав шкільну залу для балів та вечорів Товариства Добročинності.

П. Єжи Косміаді був сумлінним вчителем, вкладав багато сил у свою працю і був просто незамінним при організації різноманітних імпрез.

Пішов з гімназії з приводу зменшення кількості годин прикладного мистецтва та малювання.

(підпис)

Директор гімназії
Печатка

Запрошення на виставку в українську гімназію.
м. Рівне, 1933 р.

Запрошення на виставку в українську гімназію
м. Рівне, 1933 р.

“Душа дитини у лініях і кольорах”

25 та 26 лютого 1933 року у приміщенні української гімназії у Рівному (Соборна, 3) художник, проф. Георгій Косміаді організовує виставку робіт учнів 1920–1932 років, на яку він сердечно запрошує у години: з 11.00 до 14.00 та з 16.00 до 18.00.

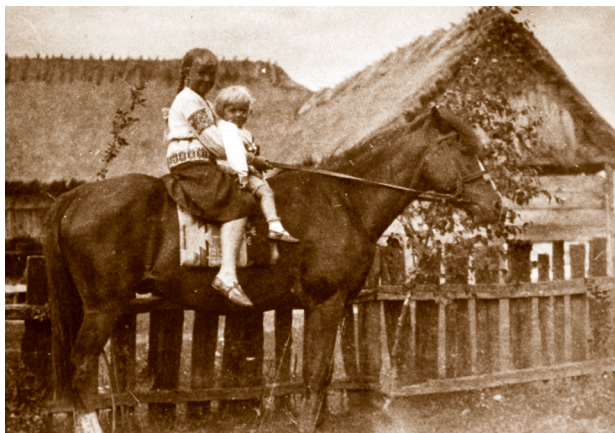
*Діти Георгія Косміаді в садку біля будинку,
в якому проживали
м. Рівне, вул. Круча, 3. 1934 р.*

*Георгій Косміаді з сином Володимиром
на озері Басів Кут, 1934 р.*

*Георгій Косміаді з дружиною і сином
біля залізничного переїзду
с. Решуцьк, 1934 р.*

*Діти Георгія Косміаді
с. Гамарня, 1934 р.*

Гімназія коєдукаційна
єврейського товариства
в Рівному
вул. Погорна, № 3
№193/34

Рівне, 26.06.1934 р.

Свідоцтво

Даним документом засвідчую, що п. Георгій Косміаді, митець-художник, працює у даному закладі від 1922/23 шкільного року, тобто безперервно 12 років, вчителем малювання та прикладного мистецтва. У педагогічній праці професор Косміаді є прикладом пунктуальності і відданості своїй професії, де досягає незвичайних результатів, а особливо у сфері декорації та оздоблення. Праці його учнів неодноразово були представлені на різноманітних виставках. Пан організовує спеціальні вечори, де застосовує записи грампластинок, спів хору, декламування, а також веде мистецький гурток, який сам і організував. За підтримки молоді інсценізував декілька п'єс, до яких сам малював ефектні декорації та готував костюми. Завдячуючи своїм архітектурним знанням, п. Косміаді проектує плани перебудови шкільного приміщення згідно з вимогами і є також фахівцем при ремонтах школи.

У зв'язку з кризою у шкільництві п. Косміаді змушений шукати іншої посади, оскільки мусить підтримувати побут своєї родини.

Печатка Директор

Підпис

Станіслав Совінський

*Георгій Косміаді з членами Естетичного Гуртка
Сцени з вистави Римського-Корсакова “Шехерезада”
м. Рівне, 1934 р.*

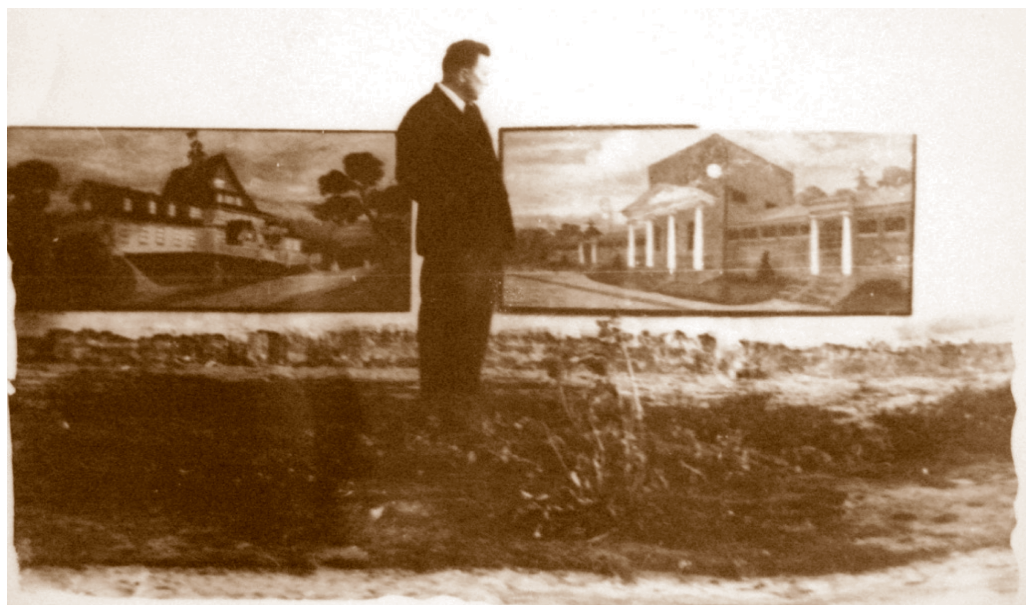
*Виставка робіт учнів гімназії
м. Рівне, 1935 р.*

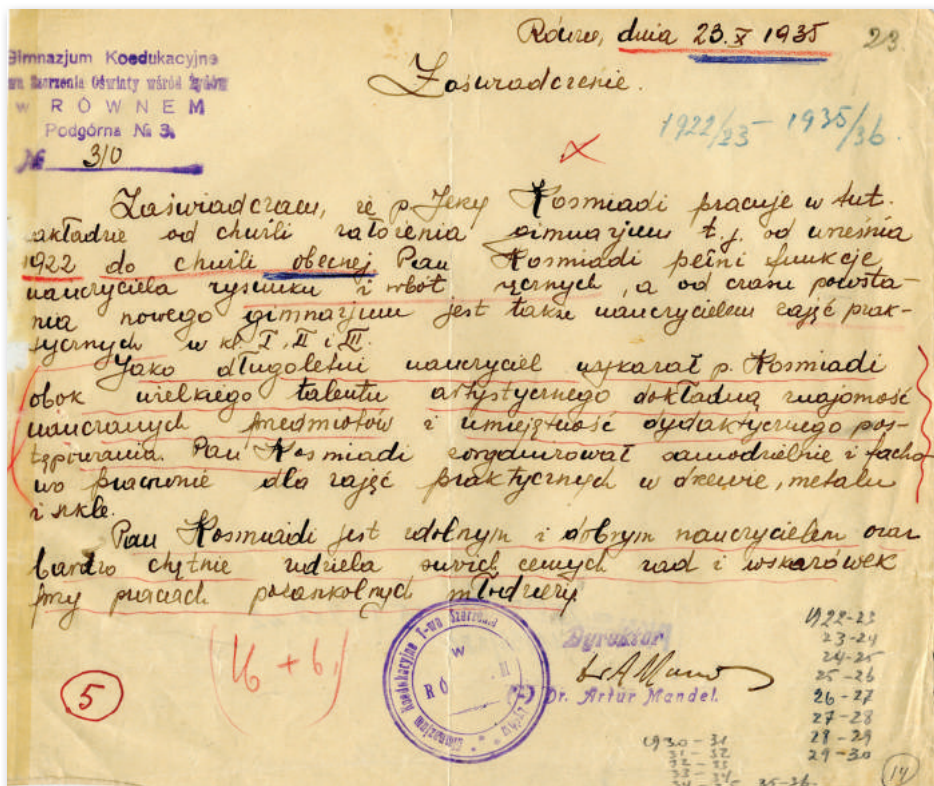
*Георгій Косміаді на екскурсії з юними художниками
в Решуцьку, 1935 р.*

Картини Георгія Косміаді “Курортні ванни на Волині”,
написані у 1928 р.

*Георгій Косміаді на виставці біля картин,
м. Рівне, 1935 р.*

Свідчення про роботу Георгія Косміаді в коєдукаційній Гімназії
Єврейського Товариства у Рівному у 1922–1935 рр.

Гімназія коєдукаційна
єврейського товариства
в Рівному
вул. Підгорна, №3
№310

Рівне, 23 жовтня, 1935 року

Свідоцтво

Засвідчую, що п. Георгій Косміаді працює у даному закладі від часу заснування гімназії, з вересня 1922 року, до теперішнього часу.

Пан Косміаді займає посаду вчителя малювання та прикладного мистецтва, а з часу утворення нової гімназії він є також вчителем практичних занять у 1–3 класах.

Пан Косміаді талановитий митець, який має точні знання з предметів, що викладає. Він також охоче використовує свої цінні поради та вказівки на позашкільних заходах для молоді.

Печатка Директор

Підпис

Артур Мендель

*Родина Бронштейнів у гостях у родини Косміаді
біля церкви с. Кустин
1935 р.*

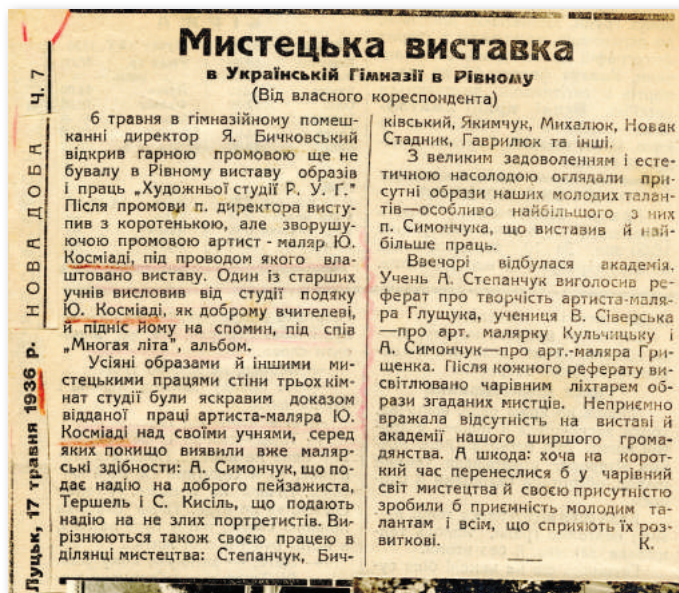
*Георгій Косміаді з сином Володимиром
м. Рівне, вул. Директорська, 1935 р.*

*Колектив польської початкової школи,
в якій навчалася Надія Косміді
м. Рівне, 1935 р.*

*Георгій Косміді з учнями української гімназії
м. Рівне, 1935 р.*

Стаття з газети "Нова доба"
м. Рівне, 1936 р.

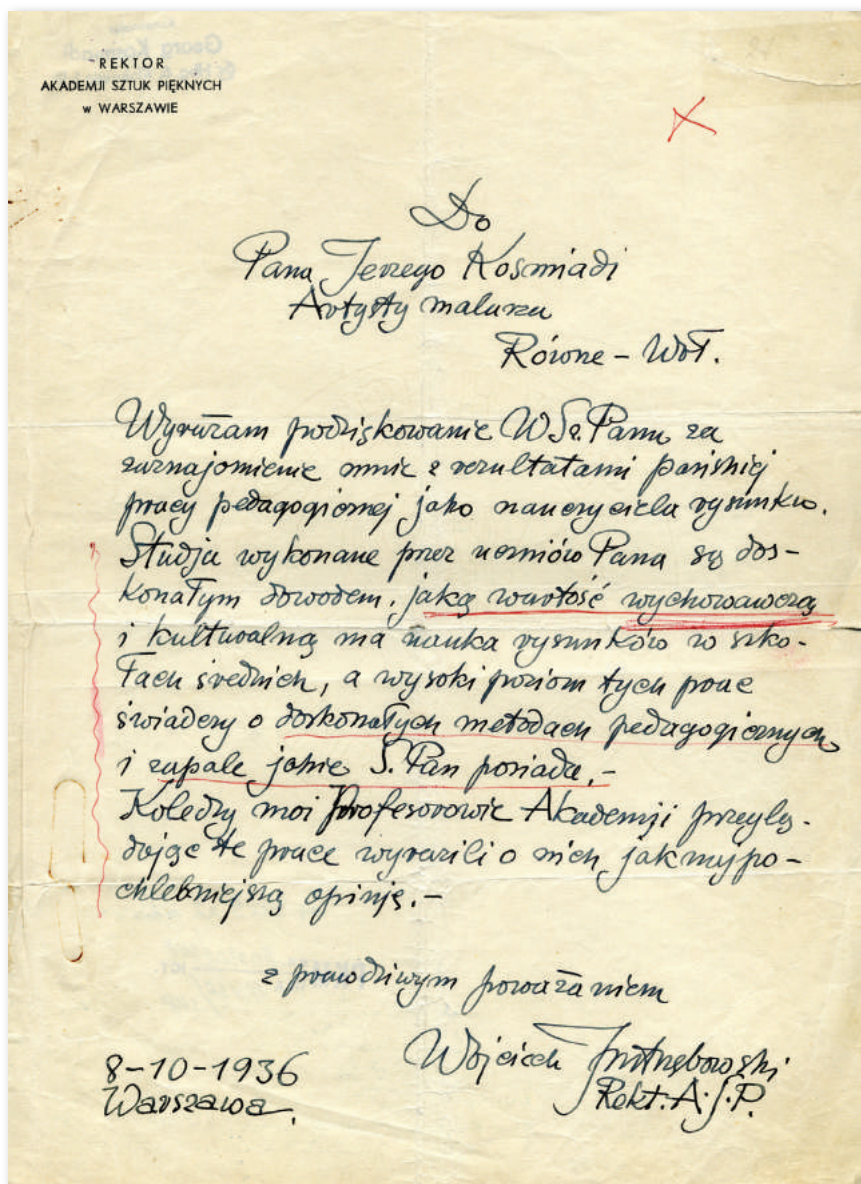
Георгій Косміаді з оркестром російської гімназії
м. Рівне, 1936 р.

*Георгій Косміаді з директором польської гімназії
Совіцьким
м. Рівне, 1936 р.*

*Георгій Косміаді з друзями в садку А.Симончука
1936 р.*

Лист ректора Академії мистецтв у Варшаві
Георгію Косміаді від 8 жовтня 1936 р.

Ректор
Академії мистецтв
у Варшаві

Пану Георгію Косміаді, художнику.

Рівне

Дуже дякую Пану за те, що Пан ознайомив мене з результатами своєї педагогічної діяльності як вчителя малювання. Вони доводять, яку цінність, виховну і культурну, має наука малювання в середніх школах, а високий рівень цих робіт свідчить про досконалі педагогічні методи та запал, які має Пан.

Мої колеги, професори Академії мистецтв, дуже високо оцінили роботи.

8–10-1936

Варшава. З повагою ректор.

LIGA OBRONY POWIETRZNEJ i PRZECIWGAZOWEJ
STOWARZYSZENIE WYŻSZEJ UŻYTECZNOŚCI
POD WYSOKIM PROTEKTORATEM PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
WOŁYŃSKI OKRĄG WOJEWÓDZKI

ŚWIADECTWO

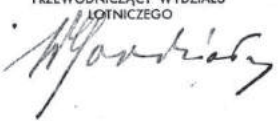
Nr. 8/36

Pan (i) Kosmiadi Jerzy

ukończył (a) w Równem w dniu 7 grudnia 1936 roku.

Kurs Instruktorów Modelarstwa Lotniczego

PRZEWODNICZĄCY WYDZIAŁU
LOTNICZEGO

PREZES ZARZĄDU

INSTRUKTOR OKRĘGOWY
LOTNICTWA

DRUKARNIA PAŃSTWOWA w ŁUCZKU, Nr. 2049 21.XI-36.

Свідцтво Георгія Косміаді про закінчення курсів
Інструкторів Авіаційного Моделювання
1936 р.

Ліга протиповітряної та протигазової оборони під високим протекторатом Пана Президента Речі Посполитої
Волинський округ

Свідоцтво

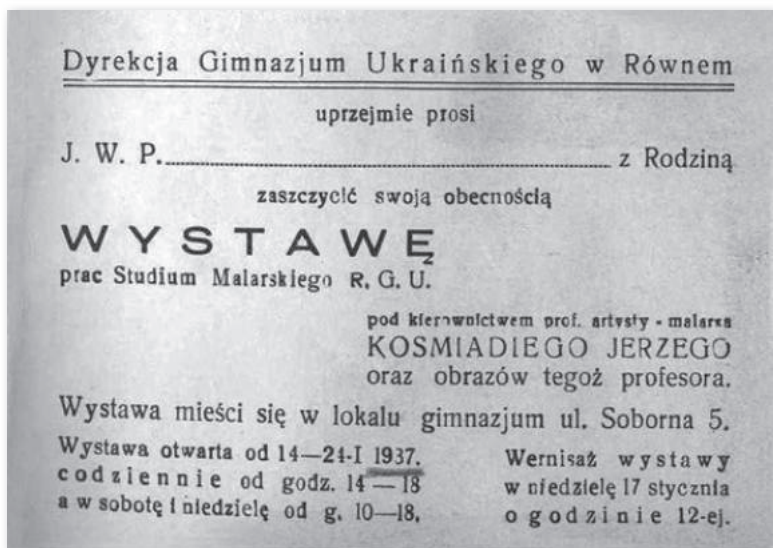
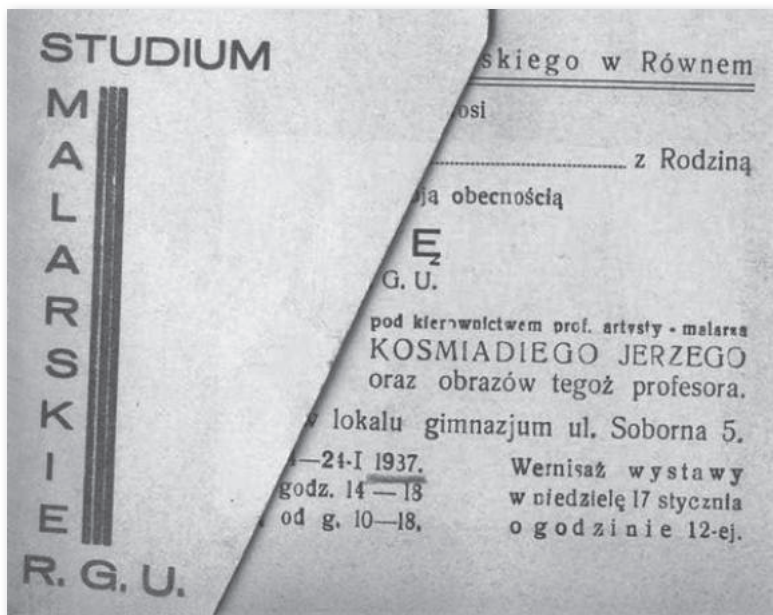
№ 8/36

Пан Георгій Косміаді

закінчив у Рівному 7 грудня 1936 року
курс Інструкторів Авіаційного Моделювання.

Голова
(підпис)

Інструктор округу
(підпис)

Запрошення на виставку картин в українську гімназію
м. Рівне, 1937 р.

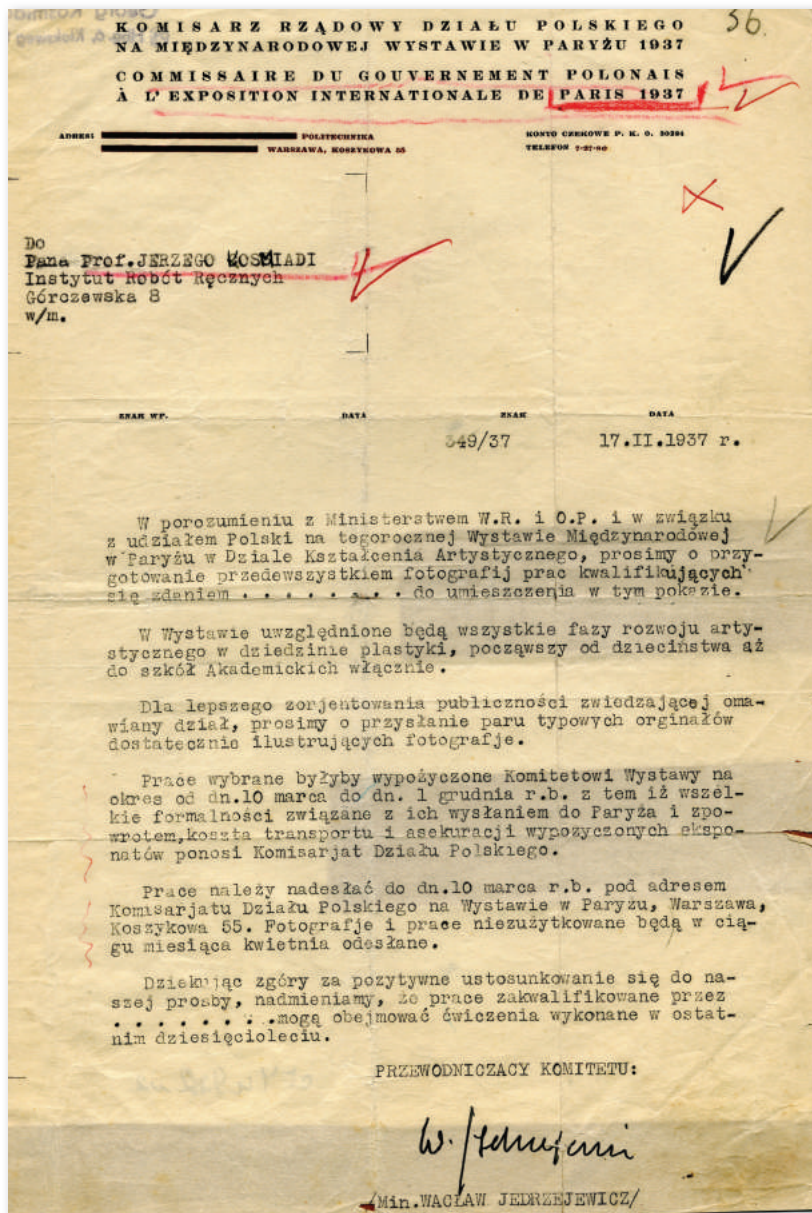
ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ У РІВНОМУ
ласкаво просить виявити шану та відвідати

ВИСТАВКУ
робіт Художньої студії

під керівництвом проф. художника
Георгія Косміаді,
а також картин цього ж професора.

Виставка знаходиться в приміщенні гімназії на вул. Соборна, 5.
Виставка діє від 14–24.I.1937 р. щоденно від 14.00 до 18.00 год.,
у суботу та неділю від 10.00 до 18.00 год.
Вернісаж виставки у неділю 17 січня о 12.00 годині.

Запрошення на виставку в українську гімназію
м. Рівне, 1937 р.

Лист до Георгія Косміаді, 1937 р.

Урядовий Комісаріат Польського Відділення
На Міжнародній Виставці в Парижі, 1937 рік

Пану проф. Єжи Косміаді
Інститут Прикладного Мистецтва,
вул. Горчевська, 8

№ 349/37 17.02.1937 р.

Погодженням із Міністерством і у зв'язку з участю Польщі на цьогорічній Міжнародній виставці в Парижі (галузь “Мистецьке вдосконалення”) просимо підготувати фотознімки робіт, що кваліфікуються темою (думкою) для виставки.

На виставці будуть братися до уваги всі періоди розвитку мистецтва у галузі пластики, починаючи з дитинства і до Академії.

Для літньої орієнтації публіки просимо вислати декілька типових оригіналів, які б достатньою мірою ілюстрували фотографії.

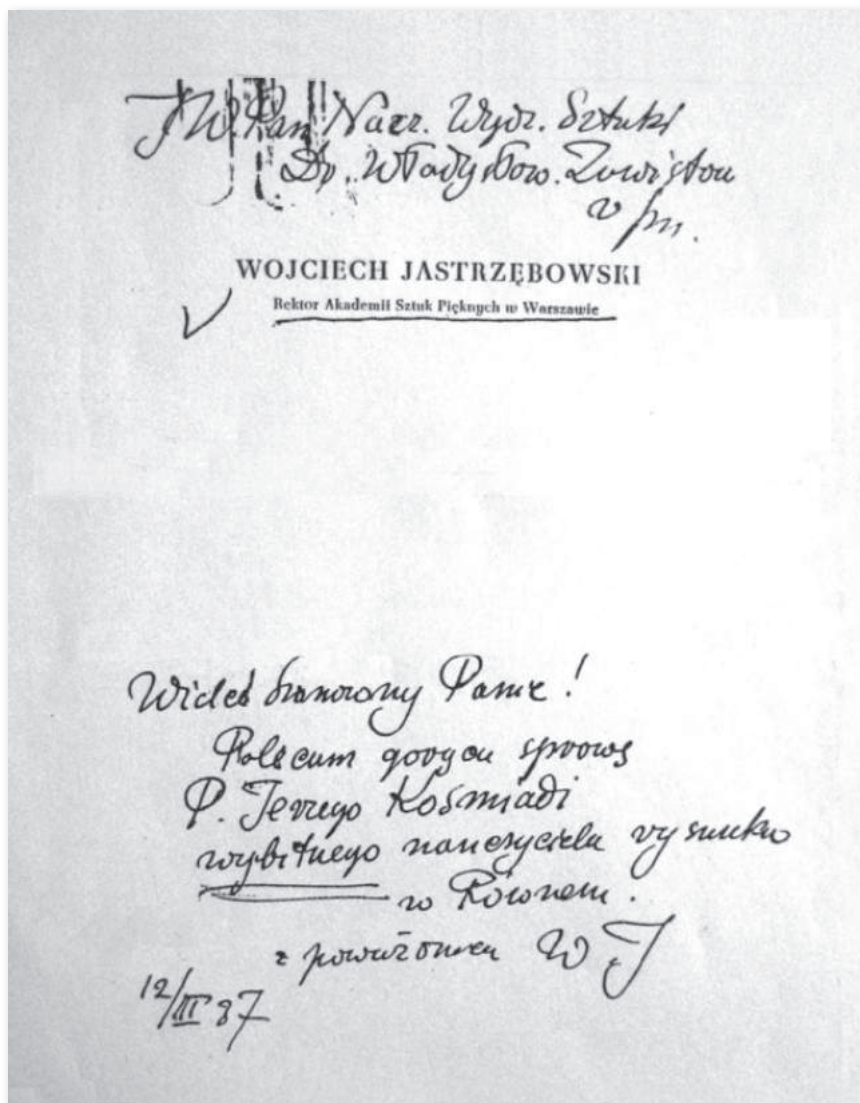
Вибрані праці були б позичені Комітету Виставки на період від 10 березня до 1 грудня з тією умовою, що всі затрати, пов'язані з транспортуванням, бере на себе Комісаріат Польського відділу.

Праці слід надсилати до 10 березня на адресу Комісаріату Польського Відділу на виставку в Париж (Варшава, вул. Кошикова, 55).

Фотографії та роботи, які не будуть задіяні у виставці, протягом квітня будуть повернені.

Заздалегідь дякуємо за позитивне ставлення до нашої пропозиції і повідомляємо, що можуть бути представлені роботи, які були виконані протягом останнього десятиріччя.

Голова комітету
Підпис
Мін. Вацлав Єджесвіч

Записка ректора академії мистецтв у Варшаві
Войцеха Ястшембовського
від 12 березня 1937 р.

Шановному Керівнику факультету мистецтв

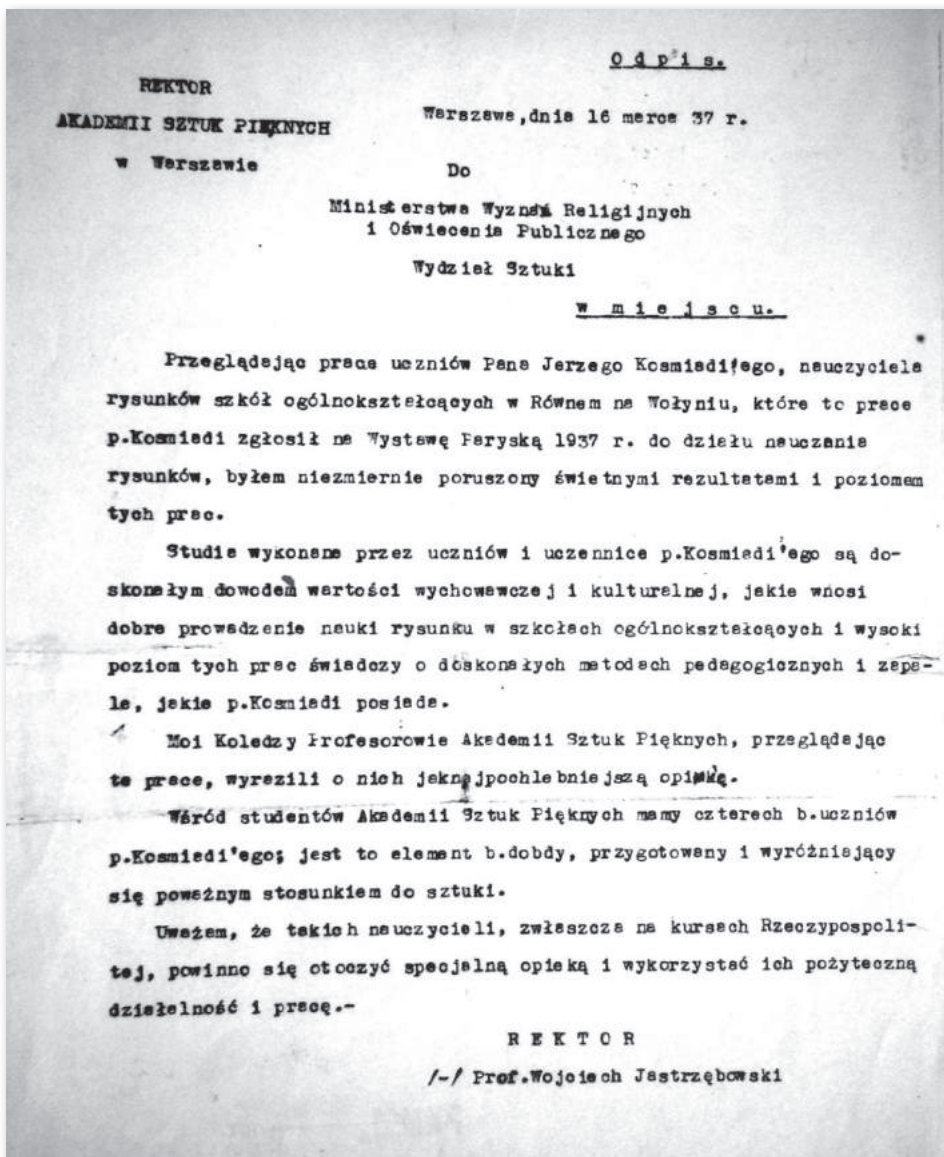
Войцех Ястшембовський,
ректор Академії мистецтв у Варшаві

Шановний Пане!

Гаряче пропоную справу пана Георгія Косміад, і сла-
ветного вчителя малювання у Рівному.

З повагою В. Я.

12.III. 37 р.

Лист ректора Варшавської Академії мистецтв
від 16 березня 1937 р.

Відповідь

Варшава, 16 березня 1937 року

Ректор

Академії мистецтв

у Варшаві

Міністерству Віросповідань та

Громадської освіти

Відділ мистецтва

Переглядаючи праці учнів Пана Єжи Косміаді, вчителя малювання загальноосвітніх шкіл у Рівному на Волині, які Пан Косміаді подав на виставку в Парижі у 1937 році до галузі “Навчання малювання”, я був надзвичайно зворушений результатами і рівнем цих робіт. Високий рівень цих праць свідчить про досконалі педагогічні методи і запал Пана Косміаді.

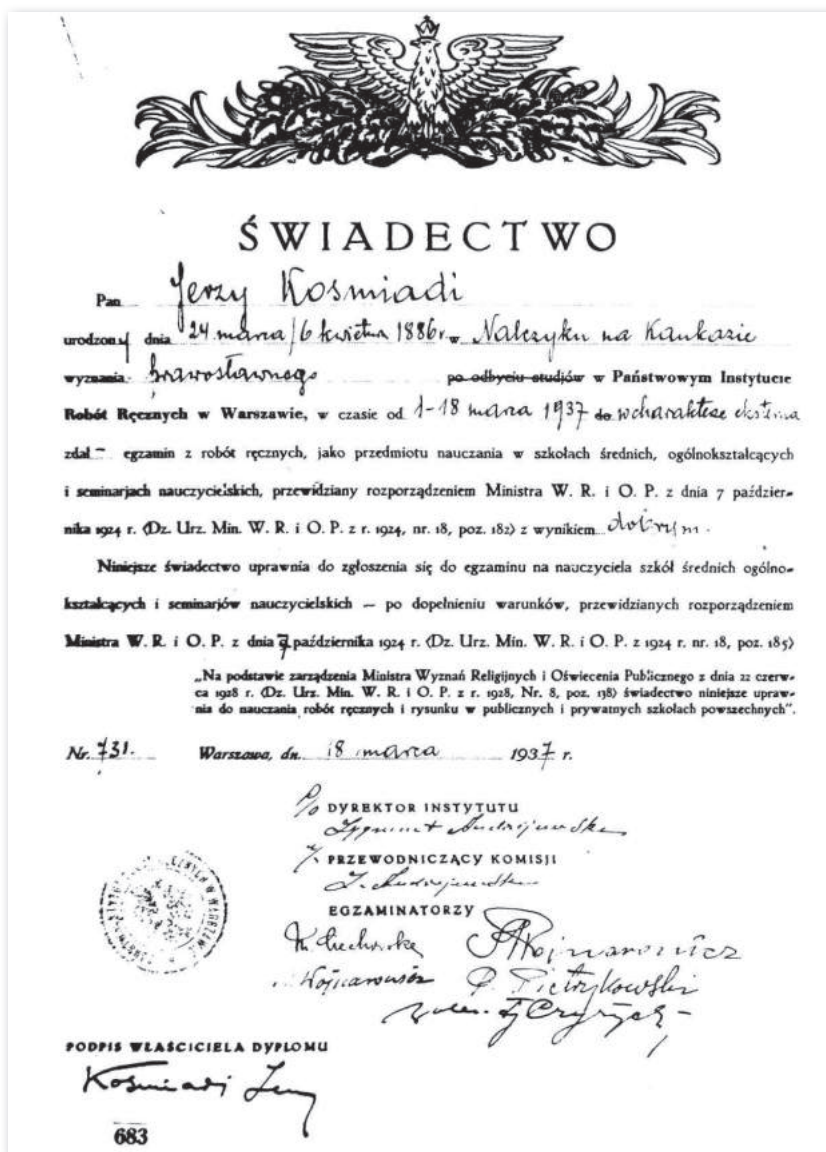
Мої колеги з Академії Мистецтв, переглядаючи дані праці, висловили найкращі думки.

Серед студентів Академії я маю чотирьох учнів п. Косміаді, які є добре підготовленими і серйозно ставляться до мистецтва як науки.

Я вважаю, що таких вчителів, особливо на курсах Речі Посполитої, повинні спеціально опікувати та використовувати їхню корисну діяльність та працю.

Ректор

професор Войцех Єстрзєбовський

Свідоцтво Г.Косміаді про здачу екзамену
 з прикладного мистецтва
 1937 р.

Свідоцтво

Пан Георгій Косміаді народився 24 березня (6 квітня) 1886 року в Нальчику на Кавказі, православної віри, з 1–18 березня 1937 року здав екстерном екзамен з прикладного мистецтва у Варшавському державному інституті прикладного мистецтва на оцінку “добре” і має право викладати даний предмет в середніх школах, загальних семінаріях, що готують вчителів згідно з розпорядженням міністра від 7 жовтня 1924 року.

Дане свідоцтво дає право здати екзамен на посаду вчителя середніх шкіл та семінарій, що готують вчителів — при виконанні умов, передбачених розпорядженням Міністра.

№731

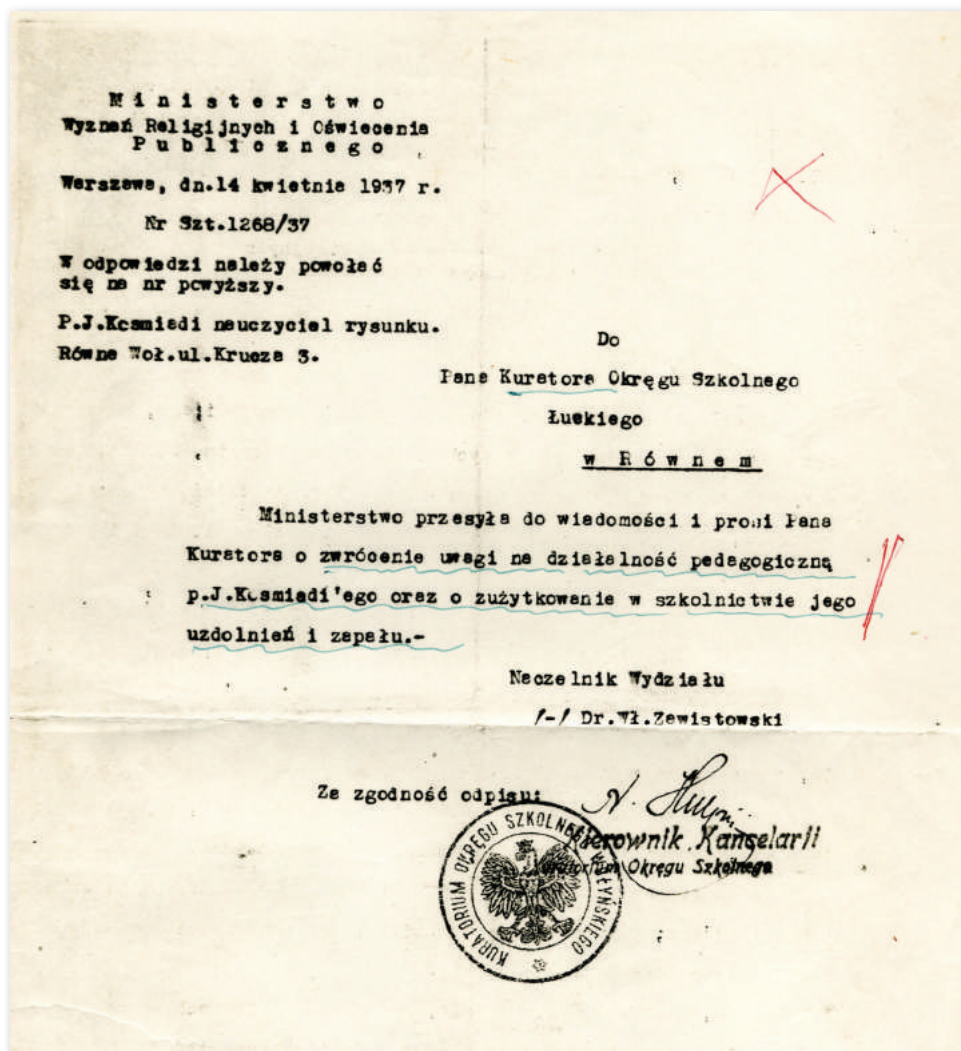
Варшава. 18 березня 1937 року.

Директор Інституту
(підпис)

Голова комісії

Печатка (підпис)

Екзаменатори
(підписи)Підпис власника диплому
(підпис)

Клопотання Міністерства Віросповідань
та Публічної Освіти
від 14 квітня 1937 р.

Міністерство віросповідань

та публічної освіти

Варшава, 14 квітня 1937 р.

№ 1268/37

П. Г. Косміаді, вчитель малювання

Рівне, Волинь, вул. Круча, 3

Пану завідуючому відділу освіти

Луцького шкільного округу

в Рівному

Міністерство повідомляє і просить звернути увагу на педагогічну діяльність пана Георгія Косміаді, а також на виявлення його здібностей і запалу у шкільній діяльності.

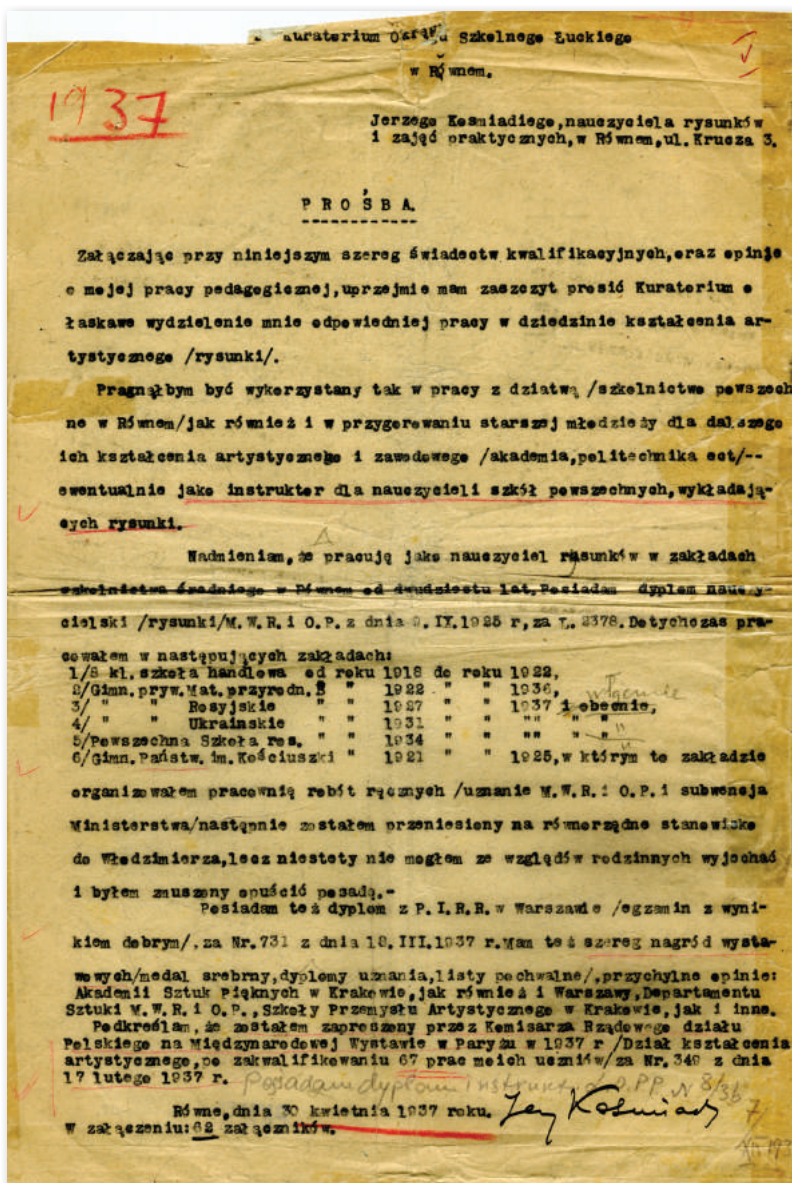
Начальник відділу

доктор Вл. Зевістовський

Погоджено завідуючий канцелярією

(підпис)

Печатка

Прохання-резюме Георгія Косміаді
30 квітня 1937 р.

Шкільне управління Луцького округу в Рівному

Георгія Косміаді,
вчителя малювання і практичних занять
в м. Рівному, вул. Круча, 3.
Прохання

Маючи ряд кваліфікаційних посвідчень, а також думки про мою педагогічну працю, маю честь просити Управління про виділення відповідної роботи у галузі мистецької освіти (малюнок).

Хотів би я бути задіяним як в роботі з дітьми (початкова школа в Рівному), так і в підготовці старшої молоді для подальшої мистецької та професійної освіти (академія, політехніка і т. п.), можливо, інструктором для вчителів початкових шкіл, які викладають малювання.

Я працюю вчителем малювання у закладах середньої школи в Рівному вже близько 20 років. Маю вчительський диплом (від 9 вересня 1925 р.). До цього часу я працював у наступних закладах:

1. 8 клас. Торговельна школа — 1918–1922;
2. Приватна гімназія Математично-Природнича — 1922–1936;
3. Приватна гімназія (Російська) — 1927–1937 (і зараз, тобто 1937 рік);
4. Приватна гімназія (Українська) — 1931–1937;
5. Початкова художня школа — 1934–1937;
6. Державна гімназія ім. Костюшка — 1921–1925, де я організував майстерню прикладного мистецтва, потім я був переведений на рівноцінне місце до Володимирця, але, на жаль, я не зміг з огляду родинних справ виїхати і був змушений залишити посаду.

Маю також диплом м. Варшава (екзамен — оцінка “добре”).

Я маю також ряд нагород з виставок (срібна медаль, диплом визнання, похвальні листи), схвальні думки Краківської Академії мистецтв, Варшавської Академії мистецтв та ін.

Зауважую, що я був запрошений Урядовим Комісаром Польського відділу на Міжнародну виставку в Парижі у 1937 р.

Було виставлено 67 робіт моїх учнів, які отримали схвальні відгуки.

м. Рівне, 30 квітня 1937 року.

(підпис)

Отличие русского художника - педагога

Произведения худ. Г. П. Космиди на Парижской выставке

В наше время, когда все русское в пренебрежении, редко приходится слышать о безпристрастной оценке успехов русского творчества, не говоря уже о случаях лестного отзыва. Поэтому особенно приятно отметить редкий и отрядный факт — признания больших заслуг за одним из наших соотечественников, художником Г. П. Космиди, который своим талантом и работами настолько выдвинулся из общей массы педагогов-художников в Польше, что при совершенно исключительных обстоятельствах получил приглашение принять участие в Парижской Выставке и выступить на ней со своими работами.

Прибыв в половине марта в Варшаву, для устройства выставки своих работ и работ своих учеников в Академии Художеств, Г. П. Космиди случайно узнал, что еще с февраля миз его ждет приглашение Всемирной Выставки, так как его хорошо помнят еще с 1922 года, когда впервые Г. П. Космиди устроил в Варшаве большую выставку ученических работ, на первом Всеполюском Съезде учителей рисования.

Работами, привезенными Г. П. Космиди с собой в Варшаву, живо заинтересовался ректор Академии Художеств, проф. В. Ястржембовский, который с энтузиазмом отозвался о необы-

чайно высоком уровне работ учеников и учениц г. Космиди, находя, что они являются отличным доказательством культурной и воспитательной цен-

ности, которую вносит рисование в общеобразовательных школах.

Проф. Ястржембовский кроме того подчеркнул, что выдающийся уровень этих работ свидетельствует о превосходных педагогических методах, принимаемых Г. П. Космиди, и его горячем увлечении делом.

Вся профессора варшавской Академии Художеств, просматривая работы, привезенные Г. П. Космиди, дали о них самые восторженные отзывы.

Приятно еще отметить и то, что ректор Академии Художеств рассказал, что среди студентов имеются четыре бывших ученика художника Космиди, которые выдвигаются, как своей хорошей подготовкой, так и своим серьезным отношением к искусству.

Комитетом Парижской Выставки в Варшаве отобрано 67 работ из ряда школ, где худ. Космиди преподавал и преподает в настоящее время.

Проф. Академии Художеств Т. Прушковский, возглавлявший приемную комиссию, выразил горячее желание приобрести большинство этих работ для Академии.

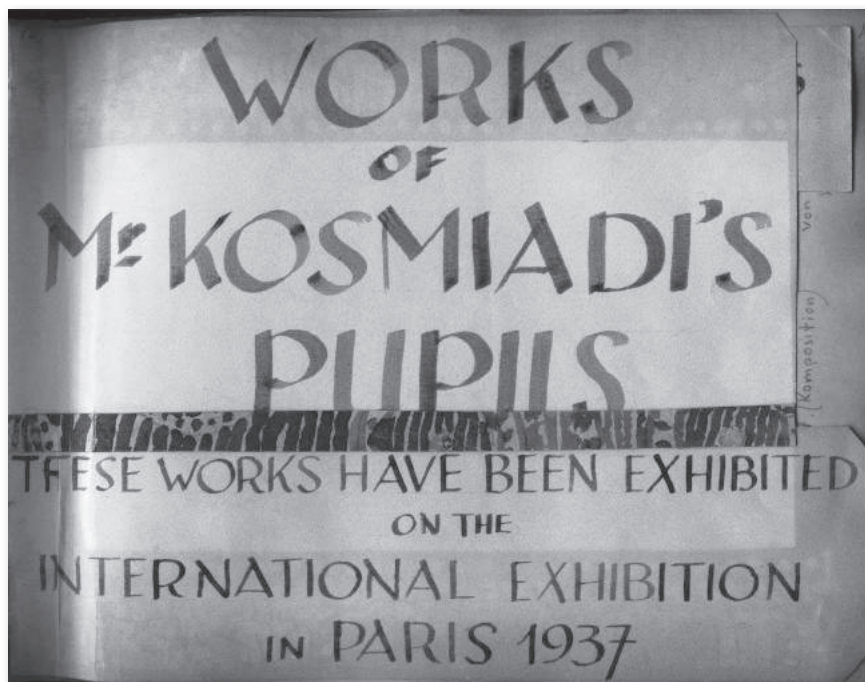
Лестные отзывы, которых удостоился г. Космиди и приглашение его на Парижскую Всемирную Выставку, которое надо рассматривать, как редкое отличие, — все это не случайные явления, а результат долгой, 20-летней упорной работы, в которой г. Космиди проявил себя не только прекрасным педагогом, но и человеком большого таланта и воли.

Н. Ч.—в

1937

Газетна стаття про участь у Паризькій виставці
1937 р.

*Афіша виставки художніх робіт учнів Георгія Косміаді
у Парижі 1937 р.*

*Георгій Косміаді зі співробітниками та учнями російської гімназії
м. Рівне, 1937 р.*

*Косміаді з друзями біля хати Миколи Тимощука,
в якого знімали дачу с. Гамарня, 1937 р.*

*Георгій Косміаді із скаутами російської гімназії
м. Рівне, 1937 р.*

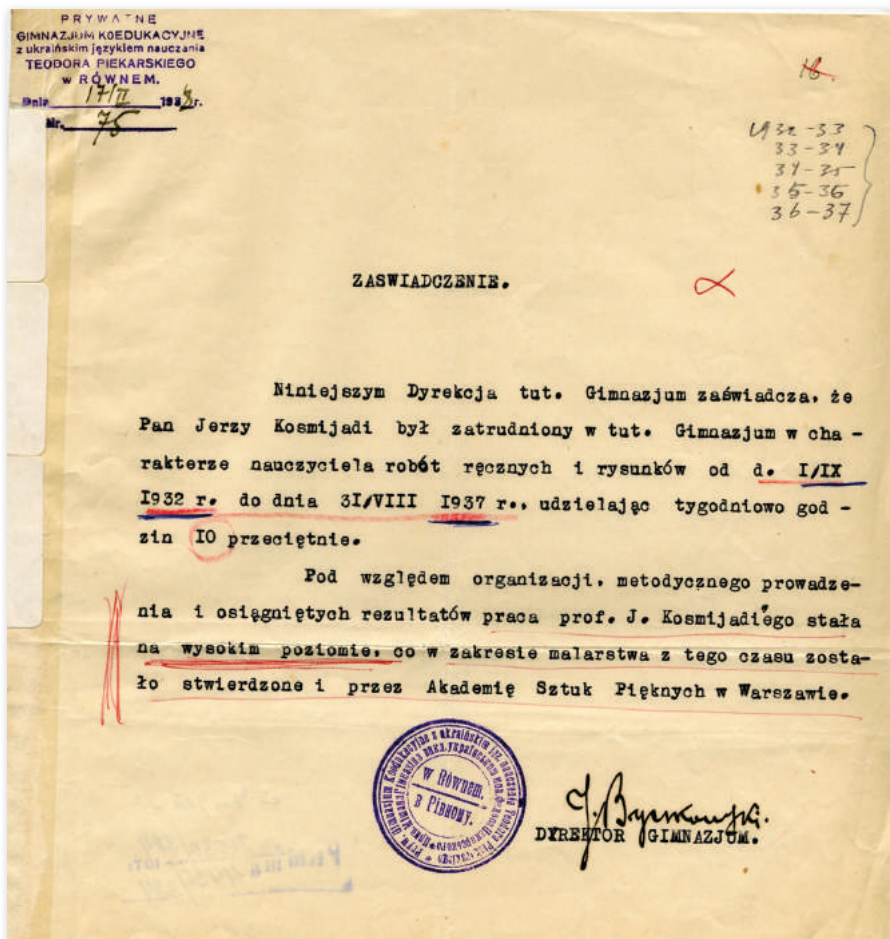
*Г. П. Косміаді у робочому кабінеті вдома
м. Рівне, вул. Круча, 3. 1937 р.*

*Будинок спроектований Г.Косміаді
м. Рівне, 1937 р.*

*Різдвяна ялинка в помешканні Георгія Косміаді
м. Рівне, вул. Круча, 3. 1937 р.*

Свідцтво про роботу Георгія Косміаді у Приватній гімназії
з українською мовою викладання Федора Пекарського
у Рівному в 1932–1937 рр.

Приватна гімназія
з українською мовою викладання
Федора Пекарського
у Рівному
17.02.1938 р.
№75

Свідоцтво

Даним документом дирекція гімназії засвідчує, що п. Георгій Косміаді працював у даній гімназії вчителем прикладного мистецтва та малювання з 1 вересня 1932 р. по 31 серпня 1937 р. — 10 год. тижневого навантаження.

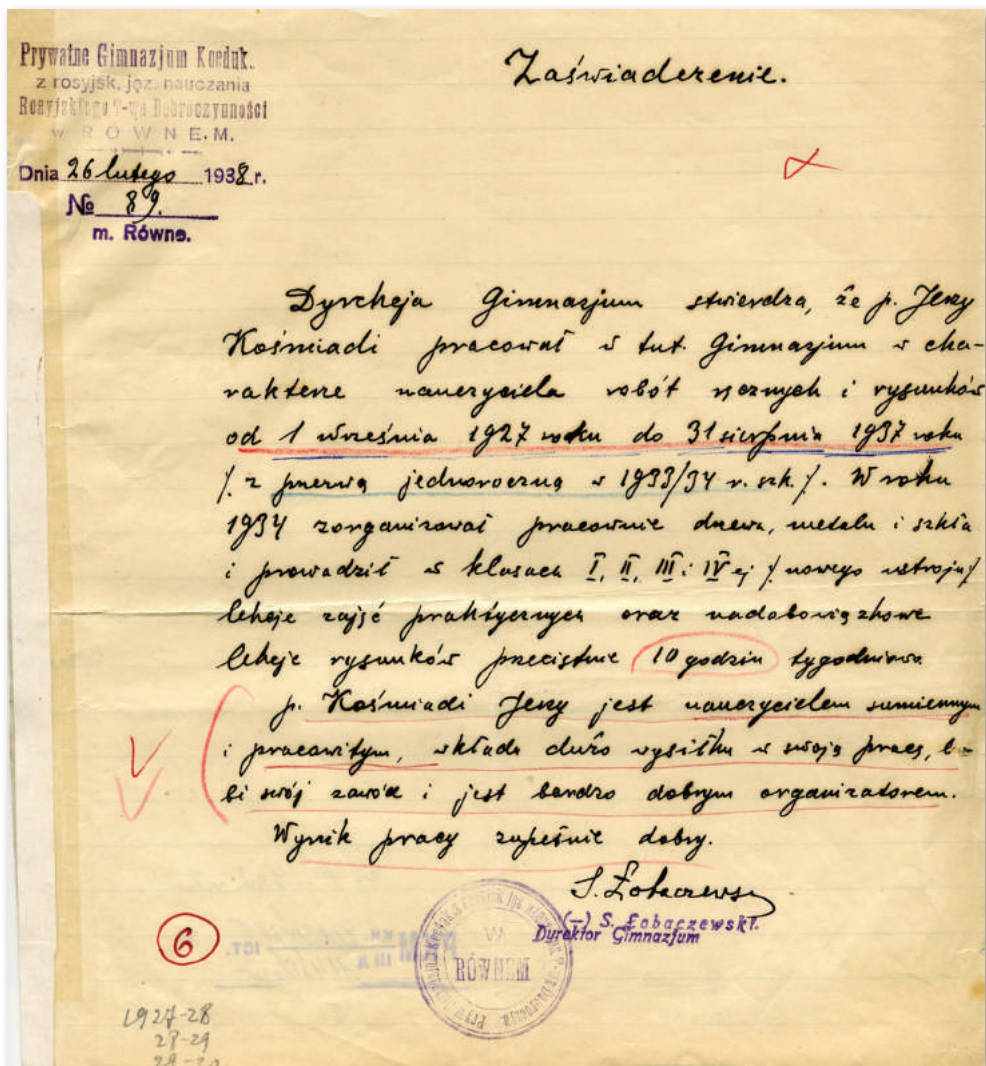
Щодо організації, методичної роботи і досягнутих результатів, праця професора Косміаді високого рівня, що було визнано і Академією мистецтв у Варшаві.

(підпис)

Я.Бичківський

Печатка

Директор гімназії

Свідоцтво про роботу Георгія Косміаді
у Приватній освітній гімназії з російською мовою викладання
в 1927–1937 рр.

Приватна освітня гімназія
з російською мовою викладання
26 лютого 1938 р.
№89 м. Рівне

Свідоцтво

Дирекція гімназії стверджує, що п. Георгій Косміаді працював у даній гімназії вчителем прикладного мистецтва та малювання з 1 вересня 1927 р. по 31 серпня 1937 р. (з перервою в 1 рік — 1933/34). У 1934 р. організував майстерню, де виготовляли учні вироби з дерева, металу, скла. Він також вів практичні заняття у 1–4 класах, а також уроки малювання (10 год. на тиждень).

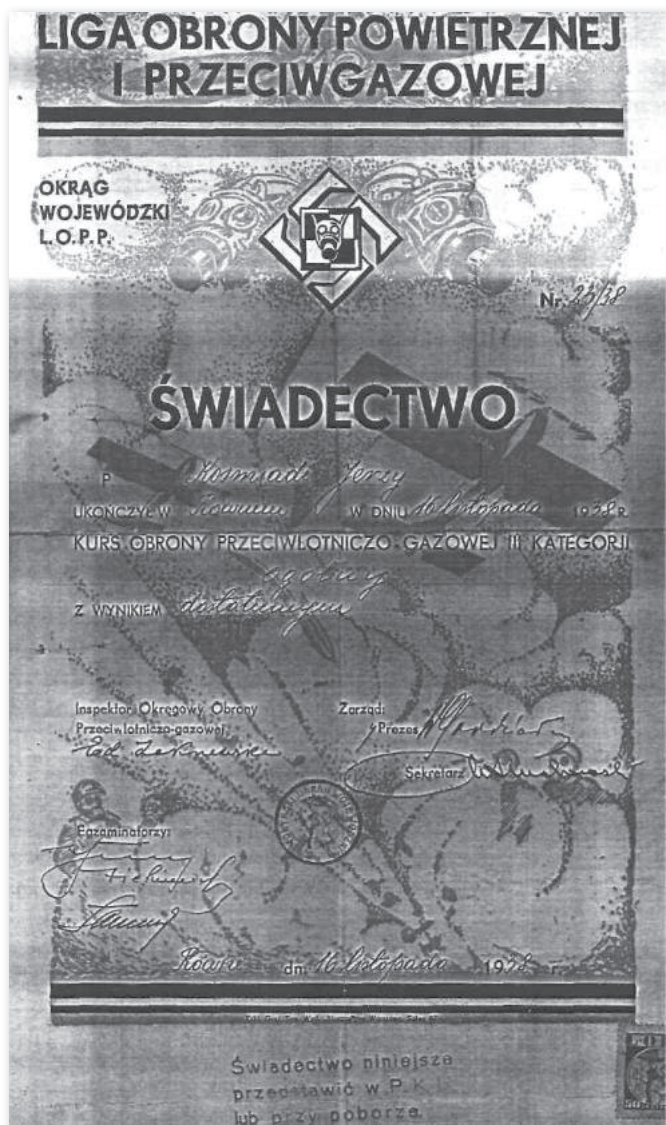
Пан Георгій Косміаді є вчителем сумлінним і працьовитим, любить свою професію і є дуже добрим організатором.

(підпис)

Директор гімназії

С.Лобачевський

Печатка

Свідоцтво про закінчення курсів
протиповітряної та протигазової оборони
1938 р.

ЛІГА ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ТА ПРОТИГАЗОВОЇ ОБОРОНИ

Воєводський округ Ліги

№ 23/38

СВІДОЦТВО

Георгій Косміаді

Закінчив у м. Рівне 16 листопада 1938 р. курси протиповітряної та протигазової оборони III категорії.

Курс загальний

Рівень достатній

Інспектор округу

(підпис)

печатка

Голова

(підпис)

Секретар

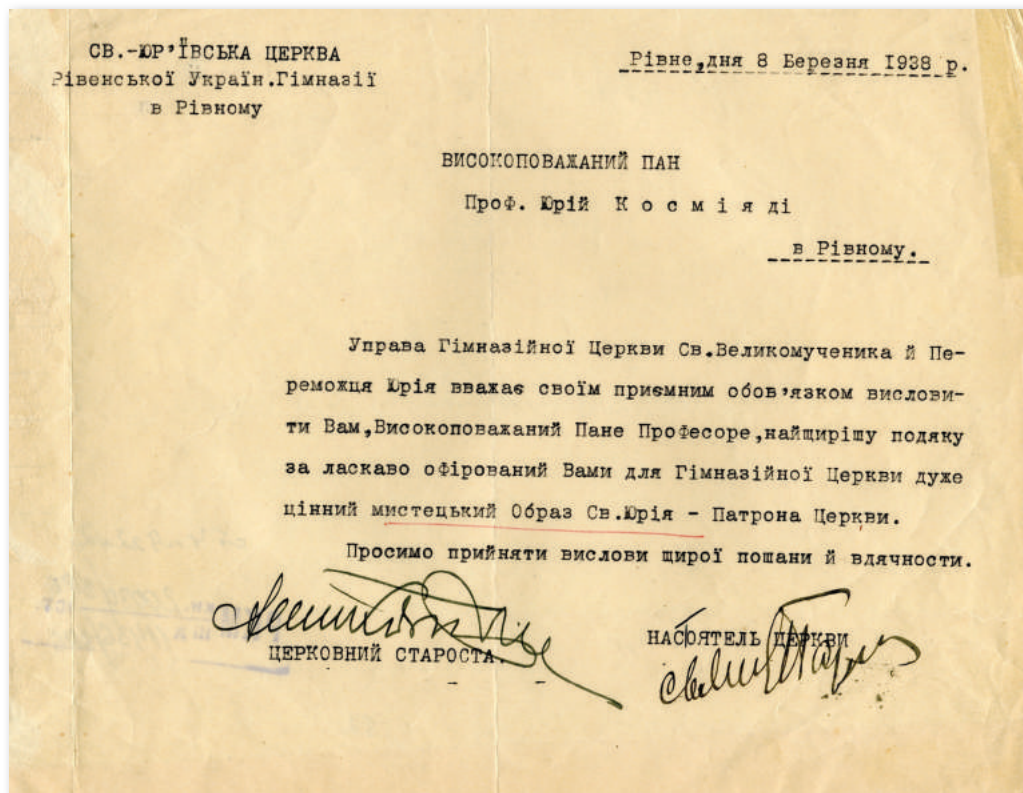
(підпис)

Екзаменатори

Підписи

Рівне

16 листопада 1938 року

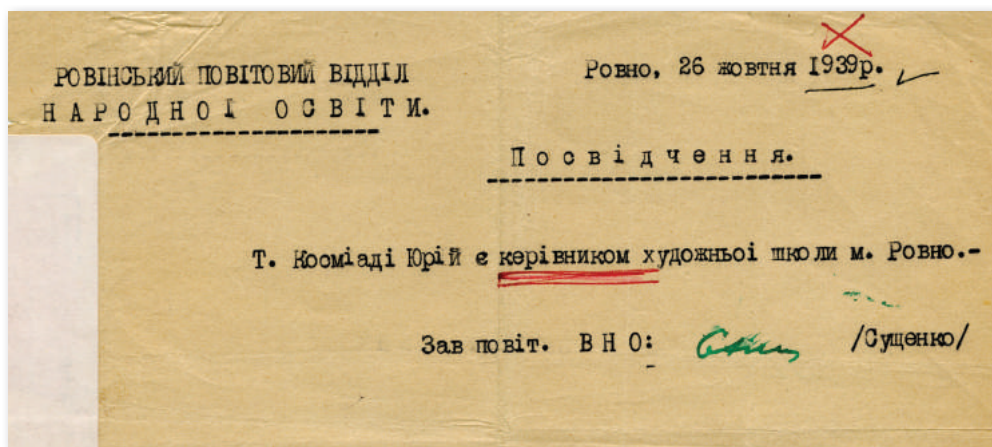
Лис-подяка Георгію Косміаді від керівництва
гімназійної церкви Св. Юрія

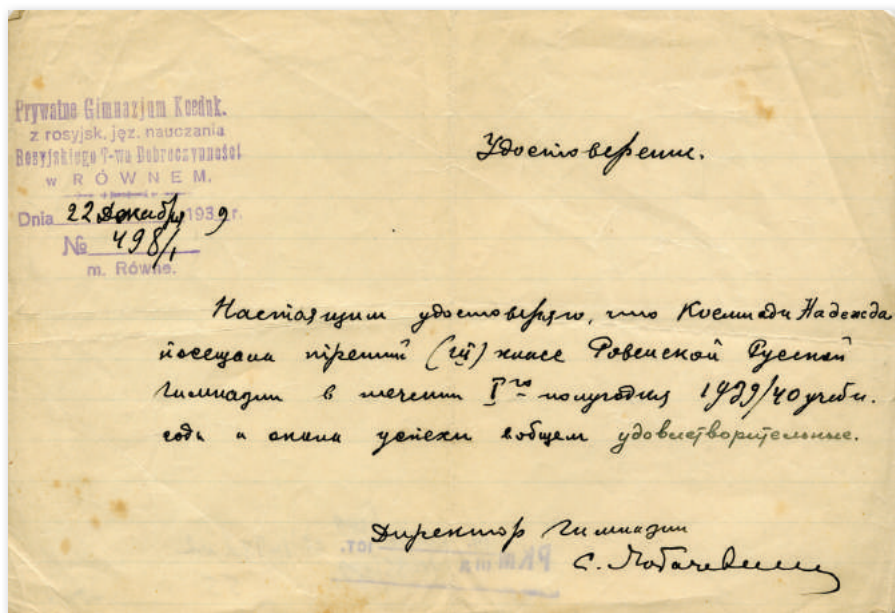
*Георгій Косміаді з учнем Андроніком Симончуком біля будинку,
в якому проживав. м. Рівне, 1938 р.*

*Георгій Косміаді з учнем РУГ Андроніком Симончуком
м. Рівне, 1938 р.*

Посвідчення керівника художньої школи
м. Рівне. 1939 р.

Довідка про навчання Надії Косміаді в Рівненській Російській
гімназії у першому півріччі 1939/1940 н.р.

1939. ✓

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН ЄДНАЙТЕСЬ!
PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

ТИМЧАСОВА ПОСВІДКА
TYMCZASOWA LEGITYMACJA

№ 1043

Члена профспілки } Сорабис
Członka Związku Zawodowego }

Прізвище } Космида
Nazwisko }

Імя, по батькові } Теорхи Петрович
Imię, imię ojca }

Рік народження } 1886 24 марта
Rok urodzenia }

Національність } руський
Narodowość }

Професія } художник пейзажний декор.
Zawód }

Виробничий стаж } з 1905
Staż produkcyjny }

Рік вступу до Спілки } 1939
Rok wstąpienia do Związku }

Рік вступу до даної Спілки } 1939
Rok wstąpienia do danego Związku }

Підпис члена Профспілки } Космида
Podpis członka Związku }

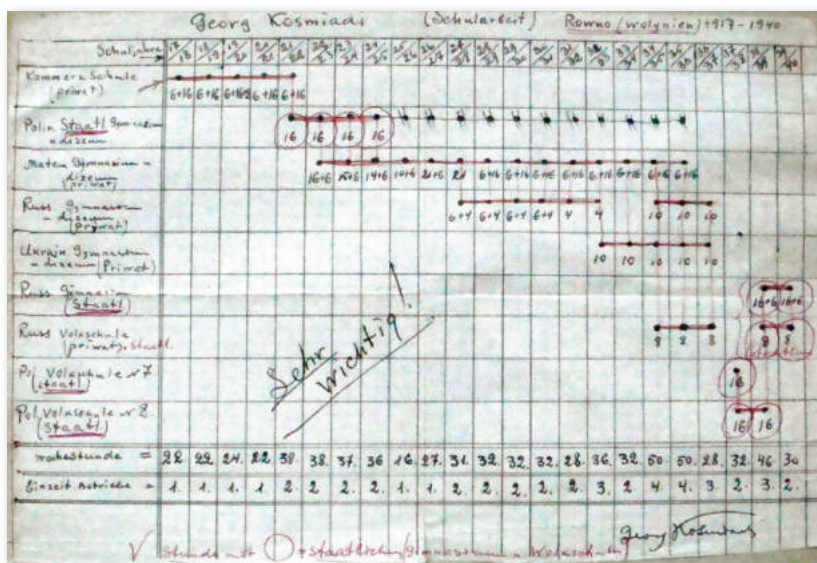
Назва профорганізації } Сорабис
Nazwa organizacji zawodowej }

Дата } 1939
Data }

Підпис Голови Фаб. Завод. Коміт. } Груша
Podpis Przewodn. Fabr. Komitetu }

Місце печатки Профспілки }
Miejsce pieczęci Związku Zawod. }

Посвідчення члена профспілки
м. Рівне, 1939 р.

Розклад роботи Георгія Косміаді у навчальних закладах м. Рівне 1917–1940 рр.

Георгій Косміаді в квартирі (мій дім-музей) м. Рівне, 1939 р.

*Постійно діюча виставка в квартирі Георгія Косміаді
м. Рівне, 1939 р.*

24/1/1940

Утверждено НКВД СССР 10 марта 1939 г.

КВИТАНЦИЯ № 539

Выдана 24/1/1940 г. Космиади Георгии (указывается адрес в том, что у него следующие предметы, не провозимые сверх нормы, запрещенные к вывозу (вывоз) (неное зачеркнуть).

№	Наименование изъятых ценностей, валюты, а также и предметов (с обязательным указанием отличительных признаков)	Колич. мер или вес	Примечание
	Сов. валюта в бум. купюрах	12	
	Мног.	12	
	Руб. двенадцать		

Печать _____

Подпись инспектора таможни _____

Квитанцию получил (подпись владельца вещей) _____

(Правила хранения вещей в таможне и обратного получения их изложены на обороте)

Документ виданий Георгію Косміаді при виїзді до Німеччини
28 січня 1940 р.

*Залізничний вокзал, з якого родина Косміаді
виїхала до Німеччини.
м. Рівне, січень, 1940 р.*

Зміст

Переднє слово.....	7
Георгій Петрович Косміаді: основні віхи життя та творчості	9
Кавказ.....	23
Москва.....	29
Волинь.....	47

Наукове видання

Наталія Тарасевич, Лариса Костюк

Георгій Косміаді:
життя і творчість у документах
(том I)

Укладачі — *Надія Косміаді, Наталія Тарасевич, Лариса Костюк*

Переклад з польської — *Нонна Войтович*

Переклад з німецької — *Людмила Мельник, Світлана Шевчук*

Переклад з російської — *Наталія Тарасевич*

Коректор — *Неля Стасюк*

Комп'ютерний набір — *Леонард Маркевич*

Комп'ютерна верстка — *Сергій Костюк, Андрій Тригуба*

Підписано до друку 20.10.2009 р.

Формат 70х90 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Liberation

Друк офсет. Ум. друк. арк. 19,33. Обл.-вид.арк. 20,35.

Наклад 500 прим. Зам. №9

Друк ПП Нестеров

Видавець і виготівник ПП ДМ

35304 Рівненська область, Рівненський район,

с. Корнин, вул. Центральна, 58

Свідоцтво РВ №11 від 12.06.2002 р.

